Oversikt over vedtak og utvalgte saker

Tariffer og vilkår for overføring av kraft i 2004

Inger Sætrang

6
2005

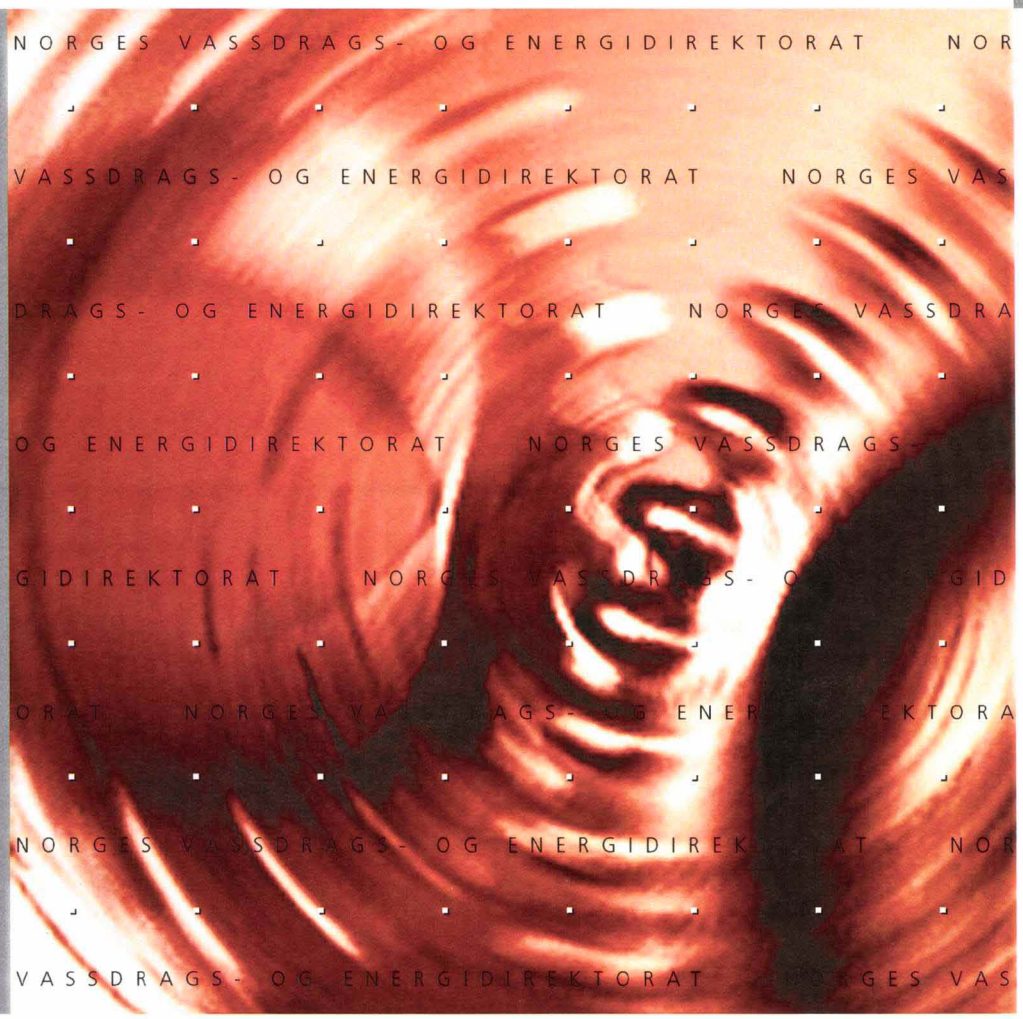

DOKUMENT

Oversikt over vedtak og utvalgte saker

Tariffer og vilkår for overføring av kraft 2004

Norges vassdrags- og energidirektorat

2005

Dokument nr 6

Oversikt over vedtak og utvalgte saker - Tariffer og vilkår for overføring av kraft i 2004

Utgitt av: Norges vassdrags- og energidirektorat

Forfatter: Inger Sætrang

Trykk: NVEs hustrykkeri
Opplag: 30
Forsidefoto:
ISSN: 1501-2840

Sammendrag: Dette dokumentet omhandler en oversikt over vedtak og utvalgte saker vedrørende tariffer og vilkår for overføring av kraft i 2004. Dokumentet inneholder også en historisk oversikt over vedtak fra 1991 til 31.12.2004 som er blitt behandlet etter energilov-forskriften § 7-2 og forskrift: om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer § 13-5, samt statistiske opplysninger om vedtakene i 2004.

Emneord: Vedtak
Konklusjon
Vurdering
Forespørsler

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

Mai 2005

Innhold

1. Innledning.....7

2. Statistikk – vedtak.....9

3. Vedtak og utvalgte saker i 2004..... 11

Vedlegg: Saksnr. 1 - 36

1. Innledning

Med hjemmel i "energilovforskriften" § 7-2 er NVE gitt myndighet til å treffe avgjørelse når det oppstår uenighet om bl.a. vilkår for markedsadgang og tariffer.

Denne rapporten viser vedtak og utvalgte saker som er behandlet i 2004. De behandlede sakene presenterer forskjellige typer problemstillinger. Formålet med rapporten er å gi en oversikt over de saker som har vært til behandling. Konklusjoner fra den enkelte sak kan ikke ukritisk kopieres til andre saker. Vi tror imidlertid at rapporten gir en gjennomgang av saksbehandling som er nyttig for alle parter som har interesse av spørsmål vedrørende vilkår og tariffer for overføring i elektriske nett.

I konkrete problemstillinger bør en primært konsultere "energilovforskriften": Forskrift av 7. desember 1990 nr. 959 (sist endret 2 jan. 2002) om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. og Forskrift av 11.mars 1999 nr. 302 (sist endret 12 des. 2003) om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer.

Kapittel 2 - statistiske opplysninger om vedtakene i 2004.

Kapittel 3 - oppstilling over behandlede saker samt klagepunktene og hvem som er part i saken. Dokumentet inneholder 36 behandlede saker, inklusiv 28 enkeltvedtak, hvor avgjørelsen er fattet av NVE i 2004. Videre gis det opplysning om hvorvidt saken er blitt behandlet av Olje- og energidepartementet.

2. Statistikk – vedtak

I det etterfølgende gis noen statistiske opplysninger vedrørende vedtak om tariffer og vilkår for overføring av kraft i 2004.

Vedtak:

- Antall innkomne klagesaker
  (rest tidligere + 35 nye saker i 2004): 40*)

- Antall saker der avgjørelse er fattet av NVE: 28*)

- Antall vedtak der NVEs avgjørelse er påklaget til
  Olje- og energidepartementet (OED): 4**)

*) De resterende 12 sakene er ikke ferdigbehandlet i 2004.

**) Sakene er oversendt til OED i 2004.

2.1 Historisk oversikt - saksbehandling av vedtak: 1991 - 31.12.2004

Jr.forskrift til energiloven, § 7-2, og forskrift: om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvisksomheten og tariffer, § 13–5, 6.ledd.

	Nye saker i perioden	Rest fra forrige periode	Vedtak i perioden	Avsluttet u/vedtak og annet	Rest til neste periode	Antall som er påklaget	Klager i % av vedtak
1991/92	45	0	16	23	6	10	63
1993	94	6	32	19	49	9	28
1994	22	49	27	13	31	6	22
1995	38	31	23	10	36	5	22
1996	30	36	27	16	23	7	26
1997	33	23	34	4	18	14	41
1998	19	18	20	8	9	5	25
1999	15	9	14		10	7	50
2000	27	10	30		7	5	17
2001	20	7	20	1	6	4	20
2002	27	6	26	1	6	7	27
2003	50	6	51		5	9	18
2004	35	5	28		12	4	14
SUM	455		348	95		92	26

3. Vedtak og utvalgte saker - 2004

Dette kapittel inneholder behandlede saker samt enkeltvedtak som er fattet av NVE i 2004. Nedenfor gis det en oppstilling over "utvalgte" behandlede saker samt klagepunktene og hvem som er part i saken. NVE har bl.a. fattet vedtak i 28 saker iht. forvaltningslovens bestemmelser. Videre er det kommentert om saken er påklaget til Olje- og energidepartementet (OED) samt OEDs vedtak.
NVEs "utvalgte" behandlede saker foreligger i brevform (nr.1- 36).

SAK NR. 1
Netteier: Sunnhordland Kraftlag AS
Klager: Fjelberg Kraftlag
Saken gjelder: *Klager på tarifferingsmåten kraftlaget benytter.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 05.01.2004 200300692-4.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 2
Netteier: Helgelandskraft AS
Klager: Ranheim Borettslag v/Norske Boligbyggelags Landsforbund
Saken gjelder: *Klage på avslag om fellesmåling.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 02.02.2004 200304327-4.
Påklage: Saken er påklaget til OED.
OED har i brev av 01.04.2005 sluttet seg til NVEs vedtak.

SAK NR. 3
Netteier: VOKKS Nett AS
Klager: Helge Kristiansen
Saken gjelder: *Klage på nettleiepris for levering av strøm til hytte.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 17.02.2004 200400386-2.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 4
Netteier: Hafslund Nett Øst AS
Klager: Kolbotn Terrasse
Saken gjelder: *Klage på fastsatt anleggsbidrag.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 26.02.2004 200302980-11.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 5
Netteier: Viken Nett AS
Klager: Universitet i Oslo
Saken gjelder: *Beregning av anleggsbidrag og mangelfull informasjon.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 01.03.2004 200302968-4.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 6
Netteier: Eidsiva Energi AS
Klager: Frakt & Spedisjon Service AS
Saken gjelder: *Anleggsbidrag vedrørende bygging av nettanlegg.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 01.03.2004 200304356-5.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 7
Netteier: Viken Nett AS
Klager: Ken Haugen Olsen
Saken gjelder: *Spørsmål vedr. nettleien – kostnader med å eie og drive nett.*
NVEs behandling: NVEs ref. 01.03.2004 200400458-2.

SAK NR. 8
Netteier: VOKKS Nett AS
Saken gjelder: *Avslag på søknad om dispensasjon fra forskriftens bestemmelser om tidsdifferensierte tariffer.*
NVEs behandling: NVEs konklusjon 05.03.2004 200400683-2.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 9
Netteier: Fredrikstad EnergiNett AS
Klager: Hvaler Arbeiderparti
Saken gjelder: *Klage på endring av nettariffen til husholdninger.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 05.03.2004 200400429-4.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 10
Netteier: Krødsherad Everk
Klager: Knut Ivar Skeid
Saken gjelder: *Klage på overføringstariffen – hytter vs husholdning.*
NVEs behandling: NVEs vedtak. 15.03.2004 200400294-2.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 11
Netteier: Uvdal Kraftforsyning AL
Klager: Pål Sandli
Saken gjelder: *Klage på anleggsbidrag og opplysningsplikt.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 19.03.2004 200303634-6.
Påklage: Saken er påklaget til OED.
OED har foreløpig ikke fattet noe endelig vedtak.

SAK NR. 12
Netteier: Viken Nett AS
Klager: Nordox Indrustrier AS
Saken gjelder: *Klage på nettløsning – summasjonsmåle alle uttakspunktene.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 13.04.2004 200303891-4.
Påklage: Saken er påklaget til OED.
OED har foreløpig ikke fattet noe endelig vedtak.

SAK NR. 13
Netteier: BKK Nett AS
Klager: Henning Onarheim
Saken gjelder: *Klage på fastleddet (målerleie) i nettleien.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 15.04.2004 200400819-2.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 14
Netteier: BKK Nett AS
Klager: Kjartan Øvsthus
Saken gjelder: *Klage på nytt tariffsystem og økning i overføringstariff.*
NVEs behanding: NVEs vedtak 14.05.2004 200400310-4
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 15
Netteier: Nordmøre Energiverk AS
Klager: Rolf Ospås
Saken gjelder: *Klage på pris for til- og frakobling av strøm.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 02.06.2004 200400658-4.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 16
Henvendelse: Forsand Elverk KF
Saken gjelder: *Forespørsel om forbruksavgift og mikrokraftverk.*
NVEs behandling: NVEs ref. 08.06.2004 200400361-3.

SAK NR. 17
Henvendelse: Vestfold Energi Formidling AS
Saken gjelder: *Forespørsel angående plassering i tariffgruppe.*
NVEs behandling: NVEs ref. 28.06.2004 200400924-2.

SAK NR. 18
Netteier: BKK Nett AS
Klager: Bjørn Magnus Bjørndal
Saken gjelder: *Klage på økning i overføringstariffen.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 30.06.2004 200400623-2.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 19
Henvendelse: Nordre Follo Renseanlegg
Saken gjelder: *Forespørsel om retningslinjer for avkreving av anleggsbidrag.*
NVEs behandling: NVEs ref. 05.07.2004 200401730-2.

SAK NR. 20
Netteier: Eidsiva Energinett AS, Divisjon Nett
Klager: Rolf Gunnar Trosterud
Saken gjelder: *Klage på tariffering av sikringsstørrelse.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 05.07.2004 200303436-5.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 21
Netteier: Hafslund Nett AS
Klager: Rolf A. Rudsrud
Saken gjelder: *Klage på differensiert nettleie.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 05.07.2004 200300024-4.
Påklage: Saken er påklaget til OED.
OED har foreløpig ikke fattet noe endelig vedtak.

SAK NR. 22
Netteier: Askøy Energi AS
Klager: Arve Andreassen
Saken gjelder: *Klage på anleggsbidrag og tilknytningsgebyr.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 05.07.2004 200400574-14.
Påklage: Saken er ikke påklaget

SAK NR. 23
Netteier: Energi1 Follo Røyken AS
Klager: Frank Holm
Saken gjelder: *Klage på økning av nettleien.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 05.07.2004 200401088-4.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 24
Henvendelse: Norsk Miljøkraft Tromsø AS
Saken gjelder: *Forespørsel angående beregning av anleggsbidrag.*
NVEs behandling: NVEs ref. 05.07.2004 200401948-2.

SAK NR. 25
Henvendelse: Olina Kollbotn
Saken gjelder: *Forespørsel vedr. forskjeller i nettleie mellom Sognekraft og Trondheim Energiverk.*
NVEs behandling: NVEs ref. 18.08.2004 200402647-2.

SAK NR. 26
Netteier: Sjøfossen Energi
Klager: Arstadfossen Kraftverk AS
Saken gjelder: *Klage på innmatingstariffen.*
NVEs behandling: NVEs konklusjon 10.09.2004 200401480-4.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 27
Netteier: Hafslund Nett AS
Klager: Asker og Bærum Boligbyggelag
Saken gjelder: *Klage på tariff for fellesmålte anlegg.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 15.09.2004 200400908-6.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 28
Netteier: Aurland Energiverk AS
Klager: Statens Vegvesen
Saken gjelder: *Fastsetting av anleggsbidrag m.m. – E 16 Lærdalstunnelsen.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 16.09.2004 200401022-4.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 29
Netteier: Krødsherad Everk
Klager: Sidsel Eidsvold og Torgeir Mandt
Saken gjelder: *Klage på Krødsherad Everks tariff for hyttekunder.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 28.10.2004 200402595-4.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 30
Netteier: Hafslund Nett AS
Klager: Stine og Are Torstensen og Hans Petter Michaelsen
Saken gjelder: *Klage på informasjon og betingelser ifb. med nettilknytning i Brenneriveien i Bærum.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 04.11.2004 200400551-3.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 31
Henvendelse: BKK Nett AS
Klager: Arthur Strømmen
Saken gjelder: *Forespørsel om auka i nettleia - BKK.*
NVEs behandling: NVEs ref. 09.11.2004 200400239-4.

SAK NR. 32
Netteier: Kragerø Energi AS
Klager: Dag Ellingsen
Saken gjelder: *Klage på overføringstariff – innplassering i tariffgruppe.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 16.11.2004 200402141-4.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 33
Netteier: Hafslund Nett AS
Klager: Hans Ryen
Saken gjelder: *Spørsmål vedr. anleggsbidrag.*
NVEs behandling: NVEs konklusjon 07.12.2004 200403313-4.

SAK NR. 34
Netteier: Oppland Energi Nett
Klager: Mjøskraft Nett og Raufoss Nett
Saken gjelder: *Tariffering i fellesnett Oppland.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 09.12.2004 200402139-6.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 35
Netteier: Sør Aurdal Energi BA
Klager: Koparvike Kraft AS
Saken gjelder: *Klage på tilknytningsvilkår og tariffering.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 09.12.2004 200400518-5.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 36
Netteier: Forsand Elverk
Klager: Knut Oaland
Saken gjelder: *Klage på tilknytningsgebyr for mini-/mikrokraftverk.*
NVEs behandling: NVEs vedtak 16.12.2004 200402593-4.
Påklage: Saken er påklaget til OED.
OED har foreløpig ikke fattet noe endelig vedtak.

VEDLEGG: Vedtak og utvalgte saker nr. 1 – 36

SAK NR. 1

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Fjelberg Kraftlag
-
5454 SÆBØVIK

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 05. 01. 2004
Vår ref.: NVE 200300692-4 emk/ave
Arkiv: 912-653.4
Dykkar dato:
Dykkar ref.:

Sakshandsamar:
Arne Venjum
22 95 92 58

Tariffering av Fjelberg Kraftlag. Sunnhordland Kraftlag

Fjelberg Kraftlag er usamde med den måten Sunnhordland Kraftlag tarifferar energiverket på. Fjellberg Kraftlag viser særskilt til forskrifta sine reglar om at nettselskap ikkje har høve til å forskjellshandsame kundane sine, noko dei meiner at Sunnhordland Kraftlag gjer. NVE ser at det er spesielle forhold i denne saka og at regelverket ikkje gjev noko klart svar om korleis tarifferinga skal gjennomførast. NVE gjer det klart at det berre er Sunnhordland Kraftlag som skal tariffere Fjelberg Kraftlag. NVE ber ellers om at nettselskapa kjem fram til ei tariffløysing som best mogeleg tek omsyn til alle dei som vert påverka av desse tariffane.

Fjelberg Kraftlag (FK) klager i brev av 11. februar 2003 på at Sunnhordland Kraftlag AS (SKL) har sagt opp ein kraftoverføringskontrakt til nettselskapet.

SKL har gjeve sine merknader til saka i brev av 31. mars 2003. Vi viser også til møte 17. juni 2003 mellom FK og NVE der FK gjorde nærmare greie for grunnlaget for klagen.

Nettbildet i området

SKL opererer eit 66 kV nett fram til Husnes i Kvinnherad. Frå Husnes til Ersland går det ei 22 kV luftline tilhøyrande Kvinnherad Energi. Denne lina forsyner FK via ein 22 kV sjøkabel frå Ersland til Slettaneset. Denne sjøkabelen tilhøyrer SKL.

FK si grunngjeving for klagen

FK viser til at selskapet fram til og med 2002 er blitt avregna av SKL for sine 22 kV uttak på Slettaneset etter dei same vilkår og prisar som andre distribusjonsnett som tek ut kraft frå SKL sitt nett, sjølv om desse er direkte tilkopla samleskinne mot SKL sine 66/22 kV transformatorstasjonar. Tarifferinga av FK er gjort etter ein avtale inngått mellom partane. FK kan ikkje godta at SKL har sagt opp avtalen og at SKL frå og med 2003 fakturerer FK etter tariffer som gjeld for uttak på eit lågare nettnivå, dvs. at FK også må vere med å dekke kostnadane i 22 kV nettet frå Husnes til Slettaneset. FK meiner at SKL ved denne tariffdifferensieringa ikkje oppfyller forskrifta sitt krav om ikkje-

diskriminering. FK meiner også at omstenda i det aktuelle tilfelle kan jamførast med tarifferinga i sentralnettet.

SKL sine merknader

SKL viser til at med unntak av FK er alle kraftlaga i Sunnhordland tilkopla SKL sine 66/22 kV trafostasjonar. FK derimot er *"knytt opp mot eit 22 kV-anlegg langt ute i 22 kV-nettet"*. Basert på ein avtale frå 1994 har FK betalt same tariff som dei andre energiverka i Sunnhordland sjølv om FK har teke ut krafta på eit lågare nettnivå. SKL opplyser at mesteparten av 22 kV nettet som forsyner FK tilhører Kvinnherad Energi. SKL meiner at 22 kV nettet frå Husnes ikkje kan sjåast på som ein del av regionalnettet i området og føljeleg kan ikkje FK venta å verta fakturert etter den same tariffen som gjeld for kundar som er direkte tilslutta regionalnettet. SKL opplyser at som generell regel er selskapet sin regionalnettariff referert 22 kV samleskinne i transformatorstasjonane. SKL meiner at sjølv om alle kundar tek ut kraft på same spenningsnivå så er ikkje dette å forstå slik at alle kundane skal betale den same tariffen.

NVE si vurdering

Det heiter mellom anna i § 13-1 i forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om kontroll av nettverksemd at nettselskapa skal utarbeide tariffar som er punktbaserte og vidare at tariffane skal refererast tilknytingspunkta. Det er liten tvil om at FK tek ut krafta i Slettaneset og soleis at tariffane skal refererast dette utvekslingspunktet.

Ved kraftutveksling mellom ulike nettselskap skal overliggjande nett tariffere underliggjande nett, der nettselskapet som opererar nettet med høgst spenning vert rekna som overliggjande. I dei fleste høve er det ikkje vanskeleg å ta stilling til kva for nettselskap som har rett eller plikt til å tariffere i eit utvekslingspunkt. Noko vanskelegare kan dette vere når utvekslinga skjer mellom sideordna nett, t.d. mellom to distribusjonsnett, og ikkje minst når krafta flyt i begge retningar og dei sideorda netta ikkje kan hevdast å ha nokon avgjerande forsyningsmessig funksjon for nokon av distribusjonsnetta. I den aktuelle saka skulle det likevel ikkje vere vanskeleg å ta stilling til kven som skal tariffere FK.

Det synes ikkje å vere omtvista at 22 kV nettet Husnes - Ersland - Slettaneset er viktig for forsyninga til FK. Denne lina er difor å forstå som eit overliggjande nett til FK, og at nettselskapet som opererar og er tildelt inntektsramme for dette nettet kan tariffere FK i utvekslingspunktet. Sidan SKL opererar sjøkabelen frå Ersland til utvekslingspunktet mot FK på Slettaneset er det ingen tvil om at SKL fullt og heilt er ansvarleg for at det vert utarbeidd tariffar referert dette punktet, jf. forskrifta § 13-1. SKL kan difor heller ikkje overlate til Kvinnherad Energi å tariffere FK for den overføringa som skjer mellom Husnes og Ersland, sjølv om Kvinnherad Energi opererar og er tildelt inntektsramme for denne lina. Kraftutvekslinga i Husnes og Ersland vert eit oppgjer mellom SKL og Kvinnherad Energi.

Kva for tariffer skal så SKL leggje til grunn ved tarifferinga av FK? Heilt sidan iverksetjinga av energilova har tariffane vorte differensiert etter nettnivå. Dette er ein praksis som også er akseptert av forvaltninga. Ei inndeling i nettnivå er å sjå på som ei finare inndeling av overføringsnettet enn det ei spenningsavhengig differensiering vil vere, og medfører difor at utveksling på same spenningsnivå kan gje innplassering i ulike nettnivå, og dermed bli tariffert etter ulike tariffsatsar. Vi kan her vise til at nettnivå 2 og 3 begge er utveksling på 11 eller 22 kV spenningsnivå. Skilnaden er at nettnivå 2 er utveksling direkte frå sekundærsida av hovudtrafo, medan nettnivå 3 typisk er uveksling på primærsida av nettstasjonen. Det følgjer av denne inndelinga at berre dei kundar som nyttar nettanlegga mellom desse transformatorane skal vere med å dekke kostnadane til dette nettet. Det kan analogt med dette hevdast at eit uttak direkte frå transformatoren i Husnes representerer eit anna og

høgre nettnivå enn eit uttak på same spenningsnivå i Slettaneset. Med dette utgangspunkt kan NVE vere samd med SKL i at sjølv om nettselskapet sine kundar har kraftutveksling på same spenningsnivå så medfører nødvendigvis ikkje dette at desse kundane skal fakturerast etter den same tariffen. Vi vil samstundes peike på at det ikkje har vore noko generelt krav om at tariffane differerensierast etter nettnivå. Vi kan her vise til at sentralnettstariffane ikkje har vore differenserte etter nettnivå, men ein har i staden lagt til grunn ei meir funksjonsbasert tariffering som innbærer at alle sentralnettet sine kundar betalar den samme tariffen. Denne praksis har også vore mykje nytta i regionalnetta, noko SKL sjølv er eit døme på.

NVE kan likevel forstå FK når dei hevdar at det er urimelig at dei skal betale ein anna og høgre tariff for sine uttak frå SKL sitt nett, sidan SKL og andre regionalnettselskap tradisjonelt har hatt eit "forsyningsansvar" overfor distribusjonsnetta og dimensjonert sitt regionalnett avhengig av overføringsbehovet til det einskilte energiverket. Uavhengig av kva for spennings- eller nettnivå utvekslinga har skjedd på har regionalnettselskapa tariffert distribusjonsnetta etter dei same tariffsatsane. Ein slik standardtariff for alle distribusjonsnettkundane har so langt ikkje vorte sett på som diskriminerande og soleis å vere i konflikt med forskrifta sitt krav om ikkje-diskriminering.

Den omtala 22 kV lina til Kvinnherad Energi har ein slags transittfunksjon for SKL, sidan SKL grovt sett mater inn like mykje kraft i Husnes som dei tek ut i Ersland, og transporterer vidare til FK. Nettanlegg som har ein slik transittfunksjon kan gje urimelege verknader når dei vanlege tariffprinsippa vert lagt til grunn. Særs urimeleg kan dette bli i dei tilfeller at nettselskapet som opererar "transittnettet" har lågare tariffsatsar, noko som kan vere tilfelle når utvekslinga skjer mellom siderordna nett. Sjølv om denne tariffverknaden ikkje vil oppstå i denne konkrete saka, har NVE funne det vanskeleg å sette opp absolutte tarifferingsreglar som bør nyttast når ei overføringsline kan seiast å ha ein transittfunksjon. Det er likevel klart at selskapet som nyttar denne lina til transitt må vere med å dekke kostnadene for det overføringsarbeidet som vert gjort. Etter NVEs oppfatning bør SKL og Kvinnherad Energi kunne komme fram til ein betalingsavtale for bruken av dette nettet som står i forhold til det overføringsarbeidet som vert utført. Med bakgrunn i det som er sagt i det ovanståande er dette ikkje å forstå som at SKL sine kostnader for denne overføringa skal vidareførast direkte til FK, men kan inngå i SKL sitt samla tarifferingsgrunnlag.

NVE har ikkje noko eksplisitt heimelsgrunnlag for å pålegge SKL å tariffere FK etter dei same tariffar som distribusjonsnett som har uveksling direkte mot SKL sitt regionalnett. NVE meiner samstundes at regelverket ikkje er til hinder for SKL kan legge til grunn ein slik tarifferingspraksis. Vi kan her vise til den tradisjonelle tarifferingspraksisen, dei spesielle nettforholda i dette tilfelle, samt at ein slik fellestariff berre i uvesentleg grad vil føre til at sluttkundar vil få auka tariffar.

Det er i saksdokumenta vist til avtalar inngått mellom SKL og FK. Slike avtalar er underlagt privatretten og ligg difor utanfor NVE sitt kompentanseområde å ta stilling til. Viss ikkje partane er samde om korleis avtalen er å forstå må usemja bringast inn for domstolane for avgjerd, eller handsamast slik avtalen krev i slike høve.

Vedtak

SKL skal tariffere FK for de uttak FK har i Slettaneset. Det økonomiske mellomverande for den krafttransporten som skjer på overføringslina mellom Husnes og Ersland er ei sak mellom Kvinnherad Energi og SKL, og vedkjem ikkje FK.

Om dei tariffane som SKL skal legge til grunn ved faktureringa av FK vil NVE i utgangspunktet ikkje sette absolutte krav slik tilhøva er i denne konkrete saka. NVE vil difor be om at SKL freistar å kome fram til ein tariffavtale med FK og Kvinnherad Energi der også omsynet til allmenne og private interesser vert tillagt vekt.

***

Denne avgjerda kan påklagast til Olje- og energidepartementet innan tre veker frå det tidspunktet underretninga er kome fram til partane, jf. forvaltningslova kap VI. Ei eventuell klage skal grunngjevast skriftleg, stilast til Olje- og energidepartementet og sendast gjennom NVE.

Med helsing

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

SAK NR. 2

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

A/L Norske Boligbyggelags Landsforbund (NBBL)
Postboks 452 Sentrum
0104 OSLO

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

02 02. 2004

Vår dato:
Vår ref.: NVE 200304327-4 emk/hnz
Arkiv: 912-653.4 /Helgelandskraft
Deres dato: 19.11.2003
Deres ref.:

Saksbehandler:
Hilde Nyvoll Zanota
22 95 98 80

Angående klage på Helgelandskrafts avslag om fellesmåling av Ranheim borettslag - enkeltvedtak

NVE viser til brev av 19. november 2003 fra A/L Norske Boligbyggelags Landsforbund (NBBL), på vegne av Ranheim Borettslag, med klage på at HelgelandsKraft AS har avslått ønsket om etablering av ett felles leveringspunkt for borettslagets to blokker. NVE har vurdert saken i forhold til bestemmelsene i energiloven og tilhørende forskrifter. På bakgrunn av informasjonen NVE sitter med i denne saken, finner NVE ikke grunnlag for å pålegge HelgelandsKraft å fellesmåle Ranheim borettslags to blokker.

Ranheim Borettslag klager på at HelgelandsKraft ikke tillater at det etableres fellesmåling for mer enn én bygning. Borettslaget består av to boligblokker, og ønsker å etablere ett tilknytningspunkt mot netteier, mot to i dag.

NVE har bedt HelgelandsKraft kommentere klagen, og i brev av 29. desember 2003 kommer selskapet med en redegjørelse. HelgelandsKraft viser til forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302 (forskrift om kontroll av nettvirksomhet), hvor § 14-3 sier følgende:

"Nettselskapene skal på forespørsel tilby boligsameier, forretningsgårder, borettslag, boligbyggelag og lignende, måling og tariffering per felles inntaksledning."

HelgelandsKraft viser også til ordlyden i paragrafen før den ble endret siste gang per 1. januar 2002, hvor det het at fellesmåling kan gjennomføres per felles inntaksledning *og normalt bare for én bygning.*

NVEs vurdering

NVE regulerer nettselskapenes virksomhet på bakgrunn av energiloven og tilhørende forskrifter. Regelverket skal gi nettselskapene rammer som ivaretar nettkundenes interesser, samtidig som det gir nettselskapene rom for å gjøre egne vurderinger og beslutninger.

§ 14-3 i forskrift om kontroll av nettvirksomhet skal forstås slik at den avgjør i hvilke situasjoner kunden kan *kreve* fellesmåling. I situasjoner som ikke omfattes av bestemmelsen, vil det være opp til nettselskapet å avgjøre om det vil tilby fellesmåling, så lenge det foregår i samsvar med regelverket for øvrig.

Før forskriften ble endret siste gang i desember 2001 (ikrafttreden 1. januar 2002) lød paragraf §12-3 (tilsvarende dagens §14-3) slik:

"For boligsameier, forretningsgårder, borettslag, boligbyggelag o.l. kan måling gjennomføres pr. felles inntaksledning og normalt bare for én bygning."

Det ble besluttet å endre paragrafen for å tydeliggjøre at bestemmelsen beskriver de tilfeller der kunden kan *kreve* fellesmåling. Samtidig fjernet man presiseringen om at felles inntaksledning *normalt bare vil gjelde én bygning*. Denne formuleringen ble ansett som unødvendig for forståelsen av bestemmelsen.

Selv om formuleringen ble fjernet, er imidlertid intensjonen bak bestemmelsen uendret. Dersom et nettselskap ønsker å tilby fellesmåling av flere bygninger, har ikke NVE funnet det rimelig å hindre dette, men man har heller ikke sett det som hensiktsmessig å gi kunden rett til å *kreve* det. I situasjoner med flere enn én bygning, er det opp til nettselskapet å avgjøre om fellesmåling skal tilbys. Det overlates dermed til nettselskapet å avgjøre om det ligger noen effektivitetsgevinst i en slik omlegging.

Effektivitetsgevinsten ved overgang til fellesmåling er imidlertid ofte svært begrenset, siden det bare er kostnadene ved måling, avregning og fakturering av de fellesmålte kundene som reduseres for nettselskapet. Denne kostnadsnedgangen er svært liten i forhold til hvor mye tariffinntektene reduseres når de fellesmålte kundene går over til ett abonnement. Den største delen av nettselskapets kostnader er faste kostnader forbundet med utbygging og vedlikehold av overføringsnettet til kundene i nettområdet. Disse kostnadene reduseres ikke selv om noen kunder går over til å bli fellesmålt. De tapte inntektene har nettselskapet derfor anledning til å hente inn ved tarifføkninger, og overgangen til fellesmåling for noen nettkunder kan føre til høyere tariffer for andre kunder som ikke har mulighet for fellesmåling. Denne kostnadsoverveltningen ansees som uheldig.

Ved overgang til fellesmåling går sluttbrukerne over til å bli én stor, fellesmålt kunde, som i mange henseender kan likestilles med en større næringskunde. For å følge forskriftens krav om ikke-diskriminerende overføringstariffer, bør den fellesmålte kunden tarifferes likt med andre kunder med samme størrelse, energi- og effektforbruk. Noen nettselskaper benytter en egen tariff for fellesmålte kunder, med et forhøyet fastledd, for å unngå en urimelig kostnadsfordeling. Dette betyr at overgang til fellesmåling ikke nødvendigvis er særlig lønnsomt for de fellesmålte sluttbrukerne.

Fellesmåling kan være hensiktsmessig og gi effektivitetsgevinster, men i begrenset omfang. Dersom muligheten til å kreve fellesmåling ikke begrenses, vil dette kunne få uheldige konsekvenser, både ved at kostnader veltes over på kunder uten mulighet for fellesmåling, og ved at konkurransen i kraftmarkedet hemmes. Fellesmålte kunder bindes til avtaler med én felles strømleverandør, og dette kan ha uheldige virkninger for konkurransen i kraftmarkedet. Dette er også noe av bakgrunnen for at NVE ikke har funnet grunnlag for å pålegge nettselskaper å fellesmåle flere enn én bygning.

Vedtak

NVE fatter vedtak med hjemmel i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 18-1, som sier at NVE *"kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av den forskrift og de vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven"*.

På bakgrunn av de opplysninger NVE sitter med i denne saken, finner NVE ikke grunnlag for å pålegge HelgelandsKraft å fellesmåle Ranheim borettslags to blokker.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

Vedlegg: Brev fra Helgelandskraft, datert 29. desember 2003

Kopi: Helgelandskraft AS, Postboks 84, 8601 Mo i Rana

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

NVE 200304327-9
S.beh.: EM / EMK
0 5 .04. 2005
Arkivkode: 912-653.4
Sektkode: Helgelandsleva ft
Til d.no/sign.:

A/L Norske Boligbyggelags Landsforbund (NBBL)
Pb. 452 Sentrum
0104 OSLO

Deres ref	Vår ref	Dato
NØ-P	OED 2004/959 EV WJ	1 APR 2005

Klage på avslag om pålegg for fellesmåling – Ranheim borettslag

Det vises til Deres klage av 26. februar 2004 over Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) enkeltvedtak av 2. februar 2004 vedrørende ovennevnte, samt til øvrig korrespondanse i saken.

NVEs vedtak er fattet i medhold av forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302 (forskriften), med hjemmel i energilovforskriften av 7. desember 1990.

Departementet fikk oversendt klagen fra NVE i brev av 2. juni 2004 med direktoratets merknader. NVE opprettholder sitt standpunkt av 2. februar 2004.

Bakgrunn
Ranheim borettslag har gjennom Mo og Omegn boligbyggelag engasjert NBBL som bistand i forbindelse med at HelgelandsKraft ikke ønsker å tilby fellesmåling av borettslagets to boligblokker.

Ranheim borettslag har etablert en ny ledning mellom sine to blokker, som består av hhv. 26 og 6 leiligheter, slik at inntaket kan gjøres via den største blokken.

Ranheim borettslag ønsker at HelgelandsKraft skal fellesmåle borettslagets to blokker.

NBBLs klage
NBBL starter sin argumentasjon med at alle kostnadene ved ombyggingen av nettstrukturen tas av borettslaget selv, og at omleggingen av nettstrukturen foregår på

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
http://www.oed.dep.no/

Kontoradresse
Einar Gerhardsens plass 1

Telefon*
22 24 90 90 / 22 24 63 01
Org. nr
977 161 630

Energi- og vassdragsavdelingen
Telefaks
22 24 95 68

Saksbehandler
Wiggo Johansen
22246246

borettslagets egen eiendom. NBBL mener at avslaget innebærer at de økonomiske gevinstene ved investering i fellesmålingsanlegg i borettslaget blir sterkt redusert og fellesmåling kun for en bygning ikke vil være regnskapssvarende over tid for borettslaget.

NBBL sier videre at fellesmåling blant annet gir grunnlag for effektbaserte tariffer i borettslagene som skaper incentiver for å kjøre oppvarming av vann på tider med liten last i strømnettet. Totalt sett mener de at de samfunnsøkonomiske gevinstene er betydelige.

Videre argumenteres det for at fellesmålingssystemer reduserer energibruken betydelig. NBBL mener at fellesmålingssystemer bidrar til å styrke konkurransen i markedet ved at små forbrukere organisere seg og agerer som slagkraftige enheter overfor leverandørene. Løsningen fremmer også utviklingen av fremtidsrettede tarifferingsprinsipper ifølge NBBL.

Argumentasjonen tar videre for seg at kvaliteten i det interne overføringsnettet øker, samt at netteier oppnår åpenbare besparelser når antallet målere reduseres fra 32 til èn.

NBBL mener at forskriftens § 14-3 ikke skal tolkes begrensende slik at netteiere kan nekte etablering av fellesmålingsanlegg i borettslag for mer enn èn bygning ad gangen. Et borettslag er en juridisk enhet som vil være naturlig som innkjøper.

NVEs vurdering
Ved oversendelse av klagen til Olje- og energidepartementet opprettholder NVE sitt vedtak av 2. februar 2004.

NVE starter sin vurdering med å presisere hva som ligger bak forskriftens § 14-3 som sier: "*Nettselskapet skal på forespørsel tilby boligsameier, forretningsgårder, borettslag, boligbyggelag og lignende, måling og tariffering per felles inntaksledning*". NVE sier at dette skal tilbys disse kundene og bestemmelsen gjelder normalt bare for èn bygning. Fellesmåling kan altså være hensiktsmessig og muligens gi samfunnsøkonomiske gevinster – i de tilfeller bestemmelsen omfatter. Det er ikke faglig grunnlag for å utvide denne bestemmelsen til å gjelde flere bygninger. Nettselskapet kan etter egen vurdering tillate fellesmåling av flere bygninger. Forskriftens § 14-3 skal forstås slik at den avgjør i hvilke situasjoner kunden kan *kreve* fellesmåling. Utover dette skal nettselskapet avgjøre om det vil tilby fellesmåling, så lenge det foregår i samsvar med regelverket for øvrig. Presiseringen "*og normalt bare for èn bygning*" ble fjernet da den ble ansett som unødvendig for forståelsen av bestemmelsen. Intensjonen bak bestemmelsen er uendret.

NVE mener at NBBLs argumenter om energisparing ikke er relevant, da slike fordeler kan oppnås ved at enkeltstående bygninger fellesmåles. NVE trekker også i tvil argumentasjonen om tariffgevinst ved fellesmåling. NVE mener også at netteier ikke vil

oppnå betydelige besparelser sett i forhold til nettdriftens totale kostnader, da den største delen av nettkostnadene er faste kostnader forbundet med utbygging og vedlikehold.

NVE sier også at kunder som blir fellesmålte mister muligheten til å velge eller bytte leverandører på individuelt grunnlag, og dette kan ikke sies å fremme konkurransen. Boligbyggelagene kan fremforhandle avtaler som er frivillig for medlemmene, uavhengig av om disse er fellesmålte eller ikke.

Dersom ikke muligheten til å kreve fellesmåling begrenses, vil dette kunne få uheldige konsekvenser, både ved at kostnader veltes over på kunder uten mulighet for fellesmåling, og ved at konkurransen i kraftmarkedet hemmes.

Olje- og energidepartementets vurdering
Departementet vil påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt etter forvaltningsloven § 25 til å imøtegå alt det en part har anført. Departementet vil ta for seg klagerens anførsler ut fra sakens viktighet, og det som ellers er nødvendig for å begrunne avgjørelsen i saken.

Departementet viser til forskriftens § 14-3 som sier "*Nettselskapet skal på forespørsel tilby boligsameier, forretningsgårder, borettslag, boligbyggelag og lignende, måling og tariffering per felles inntaksledning*", samt intensjonen bak bestemmelsen. Bestemmelsen viser hvilke situasjoner kunden kan *kreve* fellesmåling. Selv om presiseringen "*og normalt bare for èn bygning*" ble fjernet, har bestemmelsen samme intensjon.

Departementet viser til at HelgelandsKraft i tråd med forskriftens ordlyd er villig til å akseptere fellesmåling for hver enkelt boligblokk, som vil si å redusere fra 32 målere til 2 målere, jf. brev fra HelgelandsKraft av 18. juli 2003. Ranheim borettslag ønsker en ytterligere reduksjon fra 2 til 1 måler. Departementet kan ikke se at HelgelandsKraft etter § 14-3 har noen plikt til å tilby og gjennomføre ytterligere tiltak, og legger derfor til grunn at eventuell ytterligere fellesmåling vil være opp til nettselskapet å vurdere.

Ranheim borettslag har lagt ny kabel for egen regning mellom boligblokkene. Dette har borettslaget gjennomført på egen risiko, uten å være sikker på å få gjennom sitt krav om ett felles leveringspunkt til sine to boligblokker. At Ranheim borettslag har dekket/dekker alle kostnadene med omleggingen har ingen innvirkning på innholdet i gjeldende § 14-3 eller departementet sitt vedtak.

Departementet konstaterer at Ranheim borettslag tilbyr å kjøpe/overta inntaksledningen til den ene boligblokken, jf. brev av 3. oktober 2003 fra Andelslaget Mo og Omegn Boligbyggelag til HelgelandsKraft, men at HelgelandsKraft ikke ønsker dette. Departementet vil vise til at rettsforhold knyttet til inntaksledninger og måleutstyr er privatrettslige forhold som i hovedsak hviler på avtale mellom nettselskap og

nettkunde. Ytterligere omfang av fellesmåling, herunder spørsmålet om overtagelse av inntaksledningen, må i tilfelle løses gjennom forhandlinger mellom partene.

Etter departementets vurdering er argumentet om at fellesmåling styrker konkurransen i kraftmarkedet ikke korrekt. Det er i dag ikke noe i veien for at et borettslag, med flere bygninger som har hver sin strømmåler, kan inngå en strømavtale med en leverandør som gjelder hele borettslaget og således være en stor og slagkraftig enhet.

Departementet vil avslutningsvis understreke at det er viktig at muligheten til å *kreve* fellesmåling må være begrenset for blant annet å unngå uheldige konsekvenser som kostnadsoverveltning på kunder uten mulighet for fellesmåling og svekket konkurranse i kraftmarkedet. NVE regulerer dette forholdet gjennom forskriftens § 14-3. Departementet mener derfor at det er riktig at nettselskapene selv skal få avgjøre om de ønsker å tilby fellesmåling utover det som i dag *kreves* i forskriftens § 14-3, og at det bør legges til grunn en streng tolkning av denne bestemmelsen med hensyn på tilfeller hvor det kan kreves fellesmåling. Departementet vektlegger også at områdekonsesjonær i utgangspunktet bør avgjøre forhold knyttet til inntaksledninger, og viser i den forbindelse til områdekonsesjonærenes leveringsplikt.

Konklusjon
Klagen har ikke ført frem. Olje- og energidepartementet stadfester NVEs vedtak av 2. februar 2004.

Det gjøres oppmerksom på at Olje- og energidepartementets avgjørelse er endelig og ikke gjenstand for klage, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd første punktum.

Med hilsen

Kjell Grotmol (e.f.)
avdelingsdirektør

Stein Øvstebø
Underdirektør

Kopi:
NVE
HelgelandsKraft

SAK NR. 3

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Kristiansen Helge
Rundtjernvn. 57 A
0672 OSLO

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 17. 02. 2004
Vår ref.: NVE 200400386-2 emk/pgy
Arkiv: 912-653.4 /VOKKS Nett
Deres dato: 29.01.2004
Deres ref.:

Saksbehandler:
Paul Martin Gystad
22 95 90 77

Vedr. klage på nettleiepris for levering av strøm til hytte i Etnedal

Det vises til brev av 29. januar 2004 fra Helge Kristiansen med klage på VOKKS Nett sin økning i overføringstariffen (nettleien). NVE har vurdert saken i forhold til bestemmelsene i energiloven og tilhørende forskrifter. På bakgrunn av informasjonen NVE sitter med i denne saken, finner vi ikke at tariffen VOKKS praktiserer er i strid med gjeldende regelverk.

Kristiansen klager på at VOKKS har økt fastleddet i overføringstariffen fra 2650 kr/år i 2003 til 3890 kr/år i 2004. Kristiansen er hyttekunde i VOKKS sitt forsyningsområde.

NVE har behandlet en tilsvarende klage fra en annen av VOKKS Netts kunder. Denne klagen gjaldt økning i fastleddet per. 1. august 2003. NVE antar at dette er den samme tarifføkningen som Kristiansen henviser til i sin klage. NVE ba i brev av 27. august 2003 VOKKS om å kommentere tarifføkningen. I brev av 3. september 2003 opplyste VOKKS at tarifføkningen per 1. august 2003 i hovedsak skyldtes økte kostnader til overliggende nett og økning i tapskostnader, i tillegg til inntektssvikt på grunn av nedgang i forventet mengde overført kraft. I forbindelse med tarifføkningen, har selskapet valgt å endre tariffstrukturen slik at fastleddet dekker en større andel av tariffen, i samsvar med fordelingen mellom faste og variable kostnader.

NVEs vurdering

Nettselskapene har monopol på overføring av kraft til kunder innenfor sine forsyningsområder, og virksomheten blir regulert av NVE. Energiloven og tilhørende forskrifter legger rammer for hvordan nettselskapene kan utforme sin overføringstariff. Nettselskapet er selv ansvarlig for at utarbeidelse av tariffen skjer i henhold til gjeldende regelverk. Hvis NVE får informasjon om at et nettselskap praktiserer en tariff som er i strid med bestemmelsene i gjeldende forskrifter, kan NVE pålegge nettselskapet å endre den. NVE foretar imidlertid ingen detaljstyring av utformingen av overføringstariffen, og har ikke hjemmel til å pålegge nettselskap å redusere sine tariffer, så lenge de er innenfor de bestemmelser som gjelder. Tariffen kan imidlertid aldri settes høyere enn at den er innenfor den inntektsrammen som NVE har satt for selskapet.

Hvert år fastsetter NVE en inntektsramme for det enkelte nettselskap. Inntektsrammen er en øvre grense for hvor mye inntekt nettselskapet totalt kan hente inn fra nettvirksomheten. Nivået på inntektsrammen er fastsatt slik at selskapenes inntekt skal kunne dekke kostnadene med å eie og drive

nett, samt kunne gi en rimelig avkastning på investert kapital. Henter nettselskapet inn mer inntekt gjennom overføringstariffen enn hva som er tillatt i forhold til inntektsrammen, er de forpliktet til å betale dette tilbake til sine kunder gjennom lavere tariffer de påfølgende år. Henter de inn mindre inntekt gjennom tariffen enn tillatt, har de mulighet til å hente inn dette gjennom høyere tariffer de påfølgende år. NVE kontrollerer hvert år selskapenes inntekter fra nettvirksomheten.

VOKKS opplyste i brev av 3. september 2003 at selskapet økte overføringstariffene fra 1. august 2003 for å kompensere for kostnadsøkninger og inntektssvikt i første halvår, slik at den tillatte inntekt for 2003 kunne oppnås. VOKKS hadde ved inngangen til 2003 en mindreinntekt på 15,7 millioner kroner (inkl. renter) og denne økte til ca. 20,5 millioner kroner første halvår 2003. Uten tarifføkningen ville VOKKS få inn en lavere inntekt enn rammen tilsier for 2003, og dermed opparbeide seg en enda større mindreinntekt. Når VOKKS opprettholder nivået på overføringstariffene også i 2004, antar NVE dette skyldes at VOKKS ønsker å hente inn mindreinntekt fra tidligere år jf. Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302 (forskrift om kontroll av nettvirksomhet) § 8-6:

> *"Nettselskapet skal håndtere merinntekt og mindreinntekt slik at saldo over tid går mot null. Mer- eller mindreinntekt skal beregnes for sentral-, regional- og distribusjonsnett. Merinntekt skal tilbakeføres kundene, mens mindreinntekt kan hentes inn fra kundene."*

NVE vil imidlertid presisere at nettselskapene ikke har noen plikt til å innhente mindreinntekt via tariffene, men at mindreinntekten også kan avskrives. NVE fastsetter årlig nettselskapets mer- eller mindreinntekt ved enkeltvedtak.

Kostnadene i nettet og tariffens inndeling i fastledd og energiledd

Kostnadene i elektriske nett er delvis bruksavhengige kostnader knyttet til de elektriske tapene i ledningene og delvis kapital- og vedlikeholdskostnader som ikke varierer med bruken av nettet på kort sikt. Energikostnadene ved overføringstap i ledningene utgjør ca. 10 % av de samlede kostnadene i overføringsnettet. Det betyr at den største delen av kostnadene er faste kostnader som ikke varierer med forbruket.

Når det gjelder utformingen av overføringstariffene, krever § 14-2 i forskrift om kontroll av nettvirksomhet at for husholdninger skal nettleien bestå av et fastledd og et energiledd. Fastleddet skal minimum dekke kundespesifikke kostnader, dvs. kostnader til måling, avregning, fakturering og lignende. Energileddet er et forbruksavhengig ledd (øre/kWh) og skal minimum dekke kostnaden ved elektriske tap i nettet. Energileddet kan i tillegg dekke en andel av de faste kostnader som ikke dekkes inn gjennom fastleddet. Fordeling av de resterende kostnadene mellom energiledd og fastledd er opp til nettselskapet selv å avgjøre.

VOKKS har valgt å øke fastleddets andel av tariffen. Dette har de anledning til, så lenge minimumskravene i ovennevnte § 14-2 tilfredsstilles. Man kan påpeke at et relativt høyt fastledd medfører at overføringstariffen regnet per kWh vil være høyere for kunder med lavt forbruk. Samtidig er det som nevnt slik at 90 % av kostnadene ved nettvirksomheten er faste kostnader, som altså er de samme uavhengig av kundens forbruk. Det anses derfor ikke som urimelig at også kunder med lavt forbruk dekker en andel av disse kostnadene, gjennom overføringstariffens fastledd.

VOKKS sier at overføringstariffene har blitt økt på grunn av høyere tapskostnader. Nettselskapenes kostnader ved kjøp av kraft til dekking av overføringstap har økt det siste året, som følge av høye kraftpriser, og selskapenes inntekter tillates dermed å øke tilsvarende.

Vedtak

NVE fatter vedtak med hjemmel i forskriftens § 18-1, som sier at NVE kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av den forskrift og de vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven. NVE finner ikke at VOKKS sin tarifføkning er i strid med gjeldende regelverk. Ifølge de opplysninger NVE sitter med, tilfredsstiller både energi- og fastleddet de minimumskrav forskriften stiller i § 14-2.

NVE har ikke funnet grunnlag for å hevde at tariffene er satt høyere enn det selskapets inntektsramme tillater. Om det likevel viser seg at inntekten for 2003 ble, eller 2004 blir, høyere enn tillatt, vil NVE fatte vedtak som innebærer at merinntekten blir tilbakeført til kundene gjennom utformingen av tariffene i de etterfølgende år.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langsæt
seksjonssjef

Kopi: VOKKS Nett AS, Postboks 160, 2882 Dokka

SAK NR. 4

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Hafslund Nett Øst AS
Postboks 33
1570 DILLING

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 26.02.2004
Vår ref.: NVE 200302980-11 emk/ave
Arkiv: 912-653.4
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Arne Venjum
22 95 92 58

Kolbotn Terrasse klager på fastsatt anleggsbidrag - Hafslund Nett Øst AS

Vi viser til Kolbotn Terrasse 11 sitt brev av 7. august 2003 og Kolbotn Terrasse 9 sitt brev av 7. oktober 2003 om innkreving av anleggsbidrag.

Vi vil også vise til tidligere korrespondanse i saken mellom NVE og Kolbotn Terrasse om behandlingen av denne saken, jf. bl.a. NVE sitt brev av 16. oktober 2003 og e-post datert 19. november 2003.

Hafslund Nett Øst AS (Hafslund) har gitt sine kommentarer i saken i brev av 16. desember 2003.

Partenes anførsler

Kolbotn Terrasse finner det urimelig at Hafslund krever et anleggsbidrag ved ombygging av nettanlegget til fellesmåling. Kolbotn Terrasse anfører at *"I henhold til forskriftene mener vi at en felles måler ikke endrer noe på utgiftene nettselskapet har til framføring av energi over nettet. Leveransen er uavhengig av om det er en sentral måler, eller mange målere. Derfor kan anleggsbidrag ikke kreves."*.

Hafslund viser til at Kolbotn Terrasse ba om å få opprettet fellesmåling for anleggene i 9 og 11. Hafslund aksepterte dette og henviste borettslagene til en installatør. Hafslund anfører at *"Overgang til fellesmåling innebærer oppsigelse av eksisterende kundeforhold og etablering av et nytt målepunkt og et nytt kundeforhold. Bestiller må i denne sammenheng dekke nettselskapets kostnader ved tiltaket gjennom et anleggsbidrag."*.

NVEs vurdering

Det framgår av saksdokumentene at Kolbotn Terrasse har bedt om å bli fellesmålt. En overgang til fellesmåling innebar nødvendigvis at det opprinnelige anlegget måtte legges om. Det er ingen tvil om at Hafslund kan kreve at Kolbotn Terrasse som nettkunde fullt og helt finansierer de tiltakene som må gjennomføres. Dette kan Hafslund gjøre med hjemmel i § 17-5 i forskrift 11. mars 1999 nr. 302, jf. også det som er uttalt i NVE sitt brev av 16. oktober 2003.

Kolbotn Terrasse mener at Hafslund ikke kan kreve et anleggsbidrag fordi fellesmåling ikke endrer energioverføringen. Det er riktig at "fellesmåling ikke endrer energioverføringen", men denne innvendingen har ikke relevans i denne situasjonen, siden anleggsbidrag i denne saken er et bidrag til finansieringen av et kundespesifikt anleggsarbeid og ikke til å dekke kostnadene ved selve kraftoverføringen, f.eks. nettap og driftskostnader.

Vedtak

NVE stadfester at Hafslund har hjemmelsgrunnlag til å kreve at Kolbotn Terrasse dekker kostnadene ved omlegging til fellesmåling.

***

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

SAK NR. 5

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Universitet i Oslo
Postboks 1077, Blindern
0316 OSLO

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 1 03. 2004
Vår ref.: NVE 200302968-4 emk/ave
Arkiv: 912-653.4
Deres dato: 11.12.2003
Deres ref.: 21787/1

Saksbehandler:
Arne Venjum
22 95 92 58

Beregning av anleggsbidrag. Mangelfull informasjon. Universitetet i Oslo - Viken Nett AS

Universitet i Oslo (UiO) mener at Viken Nett AS (Viken) ikke i tilstrekkelig grad har tatt hensyn til verdien av demonterte nettanlegg ved såkalt "fremskyndet investering". UiO mener også at Viken ikke har oppfylt sin informasjonsplikt. NVE anser at Viken har gjort et fradrag for "fremskyndet investering" som i stor nok grad tar hensyn til restverdien av de demonterte anleggene. Om informasjonsplikten konkluderer NVE med at UiO må kunne be om at Viken gir de opplysninger som er nødvendige for at UiO skulle kunne ta stillingen til de priser og øvrige vilkår som er lagt til grunn for beregningen av anleggsbidraget.

Vi viser til brev av 13. august 2003 fra Universitetet i Oslo (UiO) om Viken Nett AS (Viken) sin fastsettelse av anleggsbidraget og den informasjonen Viken har gitt ved forsterkning av overføringsnettet til universitetet.

Vi vil også vise til diverse telefonsamtaler mellom NVE og UiO/representanter for UiO.

Viken har gitt sine kommentarer til saken i sitt brev av 11. desember 2003.

Partenes anførsler

UiO opplyser at en utvikling med generelt høy belastning og manglende reserve har gjort det nødvendig å oppgradere overføringskapasiteten til universitetet. UiO viser til at Viken i utgangspunktet satte som krav at UiO skulle bekoste alle utbyggingskostnader, inkl. planlegging. UiO opplyser videre at *"Etter hvert har UiO klart å få gjennomslag for en reduksjon for såkalt "fremskyndet investering", mao. en kompensasjon for at UiO fornyer deler av VN's anlegg (og deriblant overtar ansvaret for "stikkledningene"*)). UiO mener at fradraget Viken har fastsatt for "fremskyndet investering" på kr 128 000,- er lavere enn universitetet kunne forvente, og UiO har derfor bedt Viken om en redegjørelse for de bakenforliggende beregninger. UiO anfører at Viken ikke har villet legge frem den informasjon universitetet har krav på.

Viken opplyser at selskapet fra 1999 har vært i dialog med UiO om en økning av leveringskvaliteten for strømforsyningen til universitetet. Flere alternative løsninger er blitt vurdert og etter *"mye om og men"* ble det satt opp en ny nettstasjon med to transformatorer på 1600 kVA hver. Om restverdien på

eksisterende utstyr opplyser Viken at selskapet i utgangspunktet krever at kostnadene til ny nettstasjon i sin helhet inngår i anleggsbidraget. Ved beregningen gjøres et fradrag tilsvarende verdien av en 800 kVA transformator. Resten av anlegget som tas ned har ingen restverdi. Viken anfører at nyverdi på en 800 kVA transformator er kr 80 000,-. Justert for kostnadene til demontering mv. ville fradraget blitt satt til kr 70 000,-. I tillegg har Viken innrømmet en *"gevinst"* for stikkledningene. Viken oppfatter også at fradraget er større enn UiO kan kreve, men at Viken har gjort dette *"pga. denne sakens spesielle karakter"*. Siden det har vært diskusjon mellom partene om hvilken referanse som skal benyttes ved valg av referansetransformator opplyser Viken at med en transformator på 1600 kVA som referanse ville fradraget blitt kr 130 000,-.

Viken mener at UiO har fått all den informasjon kunden har krav på. Viken har bl.a. informert om at UiO måtte dekke alle kostnadene til bygging av ny nettstasjon, og at anleggsarbeidet ville bli sendt på anbud. Viken opplyser videre at UiO ble informert om innkomne anbud. Laveste anbud ble valg. Som avslutning opplyser Viken at *"Ingen kunder får innsyn i pristilbud fra eksterne entreprenører til Viken, detaljene i tilbudene er konfidensielle dersom ikke annet er avtalt."*.

NVEs vurdering av saken

Om regelverket for nettselskapers informasjonsplikt og beregning av anleggsbidrag vil vi spesielt vise til forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om kontroll av nettvirksomhet.

Det fremgår av § 17-5 i forskriften at nettselskaper kan innkreve anleggsbidrag til dekning av anleggskostnadene ved kapasitetsøkninger i overføringsnettet. For nettanlegg som en kunde er alenebruker av kan anleggsbidraget settes lik anleggskostnad. Anleggskostnad er definert som alle nødvendige kostnader ved tilknytningen eller forsterkningen, inklusive timeverk for personell, maskiner og utstyr.

Basert på den foreliggende dokumentasjonen synes det ikke å være tvil om at Viken har hjemmelsgrunnlag i forskriften for å kreve at UiO dekker alle investeringskostnadene i dette tilfellet.

Regelverket omtaler ikke spesielt om og hvordan nettselskapet skal fastsette restverdien ved utskifting av eksisterende nettanlegg. NVE har imidlertid i tilsvarende saker lagt til grunn at nettselskapene skal gjøre et fradrag i beregningsgrunnlaget for anleggsbidraget tilsvarende anleggets restverdi. Vi kan her skyte inn av Olje- og energidepartementet har gjort sin prinsipielle tilslutning til denne vurdering. NVE har ikke entydig definert hvordan nettanleggets restverdi skal fastsettes, men vil f.eks. godta at restverdien baseres på bokført verdi. Uansett må det forutsettes at de aktuelle nettkomponenter har en andrehåndsverdi.

Viken har gjort et fradrag på kr 128 000,- med referanse spesielt til demontert transformator. Demontert utstyr for øvrig antas skrotet. Det fradraget som Viken har gjort tilsvarer i størrelsesorden prisen for en ny 1600 kVA transformator. Uten å ta stilling til om ytelsen til den såkalte referansetransformatoren skal settes til 800 eller 1600 kVA, mener NVE at det fastsatte fradraget uansett ikke kan anses å være for lavt.

Nettselskaper har en forholdsvis omfattende informasjonsplikt til nye kunder som vil knyttes til strømnettet eller eksisterende kunder som ønsker større overføringskapasitet. Denne plikten følger direkte av både energilovforskriften og forskrift om kontroll av nettvirksomhet. Når en kunde ber om dette skal nettselskapet gi alle de opplysninger som kunden trenger for å kunne vurdere rimeligheten av de kostnadsberegninger nettselskapet har lagt til grunn ved beregningen av anleggsbidraget. NVE kan ikke akseptere at Viken holder tilbake opplysninger som er nødvendige for kunden ved å vise til at tilbud fra eksterne leverandører er konfidensielle. Det er Viken sin rett å velge entreprenør til bygging av nettselskapets anlegg, men Viken er pliktig til å legge fram de prisforutsetninger som er lagt til grunn i sine kalkyler for anleggsbidraget. Dette skal likevel ikke forstås som at Viken er pliktig til å legge fram de konkrete tilbudsdokumenter gitt av entreprenørene.

Basert på den dokumentasjonen som foreligger finner NVE det vanskelig å ta stilling til om Viken har oppfylt sin informasjonsplikt i dette tilfellet. NVE mener imidlertid at selv om det aktuelle anleggsarbeidet nå er avsluttet må UiO fremdeles kunne kreve at Viken legger fram de opplysninger som er nødvendige for at UiO skal kunne gjøre en selvstendig vurdering av de forutsetninger anleggsbidraget bygger på.

Vedtak

NVE anser ikke at det fradraget som er gjort for den demonterte transformatoren ved beregningen av anleggsbidraget er satt for lavt.

Om UiO ber om ytterligere informasjon for å kunne vurdere rimeligheten av de forutsetninger som er lagt til grunn ved fastsettelsen av anleggsbidraget, kan ikke Viken motsette seg dette.

***

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

for Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

SAK NR. 6

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Eidsiva Energi AS
Vangsvn 73
2317 HAMAR

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: -1 03. 2004
Vår ref.: NVE 200304356-5 emk/ave
Arkiv: 912-653.4
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Arne Venjum
22 95 92 58

Anleggsbidrag fra Frakt og Spedisjon Service AS - Eidsiva energinett AS

Frakt & Spedisjon Service AS (FSS) ønsker å bestemme valg av entreprenør i forbindelse med bygging av nettanlegg til bedriftens nye bygg. NVE har ikke hjemmelsgrunnlag for å kreve at Eidsiva energinett AS (Eidsiva) skal benytte bestemte entreprenører til nettanlegg som omfattes av nettselskapets inntektsramme. NVE pålegger Eidsiva å spesifisere sine anleggskostnader slik at FSS kan vurdere rimeligheten av de prisforutsetninger og andre vilkår Eidsiva har lagt til grunn.

Vi viser til brev av 19. november 2003 fra Frakt & Spedisjon Service AS (FSS) om Eidsiva energinett AS (Eidsiva) sitt krav om anleggsbidrag og tilknytningsgebyr.

Eidsiva har gitt sine kommentarer i saken i brev av 30. desember 2003 (journalført i NVE 16. januar 2004).

Partenes anførsler

FSS opplyser i sitt brev at firmaet planlegger å sette opp et nybygg med kontorer og lager på Granerud Industriområde. FSS viser til at Eidsiva har beregnet at FSS skal betale vel kr 174000,- for å bli tilknyttet strømnettet. I dette beløpet er ikke medregnet grave- og fyllingsarbeider. FSS anfører at bedriften har ønsket å *"benytte en alternativ leverandør/operatør ved utførelse av utlegging av kabel samt montering og leveranse av materiell"*, noe Eidsiva ikke har kunnet akseptere. FSS ber om at NVE vurderer saken.

Eidsiva redegjør i sitt brev om de nettanlegg som skal bygges for å tilknytte FSS sitt nybygg. Eidsiva opplyser at kunder som vil tilkobles strømnettet blir belastet med et *"tilknytningsgebyr etter satser ut fra sikringsstørrelse og anleggsbidrag ut fra totale anleggskostnader. Ved anlegg med overbelastningsvern større enn 125 A reduseres anleggskostnadene med kr 40 000,- ved beregning av anleggsbidrag"*.

Ved valg av entreprenør benytter Eidsiva *"sin egen divisjon anlegg for utlegging av kabler og montering av alle anlegg fram til eierskille i eget konsesjonsområde"*. Om bakgrunnen for valg av

"egen" entreprenør opplyser Eidsiva at selskapet ønsker "*kvalitetssikring av anlegg vi skal vedlikeholde og drifte i fremtiden.*". Eidsiva aksepterer at gravearbeider o.l. utføres av kunden.

Eidsiva opplyser at nettselskapet vil gå gjennom beregningsgrunnlaget på nytt for å kvalitetssikre beregningen i denne saken.

NVEs vurdering

Det framgår av dokumentasjonen i saken at Eidsiva innkrever både et tilknytningsgebyr og et anleggsbidrag ved tilknytning av nye kunder til strømnettet. Begge disse formene for engangsbetalinger er regulert gjennom forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om kontroll av nettvirksomhet, jf. § 17-4 om tilknytningsgebyr og § 17-5 om anleggsbidrag. Forskriften er ikke til hinder for at nettselskapene kan innkreve både tilknytningsgebyr og anleggsbidrag fra sine kunder, men regelverket setter visse vilkår når disse betalingene benyttes samtidig. Vi vil her spesielt vise til forskriftens § 17-5 femte ledd, der det bl.a. heter at anleggsbidraget maksimalt kan settes til "*anleggskostnad for anlegget minus tilknytningsgebyr*".

Eidsiva opplyser i sitt brev av 22. oktober 2003 til FSS at de totale anleggskostnadene er beregnet til kr 202 000,- (alle summer avrundes her til nærmeste 1000 kr). Etter forskriften kan anleggsbidraget maksimalt settes lik anleggskostnad, i de tilfeller at kunden er eller kan forventes å være alenebruker av anlegget. Eidsiva har bl.a. over telefon stadfestet at det ikke kan forventes at andre enn FSS vil nyttiggjøre seg av de nye nettanleggene. Eidsiva opplyser videre at for tilknytninger med overbelastningsvern større enn 125 A reduseres anleggskostnadene med kr 40 000,-. Basert på en ordning der tilknytningsgebyret for 400 V anlegg settes til 260 kr/A for overbelastningsvern opp til 125 A og 216 kr/A for anlegg mellom 125 og 500 A, har Eidsiva fastsatt et tilknytningsgebyr på kr 49 000,-, ekskl. mva. Dette gir et samlet anleggsbidrag på kr 113 000,-. I tillegg til anleggsbidraget kommer tilknytningsgebyret på kr 61 000,- etter påslag for merverdiavgift. Samlet betyr dette at FSS skal betale kr 174 000,-. NVE har ikke foretatt en vurdering av den fastsatte anleggskostnaden, men direktoratet har ingen prinsipielle innvendinger mot den praksisen Eidsiva her benytter.

Om valg av entreprenør opplyser Eidsiva at selskapet "*benytter egen divisjon anlegg*". Eidsiva grunngir dette valget med at "*vi ønsker kvalitetssikring av anlegg vi skal vedlikehold og drifte i fremtiden*". NVE oppfatter at denne praksisen først og fremst gjelder materialer og elektroteknisk arbeid, mens kunden i større grad kan velge entreprenører til grøftearbeid m.v.

En nettkunde eller utbygger kan ikke med hjemmel i gjeldende regelverk kreve å velge entreprenør eller selv forestå kjøp av materiell eller montering av nettkomponenter i overføringsnett som skal inngå i nettselskapets inntektsramme. Dette innebærer at i utgangspunktet står det enkelte nettselskap fritt til å velge entreprenør til bygging av de nettanlegg selskapet vil være driftsmessig og økonomisk ansvarlig for. Etter NVEs oppfatning bør det for en kunde uansett ikke være avgjørende hvilken entreprenør som utfører jobben, men derimot at investeringen og derigjennom anleggsbidraget som kunden skal betale blir lavest mulig, gitt den overføringskapasitet og – kvalitet som kunden ønsker. Dette skal oppnås bl.a. gjennom at kunden gis innsyn i kostnadsberegningene for anleggsbidraget.

For at kunden skal kunne vurdere anleggsbidragets størrelse er nettselskapet etter regelverket pålagt en plikt til å informere kunden om de prisforutsetninger og andre vilkår som nettselskapet har lagt til grunn i sine kalkyler. Om nettselskapets informasjonsplikt vil vi spesielt vise til forskriftens § 13-5 om informasjonsplikt og § 17-5 om anleggsbidrag. Denne informasjonen skal være såpass spesifisert at kunden selv eller sammen med sakkyndige skal kunne ta stilling rimeligheten av nettselskapets beregninger og konklusjoner. Kunden kan sette som krav at nettselskapets kostnadsvurderinger skal baseres på konkurransedyktige vilkår, referert et balansert entreprenørmarked. Kunden må imidlertid i sine vurderinger ta hensyn til at nettselskaper har rett til å sette spesifikasjonskrav til nye nettanlegg, bl.a. tekniske og sikkerhetsmessig krav.

Vi vil avslutningsvis opplyse at anlegg mindre enn 1000 V ikke er konsesjonspliktige. FSS kan derfor selv velge å bygge lavspenningsanlegg og ta det framtidige drifts- og vedlikeholdsmessige ansvaret etc. for dette anlegget. Kunden må imidlertid da akseptere at nettselskapet definerer et nytt utvekslingspunkt og krever at strømmåler flyttes til dette punktet.

Vedtak

NVE har ikke hjemmelsgrunnlag til å pålegge Eidsiva å benytte bestemte entreprenører ved bygging av nettanlegg som omfattes av nettselskapets inntektsramme.

NVE pålegger Eidsiva å utarbeide en såpass detaljert kostnadskalkyle for det aktuelle nettanlegget at FSS kan vurdere Eidsiva sitt kostnadsoverslag.

***

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

SAK NR. 7

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Olsen Ken Haugen
Bekkefaret 15C
0280 OSLO

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: - 1. 03. 2004
Vår ref.: NVE 200400458-2 emk/pgy
Arkiv: 912-653.4 /Viken Nett
Deres dato: 05.02.2004
Deres ref.:

Saksbehandler:
Paul Martin Gystad
22 95 90 77

Svar på forespørsel vedrørende nettleie - Viken Nett

Det vises til Deres e-post av 5. februar 2004 hvor De stiller spørsmål vedrørende nettleien og Viken Netts kostnader med å eie og drive nett.

Først en kommentar til Deres bemerkning om at ved siste regning var nettleien høyere enn regningen fra Deres kraftleverandør. Kraftpris og nettleie er i utgangspunktet to uavhengige størrelser og kan derfor ikke sammenlignes direkte. Kraftpris er den prisen en betaler for strømmen en kjøper. En kan selv velge hvilken strømleverandør en vil benytte, slik at i dette markedet er det konkurranse og kraftprisen blir bestemt av tilbud og etterspørsel.

Nettleie er den pris en betaler for overføring/transport av strømmen. Nettselskapene har monopol på overføring/transport i sine forsyningsområder, og virksomheten blir regulert av NVE. Den økonomiske regulering av nettvirksomheten foregår forenklet sagt ved at NVE fastsetter en inntektsramme, som er en øvre grense for hvor høy inntekt selskapene kan hente inn gjennom nettvirksomheten. Nivået på inntektsrammen er satt slik at inntekten skal kunne dekke selskapets kostnader med å eie og drive nett, samt gi en rimelig avkastning på investert kapital. NVE kontrollerer årlig hvorvidt inntektene fra nettvirksomheten har vært høyere eller lavere enn hva inntektsrammen tillater. Hvis selskapene henter inn mer inntekt fra sine kunder enn det som er tillatt i henhold til inntektsrammen vil de bli pålagt å betale dette tilbake til sine kunder gjennom lavere tariffer i de påfølgende år. I tillegg til den årlige kontrollen av inntektene, kontrollerer NVE ved utløpet av hver reguleringsperiode (hvert 5. år) at avkastningen ligger innenfor gitte grenser.

Nettselskapenes kostnader

Nettselskapenes kostnader kan deles i tre hovedområder:

- Kapitalkostnader
- Drifts- og vedlikeholdskostnader
- Nettap

De to første vil ikke ha noen direkte sammenheng med kraftprisen, det tredje, nettap, derimot vil avhenge av kraftprisen. Nettap er energi som går tapt ved overføring og fordeling i nettet, kostnaden

ved dette tapet må nettselskapet dekke. Hvor høy kostnaden som følge av nettap er, avhenger av kraftprisen. Dermed vil Viken Netts kostnader ved transport/overføring øke ved økt kraftpris.

De etterspør dokumentasjon på hvor høye drifts- og vedlikeholdskostnader Viken Nett har, og hvor mye dette utgjør per kunde. Nettselskapene er pålagt årlig rapportering av økonomiske og tekniske data til NVE. Når disse er kontrollert offentliggjøres de på NVEs internettsider www.nve.no (følg stien: >**Energi**>Nettregulering>Generelt om reguleringen>Økonomiske og tekniske data for nettvirksomheten).

Vikens økning i fastleddet til 1000 kr/år

Viken Nett utlignet med virkning fra og med 2003 nett-tariffene for Østnett AS (Romerike-delen), Gjermå Energi AS, Nittedal Energiverk og Viken Nett. Disse nettselskapene hadde i 2002 ulike tariffer både mht. nivå og fordeling/forholdet mellom fastleddet og energileddet i tariffen. Endringene medførte i korte trekk en økning i fastleddet og reduksjon i energileddet for kunder av Viken Nett før omleggingen. For nettkunder i de andre sammenslåtte områdene fikk tariffendringene en motsatt effekt, slik at fastleddet sank og energileddet økte.

Ved sammenslåinger/fusjoner sier "forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302" § 17-6 at det skal innføres like overføringstariffer innenfor det nye nettområdet. Hovedgrunnen til dette er at når et selskap ikke lenger har separate regnskap vil det over tid være vanskelig å argumentere for ulike kostnader som opphav til forskjeller i tariffen. Dermed faller grunnlaget for å operere med ulike tariffer bort. Å operere med ulike tariffer innenfor ett og samme selskap vil således være i strid med forskriftens bestemmelse som sier at nettselskapets tariffer skal være ikke-diskriminerende og objektive. Noe upresist betyr dette at tariffen skal være lik for like kunder innenfor ett og samme nettområde. En slik utjevning av tariffen vil alltid gi omfordelinger hvor tariffen for noen kunder blir høyere, mens den for andre blir lavere.

Når det gjelder utforming av overføringstariffen sier forskriftens § 14-1 at for husholdninger skal nettleien bestå av et fastledd og et energiledd. Fastleddet er et fast kronebeløp per år og skal som et minimum dekke kundespesifikke kostnader. Dette er kostnader til måling, avregning, fakturering og lignende. Energileddet i nettleien er et forbruksavhengig ledd (øre/kWh) og skal som et minimum dekke kostnaden ved elektriske tap i nettet. Fordeling av de resterende kostnadene mellom energiledd og fastledd er opp til nettselskapet selv å avgjøre. NVE foretar altså ingen detaljstyring eller godkjenning av selskapenes utformingen av nettleien. NVE kontrollerer imidlertid at nettleien ikke settes høyere enn at den er innenfor den inntektsrammen som NVE har satt for selskapet, og vurderer ved klage om utformingen av nettleien er i strid med gjeldende regelverk.

Retningslinjer for regulering av nettvirksomheten

NVEs regulering av nettvirksomheten er hjemlet i energiloven og tilhørende forskrifter, disse er tilgjengelige på NVEs internettsider. De mest relevante forskrifter i forhold til Deres spørsmål er:

- Forskrift av 7. desember 1990 nr 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften), kapitel 4.
- Forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer.

For øvrig henvises det til informasjon om reguleringen som ligger på NVEs internettsider www.nve.no (**Energi**>Nettregulering).

Avslutningsvis vil NVE bemerke at nettselskapene på forespørsel plikter å gi kunder informasjon om beregningsgrunnlaget for egne tariffer og beregningen av tariffene for de ulike kundegruppene, jf. forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer § 13-5 andre ledd.

Med hilsen

Tore Langset
seksjonssjef

Paul Martin Gystad
rådgiver

SAK NR. 8

Norwegian
Water Resources and
Energy Directorate

NVE

RØD KOPI

VOKKS Nett AS
Postboks 160
2882 DOKKA

Middelthuns gate 29

P.O. Box 5091, Majorstua
N-0301 OSLO
NORWAY

Telephone: +47 22 95 95 95
Telefax: +47 22 95 90 00
E-mail: nve@nve.no
Web site: www.nve.no

Org.no.:
NO 970 205 039 MVA
Bank account:
7694 05 08971
Den norske Bank ASA
0021 Oslo
NORWAY
Swift: DNBANOKK

05. 03. 2004
Vår dato:
Vår ref.: NVE 200400683-2 emk/lav
Arkiv: 912-653.3/Vokks Nett
Deres dato: 20.02.2004
Deres ref.:

Saksbehandler:
Lisbeth Anita Vingås
22 95 91 57

Avslag på søknad om dispensasjon fra forskriftens bestemmelse om tidsdifferensierte tariffer - enkeltvedtak

Generelt gjelder det at kun i særlige tilfeller kan NVE gi en dispensasjon for forskriftens bestemmelser.
På bakgrunn av de argumenter VOKKS Nett framfører i sin søknad, finner ikke NVE grunnlag for å innvilge VOKKS Nett sin søknad om dispensasjon fra forskriftens § 14-2 femte ledd om tilbud av tidsdifferensierte tariffer.

Vi viser til brev datert 20. februar 2004 hvor Vokks Nett søker om dispensasjon fra forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302 § 14-2 femte ledd som lyder:

> *"Netteier skal tilby tariffer med tidsdifferensiert energiledd til alle kunder i distribusjonsnettet som i forskrift er pålagt måleravlesning flere ganger i året."*

Denne bestemmelsen ble innført i forskriften med virkning fra 1. januar 2002.

Forskriftens § 18-2 gir NVE myndighet til å dispensere fra denne forskriften i særlige tilfeller. Bestemmelsen lyder:

> *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan i særlige tilfeller dispensere fra denne forskrift og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."*

NVEs vurdering

Et grunnleggende prinsipp er at forskriftens bestemmelser skal gjelde likt for alle konsesjonærer. Det skal være helt spesielle forhold til stede for at NVE skal godta en søknad om dispensasjon fra forskriftens bestemmelser.

Forskriftens bestemmelse som pålegger nettselskapene å tilby en tidsdifferensiert tariff til de kunder som ønsker det gitt at de tilfredsstiller forskriftens kriterier, ble innført for å ta hensyn til at kostnadene i nettet varierer over tid. Energileddet i tariffen skal reflektere de marginale tapskostnader i nettet. De marginale tapene i nettet er høyere når nettet er tungt belastet enn under lavlast, noe som igjen betyr at

kostnaden ved marginale tap er relativt høyere under høylast enn under lavlast. En ideell tariff bør således reflektere denne forskjellen i kostnader.

Ut fra VOKKS sitt brev forstår NVE det dit hen at kundene hos VOKKS har et eget valg om de vil ha en tidsdifferensiert tariff, eller ikke. VOKKS begrunner sin søknad om dispensasjon fra forskriftens bestemmelse med at de kunder som har valgt en tidsdifferensiert tariff enten har tapt på dette, eller evt. hatt en relativt liten gevinst. VOKKS hevder derfor at gevinstene er lavere enn de administrative kostnadene ved å praktisere en slik tariff, og de ønsker derfor en dispensasjon fra forskriftens bestemmelse.

NVE kan ikke se at de argument som VOKKS her framfører er tilstrekkelig for å godta en dispensasjon fra forskriftens bestemmelser. Poenget med tidsdifferensiering av tariffen er at den skal reflektere at kostnadene i nettet varierer over tid, og at de som bruker strøm når kostnaden er høy bør betale mer relativt til de som bruker strøm når kostnaden er lav. Sånn sett kan man argumentere for at denne tariffen burde gjelde for alle kunder og ikke bare de som ønsker den. Det er ikke slik at denne tariffen kun skal gjelde i de tilfeller hvor man har store forskjeller i marginale tap mellom tidsperioder.

I prinsippet vil man jo tro at alle de kunder som velger en slik tidsdifferensiert tariff av egen fri vilje, gjør dette fordi de vil tjene på dette. At det ikke gjelder i praksis for alle kunder hos VOKKS er ikke et argument for å gi VOKKS en dispensasjon fra forskriftens bestemmelse. Etter NVEs vurdering er det heller ikke et relevant argument at de kunder som tjener på å velge denne tariffen, tjener relativt lite. Ønsker noen av kundene i Deres nett et tilbud om tidsdifferensiert tariff er dette noe de har krav på gjennom forskriftens bestemmelse. NVE mener det ikke er framført en tilstrekkelig grunn for å frita VOKKS fra forskriftens bestemmelse, og således tillate VOKKS å behandle kundene i deres nett ulikt fra kunder i andre nett.

Konklusjon

NVE finner ikke grunnlag for å innvilge VOKKS Nett sin søknad om dispensasjon fra forskriftens § 14-2 femte ledd om tilbud av tidsdifferensierte tariffer.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

for Tore Langset
seksjonssjef

SAK NR. 9

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Fredrikstad Energinett
Postboks 614, Lisleby
1616 FREDRIKSTAD

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 05. 03. 2004
Vår ref.: NVE 200400429-4 emk/lav
Arkiv: 912-653.4 /Fredrikstad Energi Nett
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Lisbeth Anita Vingås
22 95 91 57

Klage på endring i husholdningstariffen hos Fredrikstad Energinett - enkeltvedtak

Hvaler Arbeiderparti stiller spørsmål ved den tariffendringen som Fredrikstad Energinett har foretatt for husholdningskunder i sitt nett, og hevder at kundene ikke er blitt informert om denne endringen i tariffen.
NVE har vurdert klagen i henhold til bestemmelsene i Energiloven og tilhørende forskrifter.
NVE kan ikke finne at den endringen i tariffen som Fredrikstad Energinett her har foretatt er i strid med regelverket.
Etter NVEs vurdering er ikke den informasjon FEN mener å ha gitt om endringer i deres tariffer tilstrekkelig i henhold til forskriftens § 13-5 fjerde ledd. NVE pålegger derfor FEN å endre sin utforming av informasjon om tariff endringer til sine kunder i framtiden.

Vi viser til e-post fra Hvaler Arbeiderparti datert 1. februar 2004 hvor det klages på endringen i fastleddet i husholdningstariffen hos Fredrikstad Energinett. NVE vil i dette vedtaket ta stilling til om den tariffendringen som er foretatt av Fredrikstad Energinett er i strid med bestemmelsen i Energiloven og tilhørende forskrifter.

I tillegg klager Hvaler Arbeiderparti på det de hevder er manglende informasjon om endringen i tariffen fra Fredrikstad Energinett sin side. NVE vil også ta stilling til dette.

Generelle opplysninger

I brev av 12. februar 2004 ber NVE Fredrikstad Energinett (FEN) om å kommentere klagen fra Hvaler Arbeiderparti og gjøre rede for årsaken til endringen i tariffen per 1. januar 2004. NVE har mottatt svar fra Fredrikstad Energinett datert 20. februar 2004.

NVE regulerer nettselskapene ved at det hvert år fastsettes en inntektsramme for hvert enkelt nettselskap som sier hvor mye inntekt selskapet kan ha fra nettvirksomheten. Inntektsrammen er satt slik at nettselskapet får dekket sine kostnader gitt en effektiv drift, samt en rimelig avkastning på investert kapital. Hvert år kontrollerer NVE om nettselskapene har høyere inntekt enn hva inntektsrammen tillater. Hvis dette er tilfelle blir nettselskapet pålagt å betale dette tilbake til sine kunder gjennom lavere tariffer de påfølgende år. Motsatt gjelder det at hvis et nettselskap har lavere

inntekt enn hva inntektsrammen tillater så har de mulighet, men ingen plikt, til å hente dette inn gjennom høyere tariffer de påfølgende år.

I tillegg til å fastsette inntektsrammen og regulere mer-/mindreinntekt så regulerer NVE nettselskapene tariffstruktur (nettleie) gjennom forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302. Nettselskapene er selv ansvarlig for å utarbeide tariffer innenfor inntektsrammen og innenfor rammen av de bestemmelser som er lagt ned i denne forskriften. Hvis NVE finner at et nettselskap har utformet tariffer som er i strid med regelverket kan NVE pålegge dette selskapet å endre sine tariffer.

NVEs vurdering av saken

Tariffen (nettleien) for husholdninger består normalt av to ledd. Et fastledd (kr/år) og et energiledd som varierer avhengig av bruken av nettet (øre/kWh). Forskriftens bestemmelser sier at fastleddet i en slik tariff som et minimum skal dekke kundespesifikke kostnader (måling, avregning, fakturering), mens energileddet som et minimum skal dekke kostnaden ved elektriske tap i nettet. Utover dette er det opp til nettselskapet selv å bestemme fordelingen av kostnadene mellom energileddet og fastleddet.

FEN opplyser i sitt brev av 20. februar 2004 at følgende endringer i husholdningstariffen er foretatt fra 2003 til 2004:

ÅR	Fastledd	Energiledd	Pris ved årsforbruk på 20 000 kWh/år
2003	1 550	22,0	29,8
2004	1 984	18,0	27,9

Prisene er inkludert mva og uten forbruksavgift.

Som vi her kan se har FEN økt sitt fastledd og redusert sitt energiledd i denne tariffen fra 2003 til 2004. Et gjennomsnittlig årsforbruk på 20 000 kWh/år er det som normalt refereres til som gjennomsnittlig årsforbruk for en enebolig. For disse kundene resulterer den aktuelle endringen i en reduksjon i den totale tariffen. Grensen ser her til å gå et sted rundt 10 000 kWh i årsforbruk. En kunde med lavere årsforbruk enn 10 000 kWh/år kan således oppleve å få en økning i den totale tariff kostnader basert på den endringen som FEN her har gjort.

FEN skriver i sitt brev av 20. februar 2004 at de har valgt å legge om tariffen slik at en større andel dekkes inn gjennom det faste leddet i tariffen dels fordi de mener dette er mer kostnadsriktig da den største delen av kostnadene i nettet er uavhengig av kundenes forbruk, og dels fordi de ønsker en mer stabil/forutsigbar inntekt. Som nevnt over er det nettselskapet selv som bestemmer fordeling mellom fastledd og energiledd gitt at dette ikke er i strid med de minimumskrav som finnes i forskriften. Den omfordeling som FEN her har foretatt vil således ikke være i strid med forskriftens bestemmelser.

Informasjon om tariff endringer

I brev av 1. februar 2004 fra Hvaler Arbeiderparti skriver de at FEN ikke har varslet sine kunder om den aktuelle prisendringen. Når nettselskapene endrer sine tariffer midt i året er det krav gjennom forskriftens § 13-5 fjerde ledd at slike endringer skal varsles kundene direkte og på forhånd. Forskriftens § 13-5 fjerde ledd lyder:

"Nettselskapene i distribusjonsnettet skal på forhånd informere den enkelte nettkunde om endringer i tariffen. Endringer i tariffen ved årsskiftet, kan allikevel sendes ut som egen melding vedlagt første faktura etter nyttår."

Ved endringer i tariffer som skjer ved årsskiftet åpner regelverket for at nettselskapene kan informere sine kunder i etterkant og da senest ved første faktura etter årsskiftet. Årsaken til at man tillater dette ved tariffendringer som skjer ved årsskiftet, er hovedsakelig fordi nettselskapene i distribusjonsnettet (hvor husholdningskunder er tilknyttet) er avhengig av informasjon fra overliggende nett for å fastsette tariffer for eget nett. Denne informasjonen mottar ikke selskapene i distribusjonsnettet tidsnok til å kunne gi sine kunder informasjon ved siste faktura før årsskiftet. FEN opplyser i sitt brev av 20. februar 2004 at informasjon om nye tariffer ble gitt i kundebladet "Nettnytt" som ble sendt kundene som vedlegg til strømregningen i januar.

I rundskriv fra NVE til nettselskapene datert 9. september 2002 gjør NVE rede for hva som etter vår vurdering anses som tilstrekkelig informasjon i henhold til forskriftens § 13-5 fjerde ledd. I dette rundskrivet slår NVE fast at det av slik informasjon skal gå eksplisitt fram at tariffen er endret, om den er økt/redusert, fra hvilken dato endringen gjelder og hva den nye tariffen nå vil være. I brosjyren "Nettnytt" sies det kun noe om hvilken tariff som gjelder fra januar 2004 og ingenting om at denne er endret etc. Etter vår vurdering er ikke dette tilstrekkelig informasjon til kundene i henhold til forskriftens § 13-5 fjerde ledd. Bestemmelsen om informasjonsplikt som gjelder i dette tilfellet påvirker imidlertid ikke gyldigheten av tariffendringen. Som nevnt ovenfor finner ikke NVE at den aktuelle endringen som FEN har foretatt i sin tariff er i strid med regelverket, og NVE har således ikke myndighet, eller grunnlag for å pålegge FEN om å endre sin tariff. Da tariffendringen er gjort har det etter NVEs vurdering heller ikke noen hensikt å pålegge FEN å sende ut ny informasjon til kundene om den aktuelle tariff endringen, da dette da vil skje flere måneder etter at den aktuelle endringen er foretatt. NVE vil imidlertid pålegge FEN å endre sin utforming av informasjon om tariffendringer i framtiden og se til at denne informasjon har en utforming som er tilstrekkelig i henhold til forskriftens bestemmelser.

Inntektsrammen 2004

Når det gjelder Deres spørsmål om FEN har fått godtatt sin inntektsramme for 2004 med den endring i tariffen dette medfører, vil vi vise til det vi har nevnt helt i starten av brevet om mer-/mindreinntekt. Når nettselskapet skal sette sine tariffer ved årets begynnelse blir dette gjort basert på forventninger om blant annet temperatur, forbruk etc. Hvis for eksempel vinteren blir kaldere enn hva selskapet forventet ved årets begynnelse blir kundenes forbruk også høyere enn hva selskapet forventet. Dette vil normalt medføre at selskapet får en høyere inntekt enn hva inntektsrammen tillater, og de vil således bli pålagt av NVE og betale dette tilbake til sine kunder gjennom lavere tariffer de påfølgende år. Når det gjelder FENs inntektsramme for 2004 er den satt av NVE. Om FEN evt. tar høyere tariffer enn hva inntektsrammen tillater vil først kunne avsløres ved årets slutt.

KILE

Videre kommenterer de FENs avbrudd, og hvorfor ikke dette skal føre til lavere tariffer. Det De her refererer til er det vi kaller KILE (kvalitetsjusterte inntektsrammer ved ikke-levert energi). Som De selv sier skal strømbortfall med varighet over 3 minutter rapporteres til NVE. Dette gjelder ikke for avbrudd som skyldes hendelser i lavspent nettet, men for avbrudd som skyldes hendelser i spenning over 1 kV. KILE fungerer noe forenklet sagt ved at NVE fastsetter et forventet KILE-beløp ut fra forventede avbrudd for hver enkelt nettselskap. Hvis det viser seg at selskapet har mer avbrudd enn det som er forventet, får selskapet en mer-KILE. Hvis dette vedvarer vil selskapets tillate inntekt over tid bli lavere enn om avbruddet ikke hadde funnet sted og selskapet vil da redusere sin tariff. Det motsatte gjelder om selskapet har vedvarende mindre avbrudd enn forventet. Da har selskapet mulighet til å øke

sine tariffer. Dette sees imidlertid ikke over en ettårs-periode, men over en lengre periode. Det kan være at selskapet neste år har bedre kvalitet enn forventet, og at saldoen da går mot null. Da vil det ikke være grunnlag for å gjøre endringer i tariffen. Det er først når kvaliteten er vedvarende dårligere enn forventet (eller vedvarende bedre enn forventet) at selskapene aktiverer/avsetter KILE i mer-/mindreinntekten sin og tariffene påvirkes.

Vedtak

Forskriftens § 18-1 lyder:

> *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendig for gjennomføring av denne forskrift og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."*

NVE har vurdert Hvaler Arbeiderparti sin klage på Fredrikstad Energinett sin tariff endringen, samt den informasjon som er gitt om den aktuelle endringen.

NVE kan ikke finne at endringen i den aktuelle tariffen som er foretatt av Fredrikstad Energinett er i strid med gjeldende regelverk.

Etter NVEs vurdering er ikke den informasjon FEN mener å ha gitt om endringer i deres tariffer tilstrekkelig i henhold til forskriftens § 13-5 fjerde ledd. NVE pålegger derfor FEN å endre sin utforming av informasjon om tariff endringer til sine kunder i framtiden.

Til informasjon legger NVE ved vårt rundskriv av 9. september 2002 som Fredrikstad Energinett tidligere har mottatt fra NVE.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

1 vedlegg

SAK NR. 10

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Knut Ivar Skeid
Hafrsfjord gate 18
0268 OSLO

15. 03. 2004
Vår dato:
Vår ref.: NVE 200400294-2 emk/hnz
Arkiv: 912-653.4 /Krødsherad Everk
Deres dato: 15.01.2004
Deres ref.:

Saksbehandler:
Hilde Nyvoll Zanota
22 95 98 80

Klage på hyttetariff hos Krødsherad Everk - enkeltvedtak

NVE viser til ditt brev til Konkurransetilsynet datert 7. januar 2004, videresendt til NVE den 15. januar 2004, med klage på Krødsherad Everks overføringstariff (nettleie) til hyttekunder. NVE har vurdert saken i forhold til bestemmelsene i energiloven med tilhørende forskrifter. På bakgrunn av den informasjon NVE sitter med i denne saken, finner vi ikke grunnlag for å pålegge Krødsherad Everk å endre sin tariffstruktur.

I brevet datert 7. januar 2004, klager du på at Krødsherad Everk har ulike overføringstariffer til hytteeiere og fastboende (husholdningskunder).

NVE har gjort en vurdering, og bedt Krødsherad Everk kommentere saken. Selskapet opplyste på telefon den 27. februar 2004 at de ikke har behov for å gi noen ytterligere opplysninger for å belyse saken.

NVEs vurdering

NVE regulerer nettselskapenes virksomhet. For hvert år fastsetter NVE en inntektsramme som sier hvor mye inntekt hvert selskap totalt kan hente inn fra nettvirksomheten. Denne inntektsrammen blir satt for å dekke selskapets kostnader med å eie og drive nett, samt gi en rimelig avkastning på investert kapital. Får nettselskapet inn mer inntekt gjennom overføringstariffen enn hva som er tillatt i forhold til inntektsrammen, er de forpliktet til å betale dette tilbake til sine kunder gjennom lavere tariffer de påfølgende år. Får de inn mindre inntekt gjennom tariffen enn hva som tillates av inntektsrammen, har de mulighet til å hente inn dette gjennom høyere tariffer de påfølgende år. Dette blir fulgt opp av NVE hvert år.

Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302 (forskrift om kontroll av nettvirksomhet) setter rammer for hvordan nettselskapene kan utarbeide sine tariffer. Nettselskapene er selv ansvarlig for å utarbeide tariffer som

er i tråd med regelverket. Hvis NVE finner at et nettselskap praktiserer tariffer som er i strid med bestemmelsene i energiloven og tilhørende forskrifter, har NVE rett til å pålegge nettselskapet å endre sine tariffer. NVE gjør imidlertid ingen detaljstyring ved utformingen av overføringstariffen, og har ikke hjemmel til å pålegge nettselskaper å endre sine tariffer for at en eventuell økning ikke skal bli for stor, så lenge de er innenfor de bestemmelser som gjelder. Men tariffen kan aldri settes høyere enn at den er innenfor den inntektsrammen som NVE har satt for selskapet.

Kostnadene i nettet

Overføringstariffen skal dekke kostnader ved overføring i nettet. Kostnadene i elektriske nett er delvis bruksavhengige kostnader knyttet til de elektriske tapene i ledningene og delvis bruksuavhengige kapital- og vedlikeholdskostnader. Energikostnadene ved overføringstap i ledningene utgjør ca. 10 % av de samlede kostnadene i overføringsnettet. Det betyr at den aller største delen av kostnadene er faste kostnader som ikke varierer med forbruket.

Forskriftens § 14-2 sier at tariffen for kunder uten effektavregning skal bestå av et fastledd og et energiledd. Fastleddet skal minimum dekke kundespesifikke kostnader, dvs. kostnader til måling, avregning, fakturering og lignende. Energileddet er et forbruksavhengig ledd (øre/kWh) og skal minimum dekke marginale tapskostnader ved overføring i nettet. I et typisk distribusjonsnett utgjør dette ca. 5 øre/kWh ved normale kraftpriser. Energileddet kan i tillegg dekke en andel av de faste kostnader som ikke dekkes inn gjennom fastleddet. Fordeling av de resterende kostnadene mellom energiledd og fastledd er det opp til nettselskapet selv å avgjøre.

Differensiering av tariffer

Forskriften krever at tariffene skal være ikke-diskriminerende og objektive. Samtidig sier § 13-1 e) at *"tariffene kan differensieres etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold"*.

Nettselskapene deler ofte sine nettkunder inn i tariffgrupper basert på typiske og sammenfallende uttaksprofiler, brukstid, etc. for de ulike gruppene. Dette er en praksis NVE aksepterer. For lavspentanlegg uten effektmåling har mange elverk ulik tariff for næringskunder, husholdningskunder og hyttekunder. Ulike nettselskap kan praktisere ulike tariffgrupper.

Tariffen for hytter gis ofte et høyere fastledd enn husholdningstariffen. Bakgrunnen for dette er at hyttekunder normalt har en lavere brukstid enn husholdninger. Brukstid er et forholdstall for årlig energiforbruk dividert på årets maksimaleffekt, og NVE har akseptert at dette kan anses for å være et *"relevant nettforhold"*, og dermed et kriterium for å differensiere tariffene. Gitt at samme energimengde overføres vil kort brukstid (relativt høyt effektuttak) medføre relativt høyere kostnader til dimensjonering av nettet sammenlignet med lengre brukstid. Som nevnt over består tariffen for energimålte kunder av et energiledd som dekker en andel av de faste kostnadene i nettet. En hytte vil gjennom energileddet bidra til lavere dekning av faste kostnader i nettet på grunn av normalt sett lavere energibruk. Men kunder med lavt forbruk må også ta sin del av de faste kostnadene. Forskjellen i gjennomsnittlig forbruk og brukstid kan etter NVEs oppfatning forsvare et noe høyere fastledd for

hyttekunder enn for husholdningskunder. Det anses imidlertid ikke som rimelig at en hyttekunde betaler mer til dekning av faste kostnader enn en husholdningskunde med tilsvarende nettilknytning.

Vi har undersøkt hvor mye en typisk hyttekunde hos Krødsherad Everk dekker av de faste kostnadene i forhold til en husholdningskunde med liknende tilknytning. Fra Krødsherad Everks regnskapsrapportering for 2002 kan vi se at gjennomsnittlig årsforbruk for hytte- og husholdningskunder er hhv. 7.904 kWh og 17.561 kWh. Tariffens energiledd utgjør per i dag 22,32 øre/kWh for hytter og 21,08 øre/kWh for husholdninger (ekskl. forbruksavgift). Dersom vi legger til grunn at marginale tapskostnader ved overføring i nettet utgjør omtrent 5 øre/kWh ved normale kraftpriser, vil de resterende 17,32 og 16,08 øre/kWh av hytte- og husholdningstariffens energiledd gå til dekning av de faste kostnadene i nettet.

Med utgangspunkt i dette, vil de ulike kundegruppenes dekning av faste kostnader se slik ut:

Tariff/kunde-gruppe	Gjennomsnittlig årsforbruk	Fastledd per år	Faste kostnader dekket gjennom energileddet	Total dekning av faste kostnader
Hytte	7.904 kWh	1.984 kr	1.764 kr	3.748 kr
Husholdning	17.561 kWh	1.240 kr	3.702 kr	4.942 kr

Av tabellen kan vi se at en gjennomsnittlig hyttekunde dekker 1.194 kr/år mindre av de faste kostnadene i nettet enn en typisk husholdningskunde. På bakgrunn av dette kan vi ikke hevde at hyttekunder i Krødsherad Everks nettområde blir diskriminert i forhold til husholdningskunder.

Metoden for beregning av husholdnings- og hyttekunders dekning av faste kostnader er tidligere benyttet i lignende klagesaker, og anerkjent av Olje- og energidepartementet, som er endelig klageinstans i denne typen saker.

I ditt brev påpeker du at noen hyttekunder tar ut flytting til området, og at kunder på samme hyttefelt vil betale forskjellig pris for den samme tjenesten. Det vil her være rimelig å anta at en kunde med fast adresse på det som tidligere har vært brukt som hytte, må kunne betraktes som en vanlig husholdningskunde med en annen bruksprofil enn typiske hyttekunder (jfr. resonnementet om brukstid ovenfor). Det vil derfor ikke være urimelig at den fastboende kunden har en annen tariff enn de omkringliggende hyttekundene.

Vedtak

NVE fatter vedtak med hjemmel i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 18-1, som sier at NVE *"kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av den forskrift og de vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven"*.

På bakgrunn av de opplysninger NVE sitter med i denne saken, finner NVE ikke grunnlag for å pålegge Krødsherad Everk å endre sin tariffstruktur.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

Kopi: Krødsherad Everk, 3536 Noresund
Konkurransetilsynet, Postboks 8132 Dep, 0033 Oslo

SAK NR. 11

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Uvdal Kraftforsyning A/L
Postboks 33
3632 UVDAL

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 19. 03. 2004
Vår ref.: NVE 200303634-6 emk/ave
Arkiv: 912-653.4
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Arne Venjum
22 95 92 58

Anleggsbidrag og opplysningsplikt - A/L Uvdal Kraftforsyning

Pål Sandli mener at A/L Uvdal Kraftforsyning ikke i tilstekkelig grad har informert om kostnadsbildet ved etablering av en nettstasjon. NVE mener at nettselskapet skal gi mer detaljerte opplysninger og pålegger selskapet å gjøre dette.

Vi viser til brev av 10. oktober 2003 fra Pål Sandli om opplysningsplikt ved innkreving av anleggsbidrag.

A/L Uvdal Kraftforsyning (Uvdal) har gitt sine kommentarer i saken i brev av 10. februar 2004.

Det framgår av brevet fra Pål Sandli at han er innehaver av Universal Elektro Drammen A.S. (UED). Sandli opplyser at han "*Som koordinator og tomteeier har jeg fått mandat til å innhente og kvalitetsikre riktig pris på etablering av nettstasjon...*". NVE anser det som tvilsomt om firmaet UED har klagerett i denne saken. Vi vil imidlertid ved behandlingen av saken legge til grunn at Pål Sandli opptrer på vegne av Uvdal Infra og Jarle Nøstebø som privatperson og tomteeier i det aktuelle hyttefeltet.

Partenes anførsler

Sandli viser til at det skal etableres en ny nettstasjon som "*skal forsyne Felt 2 med 38 hytter og Nøstebø sin campingplass*". Sandli anfører videre at "*Uvdal Kraft er ikke villige til å synliggjøre i detalj kostnadsbildet for etableringen av denne stasjonen, samt at jeg synes prisen er for høy i forhold til tidligere erfaringer med tilsvarende arbeid.*".

Uvdal mener at nettselskapet har gitt Sandli tilstrekkelig informasjon gjennom den dokumentasjonen som er oversendt og i møter som er avholdt mellom partene. Uvdal viser til at Sandli også er innehaver av et elektroentreprenørfirma og mener på denne bakgrunn at den informasjonen som er meddelt Sandli burde være tilstrekkelig for å kunne gjøre en vurdering av Uvdals kostnadsoverslag. Uvdal anfører også at "*Vi finner det ikke riktig at vi som en konkurrerende leverandør må fremlegge våre*

kalkyler overfor virksomheter som i neste omgang kan bruke dette som underlag i forbindelse med anbudsutsendinger." Om kostnadsdelingen for fellesanleggene mellom campingsplassen og hyttene har Uvdal lagt til grunn kundenes forventete effektuttak.

NVEs vurdering av saken

Det framgår av Sandli sitt brev at saken først og fremst vedrører etableringen av nettstasjonen i Hyttefelt 2. NVE forutsetter derfor at forhold som angår lavspenningsanlegget er avklart og er således ikke gjenstand for uenighet.

Nettstasjonen kan i denne sammenheng oppfattes som et radielt fellesanlegg, og Uvdal kan derfor kreve at de kunder som forsynes over denne nettstasjonen skal dekke en andel av kostnadene, jf. § 17-5 i forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om kontroll av nettvirksomhet. Størrelsen på transformatoren skal så langt mulig tilpasses den kapasitet de aktuelle kundene krever. I den grad Uvdal måtte velge en transformatorytelse større enn dette, må Uvdal selv dekke den kostnadsøkning dette måtte medføre. Ved fordelingen av kostnadene til bygging av nettstasjonen har Uvdal benyttet kundenes sannsynlige effektbelastning som fordelingsnøkkel. NVE har ikke vurdert rimeligheten av de konkrete effektforutsetningene som Uvdal har lagt til grunn, men NVE har ingen prinsipielle innvendinger mot at nettselskapet benytter kundenes forventede eller mulige effektuttak som grunnlag for fordelingen.

Nettselskapenes informasjonsplikt er regelfestet bl.a. i forskriftens § 13-5 og § 17-5. Slik disse bestemmelsene er å forstå er det ingen tvil om at Uvdal er pliktig til å spesifisere de forutsetninger som selskapet har lagt til grunn ved sine kostnadskalkyler. Uvdal anfører at selskapet oppfatter seg som en "*konkurrerende leverandør*" til Sandli sitt entreprenørfirma, og at selskapet derfor må sette grenser for hvilke opplysninger som kan gis til Sandli. Vi vil her påpeke at NVEs regulering er knyttet til de konsesjonspliktige virksomheter som utøves av A/L Uvdal Kraftforsyning og ikke de konkurranseutsatte virksomheter som selskapet måtte bedrive. Forskriftens krav om informasjonsplikt er pålagt nettselskapet og er således uavhengig av hvilken entreprenør Uvdal måtte velge. Entreprisetilbud er i utgangspunktet en sak mellom nettselskap og tilbydende entreprenør, og informasjonsplikten er ikke å forstå som at entreprisetilbudene skal framlegges for kunden. Kunden kan imidlertid kreve at nettselskapet redegjør for de forutsetninger som er lagt til grunn ved beregningen av anleggsbidraget. Dette skal gjøres såpass detaljert at kunden, og eventuelt i samråd med sakkyndig, kan vurdere rimeligheten av den kostnadskalkyle som er gjort. Dette innebærer at nettselskapet må kunne spesifisere det materiell og utstyr som forventes benyttet og installert, kalkulert arbeidsinnsats mv. I tillegg kan nettselskapet stille tekniske spesifikasjonskrav til anleggene. For nettanlegg som nettselskapet skal ha det operative og økonomiske ansvaret for må også nettselskapene, ut fra standardiseringshensyn, kunne sette bestemte krav om fabrikat og type utstyr som skal benyttes. Nettselskapene må også i noen grad kunne opplyse om de prisforutsetninger som er lagt til grunn for kalkylen, uavhengig av de prisforutsetninger som måtte fremkomme i entreprisetilbud.

Etter den dokumentasjonen som er oversendt til NVE fremgår det at Uvdal har opplyst om "*Arbeidskostnader*" og "*Materiell kostnader*" for hhv. "*høyspent*" og "*lavspent*". NVE anser ikke at dette er en tilstrekkelig oppsplitting av de kostnadskomponentene som denne nettilknytningen medfører. Et minstekrav bør være at Uvdal i større grad spesifiserer de materialer som medgår for de kostnadsmessig største komponentene. Nettselskapet bør her opplyse om mengder, type, spesifikasjoner etc., f.eks. 400 m FeAl 185 ledning, 10 stk. master, 1 stk. Møre trafo 500 kVA.

Vedtak

NVE pålegger Uvdal å gi en mer detaljert beskrivelse og opplisting av de materialer som forutsettes medgått til bygging av det aktuelle høyspenningsanlegget i Uvdal. Uvdal skal legge fram alle de opplysninger som er nødvendige for at Sandli eller en sakkyndig skal kunne ta stilling til rimeligheten av det kostnadsoverslaget Uvdal har gjort i saken. Sandli kan ikke kreve at Uvdal legger fram de entreprisetilbud som måtte foreligge.

***

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

for Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

for Tore Langset
seksjonssjef

SAK NR. 12

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Viken Nett AS
0247 OSLO

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

13. 04. 2004
Vår dato:
Vår ref.: NVE 200303891-4 emk/ave
Arkiv: 912-653.4
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Arne Venjum
22 95 92 58

Summasjonsmåling til NORDOX Industrier AS - Viken Nett AS

Nordox mener at Viken velger en nettløsning som ikke er den beste for bedriften. Nordox reagerer også på at Viken ikke vil summasjonsmåle alle uttakspunktene til bedriften. NVE finner ikke å kunne pålegge Viken å velge en annen nettløsning. Det er også NVEs oppfatning at Nordox ikke kan kreve å bli summasjonsmålt.

Vi viser til brev av 24. oktober 2003 fra NORDOX Industrier AS (Nordox). Nordox klager i sitt brev på Viken Nett AS (Viken) sin tariffering av bedriften.

Viken har gitt sine kommentarer til saken i brev av 9. desember 2003.

Partenes anførsler

Nordox opplyser at bedriften har fem hovedproduksjonsenheter (reaktorer). Nordox har lagt opp til en produksjonssyklus som innebærer at kun fire reaktorer kjøres samtidig. For bedriften medfører denne kjøringen at bedriften oppnår en effektbesparelse på ca. 500 kW per år. Denne besparelsen er basert på summasjonsmåling av bedriftens forbruk. I forbindelse med en planlagt produksjonsutvidelse må det gjennomføres forsterkninger/endringer i eksisterende overføringsnett. Nordox anfører at Viken velger en nettløsning som vil medføre at muligheten for en effektbesparelse vil forsvinne. Nordox viser også til Vikens krav om separat måling av hvert utvekslingspunkt og at Viken nekter å sette opp transformatorer med ytelse større enn 1600 kVA.

Viken opplyser at selskapet ønsker å avvikle ordningen med summasjonsmåling for nye anlegg, mens summasjonsmålingen for eksisterende anlegg vil fortsette inntil det gjøres endringer i anleggene. Som grunnlag for denne praktiseringen viser Viken til forskrift 11. mars 1999 nr. 301 og 302. Viken opplyser at selskapet ikke installerer transformatorer med ytelse større enn 1600 kVA. Grunnlaget for dette er bl.a. "*standardisering av transformatorytelsen for å sikre tilgangen på reservetransformatorer ved havari samt at kortslutningsytelsen blir svært høy ved store ytelser*". Viken viser til at ved større effektbehov kan dette løses ved å sette opp flere transformatorer eller ved at leveringspunktet flyttes ett nivå opp. Ved å flytte utvekslingspunkt vil kunden kunne få fellesmåling.

NVE vurdering

For nettanlegg som bygges og drives etter områdekonsesjonen eller nettanlegg som omfattes av selskapets inntektsramme har nettselskapet i noen grad frihet til å bestemme de løsninger som anses som de mest effektive basert på en helhetsvurdering. Nettselskapenes frihet innskrenkes imidlertid av de rammer myndighetene har satt gjennom bl.a. energiloven og tilhørende forskrifter.

Viken har valgt å ikke sette opp transformatorer med ytelse over 1600 kVA. Viken begrunner dette med standardiseringshensyn og hensynet til kortslutningsytelsen. Etter NVEs oppfatning bør Viken kunne legge slike betraktninger til grunn ved valg av nettløsninger, gitt at de valg som gjøres er samfunnsmessig effektive. Verken regelverket eller konsesjonsvilkårene er til hinder for at Viken ved sine valg av nettløsninger tar slike hensyn ved bygging av anlegg som tilhører selskapet. Viken kan likevel ikke velge løsninger som påfører enkeltkunder kostnader gjennom et forhøyet anleggsbidrag. Dette innebærer at når en kunde skal tilknyttes nettet skal anleggsbidraget beregnes ut fra den "billigste" nettløsning som oppfyller kundens behov. Dette er å forstå slik at når kundens effektbehov kan oppfylles gjennom oppsetting av en 1000 kVA transformator, kan ikke nettselskapet kreve at kunden dekker eventuelle merkostnader ved å installere en transformator med større ytelse. Denne forståelsen vedrører beregningen av anleggsbidraget ved bygging av nettanlegget, og ikke de vilkår og tariffer som skal legges til grunn for den senere bruken av anlegget, herunder plassering av målere mv.

Om målingen av Nordox strømuttak mener NVE at bedriften ikke kan, med medhold i forskriftens bestemmelser, kreve summasjonsmåling. I den grad en kunde forsynes over flere uttakspunkt er hovedregelen at hvert enkelt uttakspunkt skal tarifferes separat. Dette følger av § 13-1, bokstav a) i forskrift om kontroll av nettvirksomhet der det heter at *"tariffene skal refereres tilknytningspunktene"*. Disse tilknytningspunktene er vanligvis også sammenfallende med grensesnittet mellom nettselskapets nett og kundens nettanlegg, og plasseringspunktet for målerne.

Nordox anfører at Vikens valg av nettløsning fratar bedriften muligheten for "å spare effekt". Dette er bare riktig i den forstand at en løsning med separat måling vil gi et høyere effektgrunnlag enn hva tilfellet er med fellesmåling eller summasjonsmåling. Det vil imidlertid alltid være slik at Nordox vil oppnå en kostnadsmessig gevinst ved å redusere sine effektuttak. Dette har gyldighet uavhengig av om bedriften måles ved summasjons-/fellesmåling eller separat måling for hvert utvekslingspunkt mot Vikens nett. Derimot vil summasjons- eller fellesmåling som hovedregel alltid gi et effektgrunnlag som er lavere enn om bedriften måles over flere utvekslingspunkter. Dette skyldes at valg av målerplassering påvirker fordelingen av effektsammenlagringen.

Etter NVEs oppfatning bør fordelingen av effektsammenlagringen refereres kundens tilknytningspunkt, dvs. at hele sammenlagringsgevinsten tilfaller kunden for forbruk som skjer på kundesiden av tilknytningspunktet. Dette vil også være i samsvar med § 13-1. Det følger av dette at Nordox vil kunne få eventuelle sammenlagringsgevinster gjennom å bli fellesmålt, dvs. at bedriften får et felles leveringspunkt på nettnivå 3 slik Viken har antydet. En slik løsning vil også åpne for at Nordox vil stå fritt til bl.a. å velge transformatorer.

Selv om Nordox etter regelverket ikke kan kreve summasjonsmåling har NVE akseptert at bedrifter som forsynes over flere utvekslingspunkt innenfor et avgrenset område kan måles i et felles målepunkt basert på fellesmåling eller summasjonsmåling. NVE har også lagt til grunn at så lenge summasjonsmåling ikke medfører urimelig ekstrakostnader for nettselskapet kan selskapet opprettholde summasjonsmåling for eksisterende kunder uten å komme i konflikt med forskriftens krav om ikke-diskriminering.

Vedtak

Nordox kan ikke med hjemmel i regelverket kreve å bli målt og avregnet ved såkalt summasjonsmåling.

NVE har heller ikke hjemmelsgrunnlag for å pålegge Viken å velge en annen nettløsning.

***

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

SAK NR. 13

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Henning Onarheim
Starefosslien 7
5019 BERGEN

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

15. 04. 2004

Vår dato:
Vår ref.: NVE 200400819-2 emk/pgy
Arkiv: 912-653.4 /BKK
Deres dato: 28.02.2004
Deres ref.:

Saksbehandler:
Paul Martin Gystad
22 95 90 77

Vedr. spørsmål om målerleie fra BKK

Det vises til din henvendelse av 28. februar 2004 med vedlagt korrespondanse mellom deg og Fjordkraft AS.

Overføring/transport av strøm er som du påpeker et naturlig monopol. Uten regulering vil en monopolist kunne ta den pris han ønsker på sitt produkt, noe som i korte trekk kan sies å være den økonomiske begrunnelsen for offentlig regulering av nettvirksomheten. Den økonomiske reguleringen av nettvirksomheten foregår forenklet sagt ved at NVE fastsetter en inntektsramme, som er en øvre grense for hvor høy inntekt selskapene kan hente inn gjennom nettvirksomheten. Nivået på inntektsrammen fastsettes slik at inntekten over tid skal dekke kostnadene ved drift og avskrivning av nettet, samt gi en rimelig avkastning på investert kapital gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet. NVE kontrollerer årlig hvorvidt inntektene fra nettvirksomheten har vært høyere eller lavere enn hva inntektsrammen tillater. Hvis selskapene henter inn mer inntekt fra sine kunder enn det som er tillatt i henhold til inntektsrammen vil de bli pålagt å betale dette tilbake til sine kunder gjennom lavere tariffer i de påfølgende år.

Gitt selskapets inntektsramme gir NVE gjennom forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 rammer for hvordan nettselskapene kan fastsette nettleien. Forskriftens § 14-2 sier at nettleien for kunder uten effektavregning skal bestå av et fastledd som ikke varierer med bruken av nettet, og et energiledd som avhenger av forbruket. Fastleddet skal som et minimum dekke kundespesifikke kostnader (måling, avregning, fakturering etc.), mens energileddet som et minimum skal dekke kostnadene ved marginale tap i nettet. Fordeling av de resterende kostnadene på fastledd og energiledd er i stor grad opp til netteier selv. Hvordan nettselskapet velger å utforme sin tariff vil ikke ha noen innvirkning på selskapets totale tillatte inntekt.

Det du omtaler som målerleie er nettleiens fastledd, og er ikke direkte knyttet til kostnaden ved en strømmåler. Nivået på fastleddet kan i prinsippet settes slik at det dekker alle kostnader så nær som kostnadene ved marginale tap. Energitapet i nettet utgjør bare ca 10 % av de samlede kostnadene knyttet til overføringsnettet, mens de faste kostnadene utgjør ca 90 %.

Når det gjelder spørsmålet om du bør belastes et eller to fastledd heter det i forskriftens § 13-1 bl.a.:

"Alle nettselskapene er ansvarlige for at det utarbeides tariffer som er punktbaserte etter følgende prinsipper:

a) tariffene skal refereres tilknytningspunktene....."

Det er vanlig praksis at hvert målepunkt i nettet defineres som ett kundeforhold. Når du har separate målere i de to opprinnelige leilighetene vil dette bli betraktet som to kundeforhold. Dette innebærer at du avregnes for to kundeforhold, og følgelig også får to fastledd. NVE kan ikke med den dokumentasjon som foreligger i saken se at BKKs innkreving av nettleie strider med forskriften.

Slik NVE forstår ditt brev godtar BKK å avregne deg for ett kundeforhold hvis du selv tar kostnaden ved å bygge om anlegget til en måler, mens du mener BKK burde dekke denne kostnaden. Regelverket inneholder ikke noe krav til at nettselskapet skal dekke denne type kostnader. NVE kan se at det for deg oppleves som en stor kostnad å måtte dekke dette. På den annen side anser ikke NVE det som hensiktsmessig å pålegge nettselskapene å dekke kostnader ved ombygging av kundens anlegg som følge av bruksendringer. Generelt sett er det mest riktig at den som generer en kostnad også dekker den. Om du ønsker å ha en eller to separate leiligheter i ditt hus, og dermed en eller to målere, er utenfor nettselskapets kontroll, og NVE anser det derfor ikke som urimelig at du må dekke kostnaden ved ombygging.

Vedtak

NVE fatter vedtak med hjemmel i forskriftens § 18-1, som sier at NVE kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av den forskrift og de vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven. NVE finner ikke at de opplysninger som foreligger i denne saken skulle tilsi at BKKs prinsipper for tariffering er i strid med gjeldende regelverk. NVE finner i denne saken heller ikke grunnlag for å gi BKK pålegg om å dekke kostnader ved ombygging av kundens anlegg.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

Kopi BKK Nett, Postboks 7050, 5020 BERGEN

SAK NR. 14

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Kjartan Øvsthus
Ørnefjellet 68
5174 MATHOPEN

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

14. 05. 2004

Vår dato:
Vår ref.: NVE 200400310-4 emk/hnz
Arkiv: 912-653.4 /BKK Nett
Deres dato: 27.01.2004
Deres ref.:

Saksbehandler:
Hilde Nyvoll Zanota
22 95 98 80

Klage på overføringstariff hos BKK Nett - enkeltvedtak

Kjartan Øvsthus klager på BKK Netts nye tariffsystem og økning i overføringstariffer (nettleie) fra 5. januar 2004. NVE har vurdert klagen i forhold til bestemmelsene i energiloven og tilhørende forskrifter. På bakgrunn av den informasjon NVE sitter med, finner vi ikke at BKK Netts tariffsystem og tarifføkning bryter med regelverkets bestemmelser.

NVE viser til brev datert 23. januar, hvor Øvsthus klager på at BKK Nett har økt sine overføringstariffer fra årsskiftet, og at selskapet har differensierte tariffer for anlegg på ulike spenningsnivå. Øvsthus oppgir ikke størrelsen på sitt elektriske anlegg, men sier han er tilknyttet 400 V forsyning, og har fått en økning i tariffens fastledd på 750 kroner fra 2003 til 2004. Vi antar derfor at Øvsthus er i tariffgruppe O25, hvor fastleddet har økt fra 2050 til 2800 kr/år.

Øvsthus klager i tillegg på at anlegg på 3x40 A med 400 V forsyning, som kan belastes med omlag 28 kW, har fått et fastledd på 5500 kr/år (tariffgruppe O40), mens kunder med 3x63 A / 230 V, som tilsvarer en effekt på ca. 25 kW, har et betydelig lavere fastledd på 2800 kr/år (O25).

Øvsthus påpeker også at 400 V forsyning har lavere overføringstap enn tradisjonell 230 V, og at dette bør komme kunder tilknyttet 400 V til gode.

NVE har bedt BKK Nett kommentere klagen, og i brev av 10. mars kommer selskapet med en redegjørelse. BKK Nett sier det er et mål å ha kostnadsriktige tariffer, dvs. at fastleddet ideelt sett bør utgjøre 80-90 % av tariffen. Selskapet har valgt å inndele kundene i tariffgrupper basert på anleggets dimensjonering, dvs. at kundens fastledd gjenspeiler anleggets mulige effektbelastning, målt etter fase, spenning og hovedsikringer. BKK Nett ønsker å utjevne energileddet for alle tariffgrupper.

Selskapet refererer til utregninger som viser at typiske kunder innenfor de ulike tariffgruppene har hatt en tarifføkning på ca. 10 % fra 2003 til 2004. Bakgrunnen for tarifføkningen opplyses å være innhenting av mindreinntekt fra tidligere år, samt økning i den lovpålagte innbetalingen til energifondet (i BBK Netts brev betegnet som Enova-avgiften) fra 2004.

Selskapet planlegger en moderat tarifføkning også i 2005 og 2006, slik at mindreinntekten går mot null i 2007. Det er deretter forventet reduserte tariffer, opplyser BKK Nett.

I utgangspunktet ble BKK Netts husholdningskunder inndelt i fire grupper etter størrelsen på mulig effektuttak, hhv. O10, O25, O40 og O90, hvor hvert tall refererer til antall kW.

BKK Nett opplyser i sitt brev av 10. mars 2004 at selskapet nå har valgt å plassere kunder tilknyttet 400 V forsyning med 3x40 eller 3x63 A i hhv. tariffgruppe O25 og O40, selv om mulig effektuttak for disse er hhv. 28 og 44 kW. Dette betyr at anlegg på 3x40 A med 400 V forsyning likevel er plassert i gruppe O25, med et fastledd på 2800 kr/år, selv om BKK Nett ved årsskiftet opplyste at denne typen anlegg ville havne i O40.

NVE vil vurdere klagen i forhold til bestemmelsene i energiloven og tilhørende forskrifter. Anførsler som har liten eller ingen relevans for NVEs konklusjon vil ikke bli nærmere diskutert.

NVEs vurdering

Nettselskapene har monopol i sine områder, og virksomheten blir regulert av NVE. For BKK-konsernets vedkommende gjelder dette BKK Nett. De andre selskapene i konsernet opererer i et frikonkurransemarked, og NVE regulerer ikke priser og vilkår for denne virksomheten.

Energiloven og tilhørende forskrifter legger rammer for hvordan nettselskapene kan utforme sin overføringstariff. Nettselskapet er selv ansvarlig for at utarbeidelse av tariffen skjer i henhold til gjeldende regelverk. Hvis NVE får informasjon om at et nettselskap praktiserer en tariff som er i strid med bestemmelsene i gjeldende forskrifter, kan NVE pålegge nettselskapet å endre den. NVE gjør imidlertid ingen detaljstyring ved utformingen av overføringstariffen, og har ikke hjemmel til å pålegge nettselskaper å endre sine tariffer, så lenge de er innenfor de bestemmelser som gjelder.

NVE regulerer nettselskapene ved at de hvert år får en inntektsramme av oss som sier hvor mye inntekt de totalt kan hente inn fra nettvirksomheten. Denne inntektsrammen blir satt for å dekke selskapets kostnader med å eie og drive nett, samt gi en rimelig avkastning på investert kapital. Henter nettselskapet inn mer inntekt gjennom overføringstariffen enn hva som er tillatt i forhold til inntektsrammen, er de forpliktet til å betale dette tilbake til sine kunder gjennom lavere tariffer de påfølgende år. Tar de inn mindre inntekt gjennom tariffen enn rammen tilsier, og opparbeider såkalt mindreinntekt, har de mulighet til å hente inn dette gjennom høyere tariffer de påfølgende år. Dette blir fulgt opp av NVE hvert år.

BKK Nett opplyser at de har hevet overføringstariffene fra årsskiftet på grunn av at de ønsker å innhente mindreinntekt. Dette er i tråd med regelverkets bestemmelser som sier at mer- eller mindreinntekt over tid skal gå mot null. Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302 (forskrift om kontroll av nettvirksomhet) sier i § 8-6:

"Nettselskapet skal håndtere merinntekt og mindreinntekt slik at saldo over tid går mot null. Mer- eller mindreinntekt skal beregnes for sentral-, regional- og distribusjonsnett. Merinntekt skal tilbakeføres kundene, mens mindreinntekt kan hentes inn fra kundene."

Vi vil presisere at nettselskapene ikke har noen plikt til å innhente mindreinntekt via tariffene, men at mindreinntekten også kan avskrives. NVE fastsetter årlig nettselskapets mer- eller mindreinntekt ved enkeltvedtak.

Når det gjelder utformingen av overføringstariffene, krever forskrift om kontroll av nettvirksomhet at overføringstariffen for husholdninger skal bestå av et fastledd og et energiledd.

Forskriftens § 14-2 krever at fastleddet minimum skal dekke kundespesifikke kostnader, dvs.. kostnader til måling, avregning, fakturering og lignende. Energileddet er et forbruksavhengig ledd (øre/kWh) og skal minimum dekke marginalkostnaden ved elektriske tap i nettet. Energileddet kan i tillegg dekke en andel av de faste kostnader som ikke dekkes inn gjennom fastleddet. Det er opp til nettselskapet selv å fordele de resterende kostnadene mellom energiledd og fastledd. Disse er stort sett kapital- og vedlikeholdskostnader som ikke varierer med bruken av nettet på kort sikt. Energikostnadene ved overføringstap i ledningene utgjør ca. 10 % av de samlede kostnadene i overføringsnettet. Det betyr at den største delen av kostnadene er faste kostnader.

NVE kan ikke finne at BKK Netts overføringstariffer er i strid med bestemmelsene i forskriftens § 14-2.

Hva angår differensiering av tariffene, sier forskriften i § 13-1 c) at *"nettselskapet plikter å tilby alle som etterspør nettjenester ikke-diskriminerende og objektive punkttariffer og vilkår"*. Videre heter det i punkt e) at tariffene kan *"differensieres etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold"*.

Effektdifferensierte tariffer, slik det praktiseres av BKK Nett, tilfredsstiller forskriftens ovennevnte krav. Differensiering av tariffer basert på det elektriske anleggets størrelse er akseptert av NVE, og er en etablert praksis blant flere nettselskaper. Systemet ansees å kunne gi signaler for bedre tilpasning av effektuttaket og dimensjonering av nettet, og anleggets mulige effektuttak betraktes som et *"objektivt og kontrollerbart kriterium basert på relevante nettforhold"*. Ved høyere effektuttak vil kostnadene til dimensjonering av nettet normalt være større. Man har derfor godtatt at kunder med mulighet for et relativt større effektuttak betaler en høyere tariff.

NVE har i tidligere vedtak uttrykt sin skepsis til BKK Netts differensiering av energiledd mellom de forskjellige tariffgruppene, siden en slik differensiering normalt sett ikke kan relateres til ulikt effektuttak, eller andre nettforhold. BKKs ønske om å ha likt energiledd for alle tariffgrupper er i tråd med NVEs uttrykte skepsis.

Vi ser av tariffoversikten nedenfor at BKK Netts inndeling er konsistent, dvs. at alle kunder med likt effektuttak betaler samme pris. Så lenge inndelingen tilfredsstiller regelverkets bestemmelser om ikke-diskriminering, tar ikke NVE stilling til hvor nettselskapet velger å sette de ulike grensene mellom tariffgruppene. Nettselskapet må foreta en skjønnsmessig vurdering basert på relevante kriterier, som varierer etter hva slags type kundemasse det enkelte selskapet har.

Følgende oversikt er hentet fra BKK Netts internettsider den 22. april 2004:

Tariffgruppe	Effekt kW	Spenning V	Fase	Hovedsikring A	Fastledd kr/år	Energiledd kr/kWh
O10	4	230	1	16	1650	0,31
	6	230	1	25		
	8	230	1	35		
	9	230	1	40		
	10	230	3	25		
O25	12	230	1	50	2800	0,31
	14	230	1	63		
	14	230	3	35		
	16	230	3	40		
	17	400	3	25		
	20	230	3	50		
	24	400	3	32		
	25	230	3	63		
	28	**400**	**3**	**40**		
O40	32	230	3	80	5500	0,28
	35	400	3	50		
	44	**400**	**3**	**63**		
O90	50	230	3	125	8500	0,28
	55	400	3	80		
	87	400	3	125		

BKK Nett opplyser at de har innplassert kunder med mulig effektuttak på 28 eller 44 kW i hhv. tariffgruppe O25 og O40. Navnene på tariffgruppene var i utgangspunktet ment å skulle henspeile på mulig effektuttak, slik at gruppe O25 gjaldt inntil 25 kW, osv. Med nevnte innplasseringer, blir dette ikke lenger korrekt, og informasjonen på selskapets internettsider blir upresis, siden det fortsatt opplyses at *"O25 dekker middels store anlegg med behov for å ta ut en effekt på inntil 25 kW"*. NVE oppfordrer BKK Nett til å endre denne informasjonen, men mener imidlertid at momentet er underordnet i denne klagesaken, siden betegnelsen O25, osv. først og fremst er navn på tariffgruppene, og at inndelingen etter anleggsstørrelse er konsistent, og kommer klart fram i BKK Netts oversikt.

NVE kan ikke finne at BKK Netts tariffsystem er i strid med bestemmelsene om ikke-diskriminering i forskriftens § 13-1.

Øvsthus påpeker i sitt brev at størrelsen på hovedsikringer bør ses i forhold til brannsikkerheten. Det ligger ikke under NVEs myndighet å vurdere brannsikkerhet. I sitt vedtak forutsetter NVE at tilfredsstillende sikkerhetshensyn er tatt.

Øvsthus påpeker også at 400 V forsyning har lavere overføringstap enn tradisjonell 230 V, og at dette bør komme kunder tilknyttet 400 V til gode. Differensiering av tariffer basert på forskjeller i overføringstap skal i henhold til regelverket gjøres gjennom energileddet og ikke fastleddet. Energileddet skal gjenspeile marginaltapskostnader. Det skal imidlertid gjenspeile marginalkostnadene i hele overføringssystemet, ikke bare i det kundenære lavspentnettet.

Selv om tap i én bestemt 400 V linje er lavere enn om den samme linjen hadde hatt 230 V spenning, er det ikke grunnlag for å hevde at marginaltapet i et tilknytningspunkt på 400 V generelt sett er lavere enn i tilknytningspunkter på 230 V.

For å få en helt presis tariffering, ville det altså være nødvendig å beregne marginaltapet i hvert enkelt tilknytningspunkt. Det er imidlertid svært komplisert og kostbart å beregne punktvise marginaltap, og regelverket stiller ingen krav om dette for distribusjonsnett. I regional- og sentralnettet er det derimot et slikt krav.

NVE finner derfor ikke grunn til å pålegge et nettselskap å foreta kundespesifikk tariffdifferensiering på bakgrunn av marginaltap i distribusjonsnettet. Dette kan imidlertid endre seg, dersom tilgang til ny teknologi gjør dette hensiktsmessig.

Vedtak

NVE fatter vedtak med hjemmel i forskriftens § 18-1, som sier at NVE kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av den forskrift og de vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven.

NVE kan ikke finne at BKK Nett sin tarifføkning er i strid med gjeldende regelverk. Ifølge de opplysninger NVE sitter med, tilfredsstiller både energi- og fastleddet de minimumskrav forskriften stiller i § 14-2. Videre kan NVE ikke finne at BKK Netts system for differensiering av tariffene er i strid med forskriftens krav i § 13-1.

NVE har heller ikke funnet grunnlag for å hevde at tariffene er satt høyere enn det selskapets inntektsramme tillater. Om det likevel viser seg at inntekten for 2004 blir høyere enn tillatt, vil NVE i 2005 fatte vedtak som innebærer at merinntekten blir tilbakeført kundene gjennom utformingen av tariffene i de etterfølgende år.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

Vedlegg: Brev fra BKK Nett datert 10. mars 2004

Kopi: BKK Nett AS, Postboks 7050, 5020 Bergen

SAK NR. 15

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Ospås Rolf
Luntevikveien 63
4790 LILLESAND

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 02 06. 2004
Vår ref.: NVE 200400658-4 emk/pgy
Arkiv: 912-653.3 /Nordmøre Energiverk AS
Deres dato: 26.03.2004
Deres ref.:

Saksbehandler:
Paul Martin Gystad
22 95 90 77

Vedr. klage på pris for til- og frakobling av strøm - Nordmøre Energiverk AS

Rolf Opås klager i brev av 26. mars Nordmøre Energiverk inn for NVE. Begrunnelsen for klagen er at Opås mener han må betale for mye for til- og frakobling fra nettet. NVE har vurdert saken i forhold til bestemmelsene i energiloven og tilhørende forskrifter. På bakgrunn av den informasjon NVE sitter med i denne saken, finner NVE ikke grunnlag for at den betaling Nordmøre Energiverk krever for til- og frakobling er for høy.

Det vises til brev av 26. mars 2004 fra Rolf Opås hvor han klager Nordmøre Energiverk inn for NVE. Opås leier et hus i Frei kommune 14 dager i året, og Nordmøre Energiverk krever 806 kr for tilkobling og det samme for frakobling. Dvs. en årlig kostnad på 1 612 kr. Dette mener Opås er et urimelig høyt beløp.

NVE ba i brev av 21. april Nordmøre Energiverk om å kommentere klagen fra Rolf Opås. NVE fikk svar fra Nordmøre Energiverk i brev av 4. mai 2004. Her viser Nordmøre Energiverk til at 806 kr er en standardpris de tar for til- og frakobling, og henviser til sitt tariffhefte. Beløpet er en standardpris som skal dekke montørtimer, administrasjon og kjørekostnader.

NVEs vurdering

Nettselskapene har monopol på overføring av kraft til kunder innenfor sine forsyningsområder, og virksomheten blir regulert av NVE. Energiloven og tilhørende forskrifter legger rammer for hvordan nettselskapene kan utforme sin overføringstariff. Nettselskapet er selv ansvarlig for at utarbeidelse av tariffen skjer i henhold til gjeldende regelverk. Hvis NVE får informasjon om at et nettselskap praktiserer en tariff som er i strid med bestemmelsene i gjeldende forskrifter, kan NVE pålegge nettselskapet å endre den. NVE foretar imidlertid ingen detaljstyring av utformingen av overføringstariffen, og har ikke hjemmel til å pålegge nettselskap å redusere sine tariffer, så lenge de er innenfor de bestemmelser som gjelder. Tariffen kan imidlertid aldri settes høyere enn at den er innenfor den inntektsrammen som NVE har satt for selskapet.

Hvert år fastsetter NVE en inntektsramme for hvert enkelt nettselskap. Inntektsrammen er en øvre grense for hvor høy inntekten fra nettvirksomheten kan være. Forskrift om økonomisk og teknisk

rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 gjør klart at kostnader til måling, avregning og kundehåndtering skal dekkes innenfor den fastsatte inntektsrammen. Aktiviteter som utføres i forbindelse med til- og frakobling genererer kostnader for nettselskapet innenfor denne kategorien. Det betyr at Nordmøre Energiverks inntekter fra denne tjenesten ikke innvirker på selskapets totale inntekter over tid, men kun tjener til fordeling av kostnader mellom kundegrupper. I praksis betyr dette i denne saken at hvis prisen for til- og frakobling er satt for høyt vil de øvrige tariffene relativt sett være for lave.

Det framgår ikke eksplisitt av forskriften hvordan kostnader forbundet med til- og frakobling av anlegg skal behandles. Forskriftens § 13-1 sier imidlertid bl.a. at nettselskapet plikter å tilby alle som etterspør nettjenester ikke-diskriminerende og objektive tariffer og vilkår, samt at tariffene skal utformes slik at de i størst mulig grad gir signaler om effektiv utnyttelse og utvikling av nettet.

Videre heter det i forskriftens § 14-2 at i distribusjonsnettet skal kunder uten effektavregning avregnes etter et fastledd og et energiledd slik at fastleddet dekker kundespesifikke kostnader og en andel av de øvrige faste kostnadene i nettet. Med kundespesifikke kostnader menes årlige løpende kostnader ved måling, avregning, fakturering m.m.

Normalt sett vil et anlegg være tilknyttet over lengre tid, og utformingen av tariffene jf. § 14-2 er basert på at anlegget er tilknyttet hele året. Etter hva NVE har forstått er det i denne saken snakk om et anlegg, som etter kundens ønske, kun er tilkoblet to uker i året. Kunden blir derfor ikke avregnet for fullt fastledd, men må betale for til- og frakobling. Når et anlegg etter kundens ønske kobles til og fra nettet, påføres nettselskapet en kostnad som følge av den enkelte kundens valg. Etter NVEs syn er det naturlig at denne kostnaden dekkes av den aktuelle kunden, og ikke spres ut på de øvrige kundene gjennom den generelle tariffen. NVE mener derfor ikke det er urimelig at nettselskapet opererer med et eget gebyr for til- og frakobling. § 13-1 sier bl.a. at tariffene skal utformes slik at de i størst mulig grad gir signaler om effektiv utnyttelse og utvikling av nettet. Av dette følger at kostnadene bør henføres til den som fatter beslutninger som innvirker på kostnadene. At et anlegg ikke er i bruk store deler av året reduserer i liten grad de faste kostnadene i nettet. Samtidig medfører kundens valg at det påføres en konkret ekstra kostnad som følge av til- og frakobling.

§ 13-1 sier videre at tariffene kan differensieres etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold. Nordmøre Energiverk opplyser at gebyret for til- og frakobling er en standardpris, som er lik for alle som ønsker til- og frakobling. Nordmøre Energiverk knytter dette opp mot et likehetsprinsipp på lik linje med at nettariffen er lik for hele området. Tariffen er altså differensiert på en slik måte at kunder som ønsker til- og frakobling dekker kostnaden ved dette gjennom at de betaler en standardsats for til- og frakobling. Dette er etter NVEs syn i tråd med de krav som stilles i forskriften. Tariffen er differensiert i henhold til en spesifikk tjeneste kunden ønsker, denne tjenesten utløser en kostnad, noe som må kunne sies å være et objektivt og relevant kriterium.

NVE har ikke gått inn i detalj og vurdert kostnaden ved til- og frakobling av et anlegg i Nordmøre Energiverks området, men etter en generell vurdering har ikke NVE funnet grunnlag for at 806 kr er et urimelig høyt beløp. NVE vil imidlertid presisere at NVEs vurdering er basert på nettselskapets bruk av gebyret skal være konsekvent og gjelde alle til- og frakoblinger. Nordmøre Energiverk viser i sitt brev av 5. mai 2004 til sitt tariffhefte hvor prisen for tilkobling er oppgitt. Etter NVEs syn kunne pris for til- og frakobling fremkommet klarere i tariffhefte. Samtidig antar NVE at tilsvarende forhold som denne klagen gjelder kun berører et fåtall kunder, og at den aktuelle kunden fikk opplysninger om kostnaden ved til- og frakobling før til- og frakobling ble foretatt. NVE anser derfor ikke at NEAS har brutt informasjonsplikten jf. § 13-5, men vil anmode NEAS om å klargjøre dette forholdet i tariffheftet i fremtiden.

Vedtak

NVE fatter vedtak med hjemmel i forskriftens § 18-1, som sier at NVE kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av den forskrift og de vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven. NVE finner ikke at NEAS sin praksis med eget gebyr for til- og frakobling er i strid med gjeldende regelverk. NVE vil imidlertid anmode Nordmøre Energiverk om å klargjøre denne praksis i sitt tariffhefte i fremtiden. NVE finner heller ikke at nivået på gebyret er urimelig høyt.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

Kopi: Nordmøre Energiverk AS, postboks 2260, 6503 KRISTIANSUND N

SAK NR. 16

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Forsand Elverk KF
Kommunehuset
4110 FORSAND

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 08 06. 2004
Vår ref.: NVE 200400361-3 emk/hnz
Arkiv: 625
Deres dato: 27.01.2004
Deres ref.:

Saksbehandler:
Hilde Nyvoll Zanota
22 95 98 80

Spørsmål om forbruksavgift og mikrokraftverk

NVE viser til deres brev datert 27. januar 2004, med spørsmål angående forbruksavgift og regelverk for mikrokraftverk, og vårt midlertidige svar av 7. april 2004. Vi beklager at henvendelsen ikke har blitt besvart tidligere.

I brevet vises det til vedtak om forbruksavgift på elektrisk kraft fastsatt av Stortinget 26. november 2003, for budsjetterminen 2004. Som tidligere opplyst, ligger dette under Finansdepartementets myndighet, ved Toll- og avgiftsdirektoratet, og spørsmål om forbruksavgift må derfor rettes dit.

I brevet påpekes at en del mikrokraftverk knytter til seg boliger med felles inntak og leverer kraft til disse, og det stilles spørsmål om et mikrokraftverk kan knytte til seg så mange kunder det ønsker. Det stilles videre spørsmål om eiere av mikrokraftverk har noen juridisk forpliktelse overfor tredje person vedrørende kraftleveranse i tilfeller med fellesmåling (alternativ 2 i deres brev).

I den grad det her dreier seg om gårds- og grendeverk som ikke har høyspenningsanlegg, vil disse ifølge Forskrift om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) av 7.12.1990 nr. 959, være unntatt fra plikt om omsetningskonsesjon.

Mikrokraftverk som i hovedsak drives som kommersiell virksomhet, vil normalt være pliktig å ha omsetningskonsesjon, men som oftest under forenklede vilkår.

For kraftverk som er unntatt fra konsesjonsplikt, faller visse reguleringer bort, for eksempel leveringsplikt og tarifferingsbestemmelser, mens andre bestemmelser kan gjelde. Det vil for eksempel fortsatt stilles krav til leveringskvalitet, men dette vil bli et forhold mellom kraftverket og nettselskapet, mens for sluttbruker vil nettselskapet fortsatt være den ansvarlige part. Forholdet mellom sluttbruker og kraftverkseier må ivaretas gjennom en avtale mellom partene. En slik avtale er privatrettslig, og reguleres ikke av NVE.

Med nettselskapet må mikrokraftverket inngå en tilknytningsavtale, og i denne kan nettselskapet sette visse vilkår, for eksempel hvor mange kunder kraftverket kan knytte til seg, forutsatt at slike vilkår anses å være hensiktsmessig ut fra forhold som er relevante for nettdriften.

Når det gjelder fellesmåling, sier Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11.3.1999 nr. 302 i § 14-3 at nettselskapene plikter å *"på forespørsel tilby boligsameier, forretningsgårder, borettslag, boligbyggelag og lignende, måling og tariffering per felles inntaksledning"*. Dette gjelder normalt for én bygning.

tter nettselskapets vurdering anses å gi samfunnsøkonomisk gevinst. Nettselskapet bør i slike tilfeller utøve skjønn, for i minst mulig grad å hindre fornuftige løsninger, så lenge disse ikke strider i mot regelverket.

Hva angår nettselskapets forpliktelser overfor sluttbruker i alternativ 2 nevnt i deres brev (dvs. dersom nettselskapet har valgt å tilby fellesmåling), vil nettselskapets forpliktelser i utgangspunktet flyttes fra sluttbrukernes tilknytningspunkter til det fellesmålte punktet. Dvs. at mikrokraftverkseieren, eller en annen representant for de fellesmålte sluttbrukerne, vil stå som kunde overfor nettselskapet.

Men nettselskapets leveringsplikt til den enkelte sluttbruker vil likevel ikke opphøre. En sluttbruker kan si opp fellesmålingsavtalen med mikrokraftverket, og påberope seg nettselskapets leveringsplikt ved å bli tilkoblet utenom det fellesmålte punktet. Nettselskapet må da selv vurdere om det er hensiktsmessig å fortsatt tilby fellesmåling av de gjenværende enhetene.

Vi håper med dette å ha klargjort noen av de problemstillingene som framstilles i Forsand Elverks henvendelse.

Med hilsen

Tore Langset
seksjonssjef

Hilde Nyvoll Zanota
rådgiver

SAK NR. 17

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vestfold Energi Formidling AS
Moloveien 14
3187 HORTEN

28. 06. 2004

Vår dato:
Vår ref.: NVE 200400924-2 emk/hnz
Arkiv: 912-653.3
Deres dato: 26.03.2004
Deres ref.:

Saksbehandler:
Hilde Nyvoll Zanota
22 95 98 80

Forespørsel angående plassering i tariffgruppe hos BKK Nett

NVE viser brev fra Vestfold Energi Formidling AS (VEF) datert 26. mars 2004, med spørsmål angående en kundes innplassering i tariffgruppe hos BKK Nett. Vi beklager at vår saksbehandling har tatt lenger tid enn ønskelig.

I brevet vises det til en bedriftskunde med et anlegg på 160 A, som i dag har effekttariff. Kunden har et relativt lite effektuttak, og mener derfor at energitariff bør kunne benyttes. Kostnaden for kunden er 35 % høyere ved effekttariff enn ved energitariff, opplyses det i brevet.

I brevet refereres videre til uttalelse fra BKK Nett, som sier at de er i ferd med å konvertere anlegg over 3x63 A til timesmåling (toveiskommunikasjon) og effekttariff, men at en del anlegg opp til 125 A ikke enda har blitt konvertert, og derfor fortsatt er på energitariff.

NVE bes kommentere om netteier kan plassere kunder i en tariffgruppe *som er 35 % dyrere for kunden*, om netteiers grense på 63 A er *urimelig lav*, og om netteier ikke må *differensiere tariffen bedre, så "laveffektkundene" ikke opplever en "prisøkning" på 35 %.*

NVEs vurdering

NVE regulerer nettselskapenes virksomhet på bakgrunn av energiloven med tilhørende forskrifter. Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302 (forskrift om kontroll av nettvirksomhet) sier i § 13-1 at nettselskapene skal tilby ikke-diskriminerende og objektive tariffer til alle kunder. Samtidig sier bestemmelsen at tariffene kan differensieres *"etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold"*.

Nettselskapene har altså mulighet til å dele sine kunder inn i ulike tariffgrupper, basert på ovennevnte kriterier. Ulik størrelse på hovedsikring kan være et slikt kriterium. Differensiering av tariffer basert

på det elektriske anleggets størrelse er akseptert av NVE, og er en etablert praksis blant flere nettselskaper. En slik inndeling ansees å kunne gi signaler for bedre tilpasning av effektuttaket og dimensjonering av nettet. Ved høyere effektuttak vil kostnadene til dimensjonering av nettet normalt være større. Man har derfor godtatt at kunder med større anlegg og mulighet for et relativt større effektuttak betaler en høyere tariff. Ved dimensjoneringen av nettet må netteier uansett ta hensyn til størrelsen på kundenes anlegg, og de mulige effektbelastninger kundene kan påføre nettet, selv om noen kunder i realiteten ikke tar ut den effekten deres anlegg er dimensjonert for.

Dersom en kunde mener hans anlegg ikke er riktig dimensjonert i forhold til behov, er det kundens eget ansvar å endre det elektriske anlegget. Dersom endringen medfører at anlegget havner i en annen tariffgruppe, plikter nettselskapet å endre tariffen fra den dato endringen har skjedd.

Det er netteier selv som fastsetter grensene mellom sine ulike kundegrupper, etter en skjønnsmessig vurdering ut fra relevante kriterier basert på forhold i nettet. Disse kriteriene varierer etter hva slags type kundemasse det enkelte nettselskapet har. Det forutsettes at like kunder behandles likt, i henhold til § 13-1, nevnt ovenfor.

Ifølge opplysningene i brevet datert 26. mars 2004 og BKK Netts informasjon på sine internettsider, kan det se ut som om kriteriet for innplasseringen av denne kunden (gitt at kunden reduserer sine hovedsikringer til 125 A) er hvorvidt kundens anlegg har timesmåling/toveiskommunikasjon eller ikke. Et slikt inndelingskriterium er ikke basert på relevante nettforhold, slik forskriften krever, og vil i utgangspunktet være i strid med regelverket.

NVE kan imidlertid ikke trekke en endelig konklusjon i saken, siden den ikke er behandlet som en formell klage. Vi oppfatter VEFs brev som en forespørsel. Dersom det ønskes å rette en klage til NVE, har VEFs kunde anledning til det. NVE vil da be BKK Nett om en redegjørelse, og deretter fatte et vedtak i saken.

Med hilsen

Tore Langset
seksjonssjef

Hilde Nyvoll Zanota
rådgiver

SAK NR. 18

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Bjørn Magnus Bjørndal
Ørnefjellet 46
5174 MATHOPEN

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 30.06
Vår ref.: NVE 200400623-2 emk/hnz
Arkiv: 912-653.3
Deres dato: 17.02.2004
Deres ref.:

Saksbehandler:
Hilde Nyvoll Zanota
22 95 98 80

Klage på overføringstariff hos BKK Nett - enkeltvedtak

Bjørn Magnus Bjørndal klager på BKK Netts nye tariffsystem og økning i overføringstariffer (nettleie) fra 5. januar 2004. NVE har vurdert klagen i forhold til bestemmelsene i energiloven og tilhørende forskrifter. På bakgrunn av den informasjon NVE sitter med, finner vi ikke at BKK Netts tariffsystem og tarifføkning bryter med regelverkets bestemmelser.

NVE viser til brev datert 17. februar 2004, hvor Bjørndal klager på at BKK Nett har økt sine overføringstariffer fra årsskiftet, og at selskapet har differensierte tariffer for anlegg på ulike spenningsnivå. Bjørndal er tilknyttet et 230/400 V TN-anlegg med en hovedsikring på 3x40 A, og klager på en økning i tariffens fastledd fra 2050 kr til 5500 kr/år.

Bjørndal klager på at anlegg på 3x40 A med 400 V forsyning, som kan belastes med omlag 28 kW, har fått et fastledd på 5500 kr/år (tariffgruppe O40), mens kunder med 3x63 A / 230 V, som tilsvarer en effekt på ca. 25 kW, har et betydelig lavere fastledd på 2800 kr/år (O25).

Bjørndal påpeker også at 400 V forsyning har lavere overføringstap enn tradisjonell 230 V, og at dette bør komme kunder tilknyttet 400 V til gode.

Videre stiller Bjørndal spørsmålstegn ved nettselskapenes innhenting av mindreinntekt, og om loven om foreldelse av økonomiske krav her kommer til anvendelse. I brevet stilles det også spørsmålstegn ved om NVE kontrollerer "grunnlaget for fastsettelsen av nettleien i forhold til hva som faktisk er investert og hvordan disse investeringene blir avskrevet".

NVE har nylig behandlet en tilsvarende klage på BKK Netts overføringstariffer, og anser saken for å være tilstrekkelig belyst gjennom de opplysninger som her har kommet frem. I brev datert 10. mars 2004 kommer selskapet med en redegjørelse angående tarifføkningen. BKK Nett sier det er et mål å ha kostnadsriktige tariffer, dvs. at fastleddet ideelt sett bør utgjøre 80-90 % av tariffen. Selskapet har valgt å inndele kundene i tariffgrupper basert på anleggets dimensjonering, dvs. at kundens fastledd gjenspeiler anleggets mulige effektbelastning, målt etter fase, spenning og hovedsikringer. BKK Nett ønsker å utjevne energileddet for alle tariffgrupper.

Selskapet refererer til utregninger som viser at typiske kunder innenfor de ulike tariffgruppene har hatt en tarifføkning på ca. 10 % fra 2003 til 2004. Bakgrunnen for tarifføkningen opplyses å være innhenting av mindreinntekt fra tidligere år, samt økning i den lovpålagte innbetalingen til energifondet (i BBK Netts brev betegnet som Enova-avgiften) fra 2004.

Selskapet planlegger en moderat tarifføkning også i 2005 og 2006, slik at mindreinntekten går mot null i 2007. Det er deretter forventet reduserte tariffer, opplyser BKK Nett.

I utgangspunktet ble BKK Netts husholdningskunder inndelt i fire grupper etter størrelsen på mulig effektuttak, hhv. O10, O25, O40 og O90, hvor hvert tall refererer til antall kW. BKK Nett opplyser i sitt brev av 10. mars 2004 at selskapet nå har valgt å plassere kunder tilknyttet 400 V forsyning med 3x40 eller 3x63 A i hhv. tariffgruppe O25 og O40, selv om mulig effektuttak for disse er hhv. 28 og 44 kW. Dette betyr at anlegg på 3x40 A med 400 V forsyning likevel er plassert i gruppe O25, med et fastledd på 2800 kr/år, selv om BKK Nett ved årsskiftet opplyste at denne typen anlegg ville havne i O40.

Noe av bakgrunnen for klagen faller dermed bort, men NVE vil likevel vurdere klagen i forhold til bestemmelsene i energiloven og tilhørende forskrifter. Anførsler som har liten eller ingen relevans for NVEs konklusjon vil ikke bli nærmere diskutert.

NVEs vurdering

Nettselskapene har monopol i sine områder, og virksomheten blir regulert av NVE. For BKK-konsernets vedkommende gjelder dette BKK Nett. De andre selskapene i konsernet opererer i et frikonkurransemarked, og NVE regulerer ikke priser og vilkår for denne virksomheten.

Energiloven og tilhørende forskrifter legger rammer for hvordan nettselskapene kan utforme sin overføringstariff. Nettselskapet er selv ansvarlig for at utarbeidelse av tariffen skjer i henhold til gjeldende regelverk. Hvis NVE får informasjon om at et nettselskap praktiserer en tariff som er i strid med bestemmelsene i gjeldende forskrifter, kan NVE pålegge nettselskapet å endre den. NVE gjør imidlertid ingen detaljstyring ved utformingen av overføringstariffen, og har ikke hjemmel til å pålegge nettselskaper å endre sine tariffer, så lenge de er innenfor de bestemmelser som gjelder.

NVE regulerer nettselskapene ved at de hvert år får en inntektsramme av oss som sier hvor mye inntekt de totalt kan hente inn fra nettvirksomheten. Inntektsrammen blir satt for å dekke selskapets kostnader med å eie og drive nett, samt gi en rimelig avkastning på investert kapital. Den baseres på historiske kostnader og verdier, som gjennomsnittlige drifts- og vedlikeholdskostnader, avskrivninger, avkastningsgrunnlag (bokført verdi + 1% arbeidskapital) og gjennomsnittlig nettap. Det tas også hensyn til den generelle produktivitetsutviklingen og selskapets egen kostnadseffektivitet. Nettselskapenes regnskaper rapporteres til NVE hvert år.

Henter nettselskapet inn mer inntekt gjennom overføringstariffen enn hva som er tillatt i forhold til inntektsrammen, er de forpliktet til å betale dette tilbake til sine kunder gjennom lavere tariffer de påfølgende år. Tar de inn mindre inntekt gjennom tariffen enn rammen tilsier, og opparbeider såkalt mindreinntekt, har de mulighet til å hente inn dette gjennom høyere tariffer de påfølgende år. Dette blir fulgt opp av NVE hvert år.

BKK Nett opplyser at de har hevet overføringstariffene fra årsskiftet på grunn av at de ønsker å innhente mindreinntekt. Dette er i tråd med regelverkets bestemmelser som sier at mer- eller mindreinntekt over tid skal gå mot null. Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302 (forskrift om kontroll av nettvirksomhet) sier i § 8-6:

"Nettselskapet skal håndtere merinntekt og mindreinntekt slik at saldo over tid går mot null. Mer- eller mindreinntekt skal beregnes for sentral-, regional- og distribusjonsnett. Merinntekt skal tilbakeføres kundene, mens mindreinntekt kan hentes inn fra kundene."

Vi vil presisere at nettselskapene ikke har noen plikt til å innhente mindreinntekt via tariffene, men at mindreinntekten også kan avskrives. NVE fastsetter årlig nettselskapets mer- eller mindreinntekt ved enkeltvedtak.

Bjørndal stiller i sitt brev spørsmål ved om loven om foreldelse av økonomiske krav kommer til anvendelse i forbindelse med nettselskapenes innhenting av mindreinntekt.

Av lov om foreldelse av fordringer § 1 punkt 1 følger det at *fordringer* på penger eller andre ytelser foreldes etter reglene i loven når ikke annet er lovbestemt. NVE har tidligere uttalt at den økonomiske reguleringen av nettselskapenes inntekter (inntektsrammereguleringen) er av offentligrettslig karakter, hjemlet i energiloven med tilhørende forskrifter, og etablerer ingen fordringer mellom nettselskapene og sluttbrukerne.

Etter forskrift om kontroll av nettvirksomhet fastsetter NVE en øvre ramme for nettselskapenes samlede inntekter. Saldo for mer- eller mindreinntekt er en del av den økonomiske reguleringen av nettmonopolet, og påvirker tariffene fremover i tid. Hvor stor andel av for eksempel en mindreinntekt den enkelte sluttbruker vil være med på å betale, vil derfor være avhengig av fremtidig forbruk. Nettselskapene har ikke anledning til å etterfakturere den enkelte sluttbrukeren en andel av mindreinntekten som akkumuleres i løpet av et år. Håndtering av mer- eller mindreinntekt skal skje ved en justering av tariffene fremover i tid, jf. forskriftens § 8-6 tredje ledd. NVE kan derfor ikke se at saldo for mer- eller mindreinntekt er en fordring mellom nettselskapet og sluttbrukeren som er gjenstand for foreldelse etter foreldelsesloven.

Det kan videre opplyses at nettselskapenes håndtering av mer- eller mindreinntekt blir vurdert i forbindelse med en større gjennomgang av den økonomiske reguleringen av nettvirksomheten, som NVE er i gang med. I denne forbindelse vil NVE vurdere om det skal settes grenser i forhold til håndteringen av mer- eller mindreinntekt, og eventuelle andre tiltak for å motvirke uheldige konsekvenser av akkumulering av mer- eller mindreinntekt. En eventuell forskriftsendring vil imidlertid ikke ha tilbakevirkende kraft.

Når det gjelder BKK Netts utforming av overføringstariffene, krever forskrift om kontroll av nettvirksomhet at overføringstariffen for husholdninger skal bestå av et fastledd og et energiledd.

Forskriftens § 14-2 krever at fastleddet minimum skal dekke kundespesifikke kostnader, dvs. kostnader til måling, avregning, fakturering og lignende. Energileddet er et forbruksavhengig ledd (øre/kWh) og skal minimum dekke marginalkostnaden ved elektriske tap i nettet. Energileddet kan i tillegg dekke en andel av de faste kostnader som ikke dekkes inn gjennom fastleddet. Det er opp til nettselskapet selv å fordele de resterende kostnadene mellom energiledd og fastledd. Disse er stort sett

kapital- og vedlikeholdskostnader som ikke varierer med bruken av nettet på kort sikt. Energikostnadene ved overføringstap i ledningene utgjør ca. 10 % av de samlede kostnadene i overføringsnettet. Det betyr at den største delen av kostnadene er faste kostnader.

NVE kan ikke finne at BKK Netts overføringstariffer er i strid med bestemmelsene i forskriftens § 14-2.

Hva angår differensiering av tariffene, sier forskriften i § 13-1 c) at *"nettselskapet plikter å tilby alle som etterspør nettjenester ikke-diskriminerende og objektive punkttariffer og vilkår"*. Videre heter det i punkt e) at tariffene kan *"differensieres etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold"*.

Effektdifferensierte tariffer, slik det praktiseres av BKK Nett, tilfredsstiller forskriftens ovennevnte krav. Differensiering av tariffer basert på det elektriske anleggets størrelse er akseptert av NVE, og er en etablert praksis blant flere nettselskaper. Systemet ansees å kunne gi signaler for bedre tilpasning av effektuttaket og dimensjonering av nettet, og anleggets mulige effektuttak betraktes som et *"objektivt og kontrollerbart kriterium basert på relevante nettforhold"*. Ved høyere effektuttak vil kostnadene til dimensjonering av nettet normalt være større. Man har derfor godtatt at kunder med mulighet for et relativt større effektuttak betaler en høyere tariff.

Følgende oversikt er hentet fra BKK Netts internettsider den 22. april 2004:

Tariffgruppe	Effekt kW	Spenning V	Fase	Hovedsikring A	Fastledd kr/år	Energiledd kr/kWh
O10	4	230	1	16	1650	0,31
	6	230	1	25		
	8	230	1	35		
	9	230	1	40		
	10	230	3	25		
O25	12	230	1	50	2800	0,31
	14	230	1	63		
	14	230	3	35		
	16	230	3	40		
	17	400	3	25		
	20	230	3	50		
	24	400	3	32		
	25	230	3	63		
	28	**400**	**3**	**40**		
O40	32	230	3	80	5500	0,28
	35	400	3	50		
	44	**400**	**3**	**63**		
O90	50	230	3	125	8500	0,28
	55	400	3	80		
	87	400	3	125		

Vi ser av tariffoversikten på forrige side at BKK Netts inndeling er konsistent, dvs. at alle kunder med likt effektuttak betaler samme pris. Så lenge inndelingen tilfredsstiller regelverkets bestemmelser om ikke-diskriminering, tar ikke NVE stilling til hvor nettselskapet velger å sette de ulike grensene mellom tariffgruppene. Nettselskapet må foreta en skjønnsmessig vurdering basert på relevante kriterier, som varierer etter hva slags type kundemasse det enkelte selskapet har.

BKK Nett opplyser at de har innplassert kunder med mulig effektuttak på 28 eller 44 kW i hhv. tariffgruppe O25 og O40. Navnene på tariffgruppene var i utgangspunktet ment å skulle henspeile på mulig effektuttak, slik at gruppe O25 gjaldt inntil 25 kW, osv. Med nevnte innplasseringer, blir dette ikke lenger korrekt, og informasjonen på selskapets internettsider blir upresis, siden det fortsatt opplyses at *"O25 dekker middels store anlegg med behov for å ta ut en effekt på inntil 25 kW"*. NVE har oppfordret BKK Nett til å endre denne informasjonen, men mener imidlertid at momentet er underordnet i denne klagesaken, siden betegnelsen O25, osv. først og fremst er navn på tariffgruppene, og at inndelingen etter anleggsstørrelse er konsistent, og kommer klart fram i BKK Netts oversikt.

NVE kan ikke finne at BKK Netts tariffsystem er i strid med bestemmelsene om ikke-diskriminering i forskriftens § 13-1.

Bjørndal påpeker videre i sitt brev at størrelsen på hovedsikringer bør ses i forhold til brannsikkerheten. Det ligger ikke under NVEs myndighet å vurdere brannsikkerhet. I sitt vedtak forutsetter NVE at tilfredsstillende sikkerhetshensyn er tatt.

Bjørndal påpeker også at 400 V forsyning har lavere overføringstap enn tradisjonell 230 V, og at dette bør komme kunder tilknyttet 400 V til gode. Differensiering av tariffer basert på forskjeller i overføringstap skal i henhold til regelverket gjøres gjennom energileddet og ikke fastleddet. Energileddet skal gjenspeile marginaltapskostnader. Det skal imidlertid gjenspeile marginalkostnadene i hele overføringssystemet, ikke bare i det kundenære lavspentnettet.

Selv om tap i én bestemt 400 V linje er lavere enn om den samme linjen hadde hatt 230 V spenning, er det ikke grunnlag for å hevde at marginaltapet i et tilknytningspunkt på 400 V generelt sett er lavere enn i tilknytningspunkter på 230 V.

For å få en helt presis tariffering, ville det altså være nødvendig å beregne marginaltapet i hvert enkelt tilknytningspunkt. Det er imidlertid svært komplisert og kostbart å beregne punktvise marginaltap, og regelverket stiller ingen krav om dette for distribusjonsnett. I regional- og sentralnettet er det derimot et slikt krav.

NVE finner derfor ikke grunn til å pålegge et nettselskap å foreta kundespesifikk tariffdifferensiering på bakgrunn av marginaltap i distribusjonsnettet. Dette kan imidlertid endre seg, dersom tilgang til ny teknologi gjør dette hensiktsmessig.

Vedtak

NVE fatter vedtak med hjemmel i forskriftens § 18-1, som sier at NVE kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av den forskrift og de vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven.

NVE kan ikke finne at BKK Nett sin tarifføkning er i strid med gjeldende regelverk. Ifølge de opplysninger NVE sitter med, tilfredsstiller både energi- og fastleddet de minimumskrav forskriften stiller i § 14-2. Videre kan NVE ikke finne at BKK Netts system for differensiering av tariffene er i strid med forskriftens krav i § 13-1.

NVE har heller ikke funnet grunnlag for å hevde at tariffene er satt høyere enn det selskapets inntektsramme tillater. Om det likevel viser seg at inntekten for 2004 blir høyere enn tillatt, vil NVE i 2005 fatte vedtak som innebærer at merinntekten blir tilbakeført kundene gjennom utformingen av tariffene i de etterfølgende år.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

Vedlegg: Brev fra BKK Nett datert 10. mars 2004

Kopi: BKK Nett AS, Postboks 7050, 5020 Bergen

SAK NR. 19

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Nordre Follo Renseanlegg
Nordby
1407 VINTERBRO

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 05.07.2004
Vår ref.: NVE 200401730-2 emk/pgy
Arkiv: 912-653.3 /Hafslund Energi Øst
Deres dato: 27.05.2004
Deres ref.: BB/sbs/54/04

Saksbehandler:
Paul Martin Gystad
22 95 90 77

Svar på forespørsel om retningslinjer for avkreving av anleggsbidrag

Det vises til brev av 27. mai 2004 hvor det stilles spørsmål om retningslinjer for hva det kan kreves anleggsbidrag for, hvor stor andel av kostnadene som abonnenten må betale og hvilken leveringssikkerhet som kan kreves. NVE vil innledningsvis bemerke at vi ikke har nok opplysninger til å kunne ta stilling til det konkrete tilfellet som omtales i brevet, men vil kun gi generell informasjon om gjeldende regelverk vedrørende de forhold som tas opp.

NVE regulerer nettselskapenes virksomhet med hjemmel i energiloven med tilhørende forskrifter. En rekke av bestemmelsene i disse forskriftene kan ha betydning for de forhold dere tar opp. NVE vil innledningsvis gjøre rede for regelverket vedrørende leveringskvalitet, og deretter regelverket vedrørende anleggsbidrag.

Leveringskvalitet

I Forskrift om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovsforskriften) av 7. desember 1990 nr. 959 § 3-4 a) heter det:

> "Konsesjonæren plikter til enhver tid å holde anlegget i tilfredsstillende driftssikker stand, herunder sørge for vedlikehold og modernisering som sikrer en tilfredsstillende leveringskvalitet"

Av dette følger at en kunde kan forvente en tilfredsstillende leveringskvalitet. Hva som er en tilfredsstillende leveringskvalitet, er imidlertid i dagens regelverk ikke nærmere definert. Det er imidlertid i disse dager et forslag til forskrift om leveringskvalitet ute på høring. Etter planen skal denne forskriften trå i kraft 1. januar 2005. Forskriften gir blant annet føringer for hvilken leveringskvalitet som kan forventes/kreves. NVE vil imidlertid presisere at det heller ikke i denne forskriften vil stilles konkrete krav til leveringspålitelighet (antall og varighet av avbrudd). Hva som er en optimal leveringspålitelighet vil alltid være en avveining mellom kostnadene av en gitt leveringspålitelighet og nytten av den samme leveringspåliteligheten. I dag er dette til dels ivaretatt gjennom den såkalte KILE-ordningen (Kvalitetsjusterte inntektsrammer ved ikke levert energi). Denne ordningen omfatter langvarige avbrudd, avbrudd over 3 minutter, og omfatter dermed etter hva NVE forstår bakgrunnen for denne saken.

KILE-ordningen fungerer noe forenklet sagt slik at avbrudd over 3 minutter som skyldes hendelser i høyspenningsnettet medfører reduserte inntekter for nettselskapet. Reduksjonen i inntekten skal tilsvare kundenes kostnader som følge av avbruddet. Dermed vil det være økonomisk lønnsomt for nettselskapet å gjøre tiltak for å unngå avbrudd, dersom kostnadene ved dette er lavere enn kundenes kostnader som følge av avbrudd. Ordningen er imidlertid basert på gjennomsnittsstørrelser og gir derfor ikke nødvendigvis de helt korrekte signalene når det gjelder optimal kvalitet for den enkelte kunde. Derfor vil bestemmelsen om tilfredsstillende leveringskvalitet også ha betydning når det gjelder langvarige avbrudd. Et selskap kan ikke tilby en lavere leveringskvalitet enn det som kan ansees som tilfredsstillende, så lenge dette ikke er avtalt mellom kunde og nettselskap, jf. § 5A-3.

Hvis kunde og nettselskap har ulik oppfatning av hva som er tilfredsstillende leveringskvalitet kan forholdet bringes inn for NVE. NVE vil da gjøre en skjønnsmessig vurdering av saken. Hvis NVE finner at den leveringskvalitet selskapet tilbyr ikke er tilfredsstillende, vil NVE kunne fatte vedtak som pålegger nettselskapet å forbedre leveringskvaliteten.

Anleggsbidrag

I deres henvendelse stilles det spørsmål om retningslinjer for hva det kan kreves anleggsbidrag for og hvor stor andel av kostnaden abonnenten må betale. Dere påpeker videre at dere betaler nettleie, og at deres oppfatning er at svakheter på nettet skal dekkes opp med disse midlene.

Nettselskapenes inntekter er regulert gjennom at NVE fastsetter en årlig inntektsramme for det enkelte selskap. Nivået på inntektsrammen fastsettes slik at inntekten over tid skal dekke kostnadene ved drift og avskrivning av nettet, samt gi rimelig avkastning på investert kapital gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet jf. energilovsforskriftens § 4-4 b). Nettselskapene fastsetter selv tariffene (nettleien). Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr 302 gir imidlertid føringer for hvordan tariffene kan utformes. I § 13-1 a) heter det at:

> "tariffene skal gi nettselskapet inntekter til dekning av kostnader innenfor tildelt inntektsramme, kostnader i overliggende nett, innbetalt eiendomsskatt og lovpålagt innbetaling til energifond."

I tillegg til den årlige tariffen kan nettselskapene ved enkelte investeringer kreve anleggsbidrag. Den andel av en investering som blir finansiert gjennom anleggsbidrag skal ikke aktiveres i selskapets balanse. Dette betyr at denne andel av investeringen ikke vil bli tatt med i grunnlaget ved fastsettelse av fremtidige inntektsrammer for nettselskapet. Dermed vil grunnlaget for den årlige tariffen isolert sett bli lavere. På denne måte påvirker bruken av anleggsbidrag kostnadsfordelingen mellom kundene. Dvs. om anleggskostnaden helt eller delvis bæres av den kunde som har nytte av anlegget, eller om kostnaden spres på alle kundene gjennom den årlige tariffen.

Hvilken type investeringer det kan kreves anleggsbidrag for, og hvor stor andel av kostnaden som kan dekkes av anleggsbidrag følger av § 17-5 i Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr 302. I § 17-5 første og annet ledd heter det:

> "Nettselskapene kan fastsette et anleggsbidrag for å dekke anleggskostnadene ved nye nettilknytninger eller ved forsterkning av nettet til eksisterende kunder.
>
> Anleggsbidrag ved forsterkning av en tilknytning kan beregnes når kunden krever økt kapasitet eller kvalitet som utløser behov for forsterkning. Anleggsbidraget skal beregnes ut fra kostnadene som følger av kundens tilknytning til nettet."

Etter hva NVE forstår er det i deres tilfelle ikke snakk om en nytilknytning, men det kan falle inn under forsterkning av nettet til eksisterende kunde. Hvis den reduserte kvaliteten skyldes at deres effektbehov er større enn det anlegget er dimensjonert for, vil dette kunne ansees som et krav om økt kapasitet, og det vil kunne være grunnlag for at nettselskapet skal kunne kreve anleggsbidrag. Hvis det derimot ikke er effektbehov som er det avgjørende vil det måtte gjøres en vurdering av kravet til leveringskvalitet. Det må vurderes hvorvidt deres krav om økt leveringskvalitet er basert på at dagens leveringskvalitet ikke kan sies å være tilfredsstillende, eller om kravet er basert på at dere ønsker en høyere leveringskvalitet enn hva som normalt sett må kunne forventes. Dette betyr at nettselskapet normalt sett ikke kan kreve anleggsbidrag hvis anleggets alder, manglende vedlikehold eller lignende gjør at kvaliteten er for dårlig. Hvis det derimot er slik at deres krav til kvalitet gjør det nødvendig med en annen type anlegg/tilknytning enn den eksisterende, kan det være grunnlag for at nettselskapet kan kreve at hele eller deler av denne kostnaden dekkes gjennom anleggsbidrag.

Med hilsen

Tore Langset
seksjonssjef

Paul Martin Gystad
rådgiver

SAK NR. 20

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Eidsiva energinett AS, Divisjon Nett
Boks 224
2601 Lillehammer

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 05. 07. 2004
Vår ref.: NVE 200303436-5 emk/hnz
Arkiv: 912-653.4 /Eidsiva Energinett
Deres dato: 20.09.2003
Deres ref.:

Saksbehandler:
Hilde Nyvoll Zanota
22 95 98 80

Klage på tariffering etter sikringsstørrelse hos Eidsiva - enkeltvedtak

Rolf Gunnar Trosterud klager på at Eidsiva energinett har sikringsdifferensierte overføringstariffer som ikke skiller mellom enfase og trefase anlegg. NVE har vurdert saken i forhold til bestemmelsene i energiloven og tilhørende forskrifter. På bakgrunn av informasjonen NVE sitter med i denne saken, finner vi at Eidsivas praksis bryter med regelverkets bestemmelser, og pålegger selskapet å endre sitt tariffsystem slik at anlegg med samme kapasitet tarifferes ut fra like kriterier.

NVE viser til brev datert 20. september 2003 fra Trosterud, med klage på at Eidsiva praktiserer et sikringsdifferensiert tariffsystem for husholdningskunder hvor det er ulik overføringstariff avhengig av antallet ampere i kundens installasjon, mens det ikke skilles mellom enfase og trefase anlegg.

NVE har bedt Eidsiva kommentere klagen, og i brev av 20. november 2003 kommer selskapet med en redegjørelse. Eidsiva sier at det riktig nok kan tas ut en større energimengde på et trefase uttak enn et enfase uttak, men at et trefase uttak på et anlegg med for eksempel 40A ikke kan ta samme belastning per fase som et enfase uttak på et 63A-anlegg.

Ved innføringen av sikringsdifferensiert tariffsystem ble det ved utsendelse av måleravlesningskort bedt om at alle kunder med sikringstariffer ga tilbakemelding om sikringsstørrelsen på anlegget. For kunder som ønsket/ønsker overgang fra enfase til trefase anlegg har Eidsiva ført fram den tredje fasen til kundens installasjon uten kostnader for kunden. Omgjøring av installasjonen må betales av kunden. Alle nye tilknytninger er trefase anlegg, opplyser Eidsiva i sitt brev.

Eidsiva sier de har valgt å ikke innføre skille mellom enfase og trefase uttak på grunn av den store registreringsoppgaven dette ville medføre. Selskapet skiller imidlertid mellom spenningsnivå (230 og 400V for husholdninger) i sitt tariffsystem, og her blir anleggets kapasitet (effekt) brukt som inndelingskriterium. NVE får via telefon fra Eidsiva den 28. januar opplyst at utbyggingen av 400V-anlegg har kommet i etterkant av at sikringsdifferensierte tariffer ble innført, og at disse har blitt

inndelt i egne grupper, siden registreringen av disse anleggene har vært enkel. Eidsiva opplyser også at selskapet vurderer å innføre et effektbasert tariffinndelingssystem på sikt.

I møte med Eidsiva den 26. februar 2004, ba NVE selskapet gjøre rede for mulige konsekvenser av en omlegging av tariffsystemet til effektbasert differensiering. I e-post datert 13. mars 2004, opplyser Eidsiva at de har iverksatt en analyse av tiltak og konsekvenser som vil følge av en eventuell omlegging. En omlegging vil medføre konsekvenser for det totale tariffgrunnlaget, siden flere anlegg vil bli flyttet til en lavere tariffgruppe, sier Eidsiva.

Eidsiva bygger bare trefase fordelingsanlegg, og krever at nye tilknytninger over 25 A har trefase-anlegg. Grunnen til dette er at hver installasjon må få fordelt sin belastning, slik at nettoppbyggingen ikke får skjevbelastninger i så stor grad at dette går utover dimensjoneringen i nettet, sier Eidsiva i e-post datert 29. april 2004. Selskapet ønsker å få flest mulig kunder over på trefase, og mener tariffsystemet kan gi kundene insentiver til å velge trefase.

NVEs vurdering

Nettselskapene har monopol på overføring av kraft til kunder innenfor sine forsyningsområder, og virksomheten blir regulert av NVE. Energiloven og tilhørende forskrifter legger rammer for hvordan nettselskapene kan utforme sin overføringstariff. Nettselskapet er selv ansvarlig for at utarbeidelse av tariffen skjer i henhold til gjeldende regelverk. Hvis NVE får informasjon om at et nettselskap praktiserer en tariff som er i strid med bestemmelsene i gjeldende forskrifter, kan NVE pålegge nettselskapet å endre den. NVE gjør ingen detaljstyring ved utformingen av overføringstariffen, og har ikke hjemmel til å pålegge nettselskaper å redusere sine tariffer, så lenge de er utformet innenfor tildelt inntektsramme og i tråd med de bestemmelser som gjelder.

Om prinsipper for utforming av overføringstariffene, sier forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302 (forskrift om kontroll av nettvirksomhet) i § 13-1 c) at nettselskapet plikter å tilby tariffer som er *"ikke-diskriminerende og objektive"*. Videre sier § 13-1 e) at *"tariffene kan differensieres etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold"*.

NVE har generelt godtatt differensiering av tariffer basert på sikringsstørrelse, siden dette kan si noe om kundens mulighet til å ta ut effekt, og således gi en indikasjon på kostnadene til dimensjonering av nettet. Ved et høyere effektuttak vil disse kostnadene normalt være større. Man har derfor godtatt at kunder med mulighet for et relativt større effektuttak betaler en høyere tariff.

Tariffer differensiert etter sikringsstørrelse (ampere), slik det praktiseres av Eidsiva, tilfredsstiller forskriftens krav om at differensiering av tariffer skal ha bakgrunn i *objektive og kontrollerbare kriterier*. Forskriften krever samtidig at differensieringskriteriet skal baseres på *relevante nettforhold.* Spørsmålet er om sikringsstørrelse målt i ampere alene oppfyller det siste kravet.

Trosterud mener man må ta hensyn til anleggets antall faser, og argumenterer med at man kan ta ut større totaleffekt ved for eksempel et trefase anlegg på 40A enn ved enfase 63A. Eidsiva på sin side, viser til at et trefase uttak på et anlegg med 40A ikke kan ta samme belastning per fase som et enfase uttak på et 63A-anlegg. NVE mener imidlertid Eidsivas argument blir lite relevant, siden dette

vanskelig kan karakteriseres som et *relevant nettforhold*, som har betydning for nettselskapets dimensjonering av distribusjonsnettet. Vi forutsetter symmetrisk tilknytning av enfase kundeinstallasjoner i fordelingsnettet.

Kombinert med sikringsstørrelse indikerer antall faser hvor mye effekt en kunde kan ta ut, og dette må anses å være et mer relevant nettforhold enn sikringsstørrelse alene, siden det er nettkundenes mulige effektuttak som vil være dimensjonerende for overføringsnettet. Etter NVEs vurdering, kan differensierte tariffer som kun er basert på sikringsstørrelse være diskriminerende, siden dette ikke gir et korrekt uttrykk for kundens mulige effektuttak. NVE har imidlertid akseptert at man bruker sikringsstørrelse alene som inndelingskriterium, men det har da vært forutsatt at det ikke er vesentlige forskjeller på kundenes mulige effektuttak.

I tillegg til sikringsstørrelse og fase, bestemmes anleggets effektkapasitet også av spenningsnivået. Dette tar Eidsiva hensyn til i sitt tariffsystem, ved å plassere 400V-anlegg med en viss sikringsstørrelse i samme tariffgruppe som 230V-anlegg med høyere sikringsstørrelse og samme mulige effektuttak. På samme måte, mener NVE at Eidsiva bør ta hensyn til antall faser i anleggene i sitt tariffsystem.

Eidsiva ønsker å ha flest mulig av sine kunder på trefase-anlegg for å unngå skjevbelastninger i nettet. NVE har vurdert om dette kan anses å være et *relevant nettforhold* som kunne forsvare et tariffsystem som favoriserer trefase-anlegg.

Fordelingsnett og overføringsnett må dimensjoneres etter den totale strømmen som flyter i hver av fasene. De tre fasene må også dimensjoneres likt. Ulik belastning i de tre fasene vil gi opphav til ulikt spenningsfall i hver av fasene. Således kan usymmetrisk belastning i nettet gi opphav til usymmetri mellom de tre fasespenninger, som forsyner den enkelte nettkunde. Symmetri mellom de tre fasespenninger er viktig å ivareta på alle spenningsnivå. Ved flere/mange enfase tilknytninger i fordelingsnettet, er det viktig at nettselskapet har rutiner som ivaretar at disse tilknyttes symmetrisk. Nettselskapet kan dermed oppnå tilnærmet de samme symmetriske tilstander i fordelingsnettet ved kundeinstallasjoner tilknyttet som enfase, som for trefasetilknytninger. Dersom det kun er én kundeinstallasjon tilknyttet som enfase i fordelingsnettet, kan det ikke utføres symmetriske tilkoblinger. Men dette vil normalt ikke være et problem, da denne enfasebelastningen normalt vil være mye mindre enn den resterende totalbelastningen i det samme fordelingsnettet.

På bakgrunn av dette, kan NVE ikke finne at mulighet for skjevbelastning i Eidsivas nett som følge av enfase-anlegg er et *relevant nettforhold* som nødvendiggjør et tariffsystem som favoriserer trefase-anlegg. NVE mener derfor at dersom Eidsiva ønsker å beholde et system med differensierte tariffer for husholdningskunder, må selskapet tariffere alle disse kundene etter anleggets totale effektkapasitet, og ta hensyn til anleggets antall faser i tariffinndelingen, slik at alle blir inndelt etter likeverdige kriterier.

NVE har imidlertid forståelse for at det vil kreve tid og ressurser å informere kundene om endringene i tariffsystemet, å innhente tilstrekkelig informasjon om kundenes anlegg, og å endre selskapets avregningssystem. I tillegg kan omleggingen medføre at hele tariffgrunnlaget endres, dersom mange kunder havner i en ny tariffgruppe. NVE vil derfor ikke pålegge Eidsiva å foreta en omlegging før ved årsskiftet 2005/06. Tariffsystemet må endres for alle husholdningskunder samtidig, og NVE kan derfor ikke pålegge selskapet å endre Trosteruds tariff før hele systemet legges om.

Vedtak

NVE fatter vedtak med hjemmel i § 18-1 i forskrift om kontroll av nettvirksomhet, som sier at NVE *kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskrift og de vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven.* På bakgrunn av informasjonen NVE sitter med i denne saken, finner NVE at Eidsivas sikringsdifferensierte tariffsystem bryter forskriftens bestemmelser i § 13-1 c) og e), om utforming av overføringstariffer. Eidsiva pålegges derfor å endre sitt tariffsystem slik at anlegg med samme kapasitet tarifferes ut fra like kriterier. Omleggingen må senest skje innen årsskiftet 2005/06.

NVE ønsker å holdes underrettet om de endringer som planlegges, fremdriften i omleggingsarbeidet, og antatt dato for innføring av nytt system.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

Kopi: Rolf Gunnar Trosterud, 2436 Våler i Solør,
vedlagt brev fra Eidsiva energinett, datert 20.11.2003

SAK NR. 21

RØD KOPI

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

Rudsrud Rolf A
Lachmannsvei 19
0495 OSLO

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 05.07.2004
Vår ref.: NVE 200300024-4 emk/nsp
Arkiv: 653.4
Deres dato: 16.02.2004
Deres ref.:

Saksbehandler:
Nils Spjeldnæs
22 95 92 74

Klage på differensiert nettleie

NVE viser til Deres brev datert 16. februar 2004, der De etterlyser en mulighet til å påklage NVEs konklusjon i sak NVE200300024 til overordnet myndighet. NVE har ved en inkurie behandlet Deres opprinnelige brev av 18. oktober 2003 som en forespørsel og beklager dette. Med dette oversendes NVEs vedtak i saken og retningslinjer for en eventuell videre klage til Olje- og energidepartementet.

I NVEs svarbrev av 8. desember 2004 på opprinnelige klagebrev er det redegjort for NVEs vurdering i spørsmålet om differensierte overføringstariffer (nettleie). NVE opprettholder disse synspunktene. Nedenfor vil vi også komme med enkelte kommentarer til Deres brev av 16. februar 2004.

Som NVE skrev i brev av 8. desember 2003 er det NVE som fastsetter de enkelte nettselskapenes inntektsrammer, dvs. hvilke inntekter nettselskapet skal kunne beregne seg fra nettvirksomheten. NVE fastsetter derimot ikke direkte hvordan de enkelte nettselskapenes tariffer skal utformes, herunder størrelse på fastleddet. Av forskrift om kontroll av nettvirksomheten § 14-2 følger det imidlertid at kunder uten effektavregning avregnes etter et fastledd og et energiledd, slik at:

- fastleddet dekker kundespesifikke kostnader og en andel av de øvrige faste kostnadene i nettet.
- energileddet dekker marginale tapskostnader og kan i tillegg dekke en andel av de øvrige kostnadene som ikke innkreves gjennom fastleddet.

Som det går frem av første kulepunkt skal fastleddet som et minimum dekke de kundespesifikke kostnader, men kan også dekke en andel av de øvrige faste kostnadene i nettet. Energileddet skal som et minimum dekke de marginale tapene, men kan også dekke deler av de øvrige faste kostnadene som ikke dekkes inn gjennom fastleddet. Som det ble redegjort for i brev av 8. desember 2003 utgjør de marginale tapene på distribusjonsnettsnivå en relativt liten andel av nettselskapets totale kostnader. Likevel utgjør inntektene fra energileddet i de aller fleste nettselskap mer enn inntektene fra fastleddet, noe som igjen betyr at store deler av de faste kostnadene i nettet blir hentet inn på bakgrunn av det løpende forbruket. I forskriftens § 13-1 bokstav e), er det åpnet for at nettselskap kan differensiere tariffene etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold. NVE har således i behandlingen av flere konkrete saker godtatt separate tariffer for hytter/fritidsboliger der tariffene settes høyere enn for husholdninger, ettersom en gjennomsnittlig hytte- og fritidsboligkunde med et lavere forbruk i mindre grad bidrar til å dekke de faste bruksuavhengige kostnadene enn en

gjennomsnittlig husholdningskunde. En differensiering med et høyere fastledd for hytte- og fritidsboligkunder følger således en etablert forvaltningspraksis. Enkelte av NVEs vedtak i disse sakene er påklaget til Olje- og energidepartementet for endelig avgjørelse. Departementet har i disse tilfellene stadfestet NVEs vedtak (se vedlegg).

NVE vil likevel gjøre oppmerksom på at selv om det gis en åpning for en differensiering av tariffene mellom husholdnings- og hytte/fritidsboligkunder, så skal ikke en typisk (gjennomsnittlig) hytte/fritidsboligkunde betale mer til dekning av faste og bruksuavhengige kostnader i nettet enn en typisk husholdningskunde med samme nettilknytning, når en tar utgangspunkt i et gjennomsnittlig marginalt tap i nettet.

NVE anser denne saken som tilstrekkelig belyst for å fatte et vedtak, ettersom tariffene i Hafslund Nett AS er kjent. NVE har således ikke vært i kontakt med nettselskapet vedrørende dette forholdet.

Hafslund Nett AS, som er Deres nettselskap for tilknytningen i Maridalen, har p.t. en differensiert tariffering av husholdningskunder og hytte- /fritidsboligkunder. Tariffen er differensiert slik at fastleddet for husholdningskunder er 1000 kr/år og 2000 kr/år for hytte- og fritidsboligkunder. Begge kundegruppene har et gjennomsnittlig energiledd over året på 19,3 øre/kWh (ekskl. avgifter), her er det med andre ord ingen differensiering mellom kundegruppene. Forutsatt at marginale tap i nettet tilsvarer en kostnad på ca. 5 øre/kWh i gjennomsnitt, vil 14,3 øre/KWh av Hafslund Nett AS sitt energiledd gå til dekning av faste kostnader. Fra nettselskapenes regnskapsrapportering i 2002, finner vi at gjennomsnittlig forbruk for husholdninger i nettområdet er 15 548 kWh, mens det for hytte- og fritidsboligkunder er 6 608 kWh. En gjennomsnittlig husholdningskunde bidrar således med 3 223 kr/år ($^{(14,3*15\,548)}/_{100}$ + 1000) til dekning av faste kostnader, mens en gjennomsnittlig hytte- /fritidsboligkunde bidrar med 2 945 kr/år ($^{(14,3*6\,608)}/_{100}$ + 2000). Den typiske husholdningskunden bidrar altså med 278 kr/år mer til dekning av faste kostnader i nettet enn den typiske hytte- /fritidsboligkunden. I tidligere saker har NVE som nevnt over pekt på at nettselskapene ikke skal kunne differensiere tariffene mellom kundegruppene på en slik måte at en gjennomsnittlig hytte- og fritidsboligkunde betaler mer til dekning av faste kostnader enn en gjennomsnittlig husholdningskunde.

NVE har i tidligere saker akseptert at nettselskap deler inn kundene i kundegrupper. I tilfeller der nettselskap velger å differensiere tariffene mellom kundegrupper er det viktig at selskapet benytter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold. Etter NVEs syn er forskjellen mellom gjennomsnittlig forbruk og dermed forskjell i dekning av faste kostnader i de to kundegruppene et kriterium som kan legges til grunn for differensiering. Enkelte kunder kan være atypiske for den kundegruppen de er plassert innunder. Eksempelvis kan en husholdningskunde i enkelte tilfeller være mer lik en næringskunde. En hyttekunde kan ha et forbruk som er mer i samsvar med en gjennomsnittlig husholdningskunde og vise versa. Inndelingen av kunder i kundegrupper basert på hvorvidt det er næringskunder, husholdningskunder eller hytte- /fritidsboligkunder er imidlertid et lett kontrollerbart kriterium og er innarbeidet i forvaltningspraksisen. Ideelt sett skulle nettselskapet lagt til grunn alle særtrekk (uttaksprofiler, brukstid osv.) ved hver enkelt kunde for å fastsette en helt korrekt tariff for hver enkelt kunde. Hensynet til praktikabilitet, lettfattelighet og administrative kostnader medfører imidlertid at nettselskapene har en begrenset mulighet til en ytterligere spesifisering av kundegrupper.

Vedtak

NVE finner ikke at den tarifferingspraksis som benyttes av Hafslund Nett AS med differensiering av fastleddet mellom husholdningskunder og hytte- /fritidsboligkunder er i strid med krav i energilovsforskriften og forskrift om kontroll av nettvirksomheten om ikke-diskriminering.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til klager, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

Vedlegg: OEDs vedtak av 6. juli 2000 (OED 98/4044 EV MM)

Kopi: Hafslund Nett AS, 0247 OSLO

SAK NR. 22

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Askøy Energi
5300 KLEPPESTØ

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 05. 07. 2004
Vår ref.: NVE 200400574-14 emk/lav
Arkiv: 912-653.4
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Lisbeth Anita Vingås
22 95 91 57

Klage på anleggsbidrag og tilknytningsgebyr - enkeltvedtak

I denne saken stiller Arve Andreassen spørsmål ved Askøy Energi sin innkreving av tilknytningsgebyr og anleggsbidrag ved tilknytning av hans nye bolig. I tillegg stilles det spørsmål ved hvorvidt Askøy har overholdt forskriftens krav til forhåndsinformasjon ved innkreving av anleggsbidrag.
NVE har vurdert saken i henhold til bestemmelsene i energiloven og tilhørende forskrifter.
NVE finner ikke at Askøy Energi har opptrådt i strid med gjeldende regelverk ved fastsettelse av tilknytningsgebyr og anleggsbidrag.
Etter NVEs vurdering er den informasjon om anleggsbidrag som Askøy Energi hevder å ha gitt ikke tilstrekkelig i henhold til forskriftens bestemmelser. NVE pålegger Askøy Energi å forbedre sine informasjonsrutiner.

Vi viser til e-post fra Arve Andreassen datert 12. februar 2004 hvor han har spørsmål knyttet til Askøy Energis krav på anleggsbidrag og tilknytningsgebyr ved tilknytning av hans nye bolig samt hvorvidt Askøy har overholdt forskriftens krav til forhåndsinformasjon om anleggsbidrag.

Denne henvendelsen er behandlet som en klage, og NVE vil her treffe en avgjørelse i denne saken. Avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Saksopplysninger

I e-post av 12. februar 2004 opplyser Arve Michael Andreassen om at han er blitt innkrevd anleggstilskudd på 4500 kr. og tilknytningsavgift på kr 3465 + mva. for tilknytning av hans bolig. Andreassen sier at han ikke er blitt informert på forhånd om det aktuelle anleggstilskuddet og har ikke mottatt noen informasjon om hvilket beregningsgrunnlag som ligger til grunn for anleggstilskuddet.

Andreassen klager i tillegg på at han ved flytting til sin nye bolig ikke har mottatt informasjon om at han på egen hånd er ansvarlig for melde fra om flytting til sin kraftleverandør og at han derfor automatisk er blitt overført til Askøy Energi. Dette forholdet er imidlertid brakt til orden.

I brev av 23. februar 2004 ber NVE Askøy Energi om å kommentere klagen fra Andreassen. NVE mottar svar fra Askøy Energi i brev av 1. mars 2004. I brevet klargjør Askøy at betegnelsene tilknytningsavgift og anleggstilskudd er det samme som i forskrift om økonomisk og teknisk

rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302 refereres til som tilknytningsgebyr og anleggsbidrag. Disse begrepene vil heretter bli brukt i dette brevet.

Askøy skriver i dette brevet at Andreassen ikke har bestilt nettilkobling fra dem og at de derfor ikke kunne gi han forhåndsinformasjon. Nettilknytningen er bestilt av el-entreprenør og Askøy sier at denne entreprenøren er informert om kostnader i forbindelse med *tilknytning, tilkoblingssted samt at inntakskabelen er med i pris for tilkobling.*

Askøy opplyser videre i sitt brev om at total investeringskostnad relatert til Andreassens anlegg (ekskl.avg.) er 9 370 kr. Fra dette beløpet trekker Askøy et bunnfradrag på 15 % som utgjør 1406 kr og tilknytningsgebyr på kr 3 465 (55 kr*63 amper), slik at anleggsbidraget beløper seg på 4 500 kr. I tillegg blir Andreassen da fakturert for tilknytningsgebyr på kr 3 465 slik at det totale beløpet for tilknytningen beløper seg til 8 796 kr inkl. mva.

I e-post av 2. april 2004 fra Andreassen kommenterer han Askøy sitt brev av 1. mars 2004. Andreassen sier her at det er riktig som Askøy hevder at hans nettilkobling ble bestilt av Andreassen sin el-entreprenør. Andreassen sier at han har vært i kontakt med entreprenøren som hevder at heller ikke han har mottatt informasjon om anleggsbidrag fra Askøy. Andreassen sier videre at han har vært i kontakt med Askøy Kommune ved planlegging av hans nye bolig og fikk da opplyst om at han kun skulle betale tilknytningsgebyr ved tilkobling av boligen.

Videre opplyser Andreassen at Askøy tidligere har oppgitt til han i e-post av 13. februar 2004 at: *"208 nye boenheter ble tilkoblet i 2003 på Askøy. Vi hadde en utgift på kr 3,28 mill kr. for å få disse tilkoblet. Forsterkninger av nettet som følge av dette utgjør kr 5300,- pr. bolig. Av dette må du betale kr. 4500,- i anleggsbidrag for din bolig. Resten betaler Askøy Energi."* I e-post datert 27. april 2004 ber NVE Askøy Energi om å kommentere dette og gjøre rede for om anleggsbidrag som det henvises til her i saken er relatert til kundespesifikke kostnader ved tilknytning av boligen til Andreassen. I e-post av 28. april 2004 mottar NVE svar fra Askøy som sier at eksemplet som de refererer til ovenfor er ment å illustrere at tilkobling av Andreassens bolig ikke er dyrere enn gjennomsnittet for tilkoblinger av boenheter på Askøy. Askøy sier videre at beløpet på 9370 kr kun er relatert til kostnader ved Andreassens bolig og at kostnadene ikke gjelder noe del av det maskede nettet. Beregningsgrunnlag for dette sender Askøy med i sitt brev som vedlegg.

Per telefon ber NVE Askøy Energi gjøre rede for hvorvidt oppdimensjonering av nett fra trafo Ø. Kleppe til trafo Høgtun, som det står i informasjon fra Askøy, ble utløst ved tilkobling av Andreassens bolig. I e-post av 16. juni 2004 mottar NVE bekreftelse på dette. I e-post av 23. juni 2004 mottar NVE kartutsnitt med enlinjeskjema som viser den aktuelle oppdimensjoneringen. Denne forklarer at de eksisterende kunder er flyttet fra trafo Øvre Kleppe til trafo Høgtun. Kostnaden som Andreassen dekker en tiendedel av gjelder i følge Askøy en del av 230-nettet som går inn til Andreassens bolig.

I e-post av 5. mai 2004 ber NVE Askøy om å gjøre rede for hvilken type og på hvilken måte entreprenøren er informert om belastning av anleggsbidrag. I e-post av 13. mai 2004 mottar NVE svar fra Askøy Energi.

NVEs vurdering

Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302 § 18-1 sier: *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskrift og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."*

Innledningsvis vil NVE påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt etter forvaltningsloven § 25 til å imøtegå alt det en part har anført, jf. Frihagens "Forvaltningsrett" bind II, femte reviderte utgave s.

215. NVE vil ta for seg partenes anførsler ut fra sakens viktighet og det som ellers er nødvendig for å begrunne resultatet."

Adgang til å kreve tilknytningsgebyr

Forskriftens § 17-4 om tilknytningsgebyr lyder:

> *"Tilknytningsgebyr kan benyttes ved nye tilknytninger eller ved oppdimensjonering av en eksisterende tilknytning.*
> *Tilknytningsgebyret skal være generelt og pålegges alle nye tilknytninger i nettet.*
> *Tilknytningsgebyret kan differensieres etter overbelastningsvern (sikringsstørrelse)."*

Askøy Energi krever Andreassen for et tilknytningsgebyret på kr 55 + mva. per ampere som totalt utgjør kr 4297 kr (inkl.mva). Gitt forskriftens § 17-4 som nevnt ovenfor er dette noe som Askøy Energi har mulighet til innenfor det regelverket som foreligger. NVE finner ikke at Askøy Energi har brutt forskriftens bestemmelser ved innkreving av dette tilknytningsgebyret fra Andreassen

Adgang til å kreve anleggsbidrag

Nettselskapene har mulighet til å ta anleggsbidrag og tilknytningsgebyr, men hvis begge deler benyttes så sier forskriftens § 17-5 femte ledd at anleggsbidraget maksimalt kan settes til anleggskostnad minus tilknytningsgebyr. Dermed betaler man i praksis ikke begge deler. Vi kan legge til at avgiftsmessig blir disse engangsbetalingene behandlet ulikt, ved at kunde eller utbygger må svare merverdiavgift for tilknytningsgebyret, men ikke for anleggsbidraget.

Forskriftens § 17-5 første til tredje ledd om anleggsbidrag lyder:

> *"Nettselskapene kan fastsette et anleggsbidrag for å dekke anleggskostnadene ved nye nettilknytninger eller ved forsterkning av nettet til eksisterende kunder.*
> *Anleggsbidrag ved forsterkning av en tilknytning kan beregnes når kunden krever økt kapasitet eller kvalitet som utløser behov for forsterkning. Anleggsbidraget skal beregnes ut fra kostnadene som følger av kundens tilknytning til nettet.*
> *Når en tilknytning som beskrevet i første og annet ledd utløser forsterkninger i radielle fellesanlegg kan en forholdsmessig andel av disse kostnadene inngå i anleggsbidraget."*

Askøy har videre innkrevd et anleggsbidrag på kr 4500 som de i e-post av 28. april 2004 opplyser at kun gjelder kostnader knyttet til tilknytning av Andreassens bolig til deres nett. Gjennom vedlegg til denne e-posten får NVE opplyst at den totale regningen for Andreassen på kr 9370 gjelder:

Kortslutningsvern montert på stolpe ved nybygg	*kr 6 150*
Inntakskabel med dekkrør	*kr 1 950*
Andel av kostnader knyttet til oppdimensjonering av nett (fra trafo 042 Ø.Kleppe til trafo 153 Høgtun) for 10 boenheter; kr 12 700 delt på 10 enheter.	*kr 1 270*
= Total sum	*kr 9 370*

Fra dette beløpet trekkes et bunnfradrag på 15 % som Askøy Energi dekker selv samt tilknytningsgebyret på kr 3 465 (ekskl.mva). Tilbake står anleggsbidraget på kr 4 500.

De to første postene gjelder det kundespesifikke nettet til Andreassen. Når det gjelder den tredje posten som er andel av kostnader knyttet til oppdimensjonering har NVE per telefon bedt Askøy Energi å gjøre rede for hva dette gjelder. I e-post av 16. juni 2004 skriver Askøy: *"Det presiseres at kostnader for oppdimensjonering av nett fra trafo 042 Ø. Kleppe til trafo 153 Høgtun, ble utløst som følge av tilkobling av Arve M. Andreassens bolig. Leveringsvilkårene forutsetter en spenning under*

normale driftsforhold på 230V +/- 10% i leveringspunktet. Tilkobling av Arve M. Andreassen's bolig, medførte behov for en begrenset utvidelse av overføringskapasiteten i dette området. Oppgraderingen som kostet kr 12.700, er fordelt på 10 boenheter, og Arve M. Andreassen er blitt belastet med en andel på 1/10 av denne kostnaden" Forskriftens § 17-5 syvende ledd 1 yder:

> *"Nettselskapet kan fordele anleggsbidraget mellom kunder som blir tilknyttet på tidspunktet for ferdigstillelse av anlegget og kunder som blir tilknyttet på et senere tidspunkt, men senest innen ti år etter ferdigstillelse av anlegget. Fordelingen kan skje i form av en etterberegning av anleggsbidraget, når nye kunder blir tilknyttet eller ved at nettselskapet forskutterer investeringskostnadene og fastsetter anleggsbidraget andelsvis overfor de kunder som etter hvert blir tilknyttet nettet."*

Askøy opplyser om at de forventer 10 nye boliger i området der Andreassen har sin bolig og at de derfor har valgt å oppdimensjonere denne aktuelle delen av nettet slik at den kan håndtere dette. Askøy har valgt å forskuttere kostnaden for de neste 10 boligene og kun pålegge Andreassen å betale for den andel som gjelder hans bolig. Dette har Askøy anledning til i henhold til forskriftens bestemmelse. I e-post av 23. juni 2004 mottar NVE kartutsnitt med enlinjeskjema fra Askøy som viser at den aktuelle oppdimensjoneringen gjelder et radielt fellesnett. Forskriftens § 17-5 tredje ledd sier: *"Når en tilknytning som beskrevet i første og annet ledd utløser forsterkninger i radielle fellesanlegg kan en forholdsmessig andel av disse kostnadene inngå i anleggsbidraget."*. Askøy opplyser i sin e-post av 23. juni 2004 at Andreassen er her blitt belastet 1/10 del av total kostnaden av denne oppdimensjoneringen som utgjør kr 12 70. Hvis oppdimensjoneringen skulle gjøres for Andreassen alene og ikke ta hensyn til evt. 10 nye boliger ville Andreassen ha måttet betale kr 8 700 (minste dimensjon 3x25 EX).

NVE kan ikke finne at Askøys innkreving av det aktuelle anleggsbidrag i dette tilfellet er i strid med forskriftens bestemmelser.

Informasjon om innkreving av anleggsbidrag

Andreassens andre klagepunkt gjaldt den informasjon som Askøy i henhold til forskriften er pålagt å gi kunden på forhånd ved innkreving av anleggsbidrag. Forskriftens § 17-5 siste ledd lyder:

> *"Nettselskapet skal på forhånd informere kunden om innkreving av og beregningsgrunnlag for anleggsbidraget."*

Vi vil videre henvise til forskriften § 13-5 andre ledd som lyder:

> *"Nettselskapene plikter på forespørsel og innen rimelig tid å gi kunder informasjon om beregningsgrunnlaget for egne tariffer og beregningen av tariffene for de ulike kundegruppene."*

Vi understreker at anleggsbidrag og tilknytningsgebyr i denne forbindelse er å forstå som "tariffer", jf. forskriften § 1-3 Definisjoner. Etter § 13-5 har nettselskapene en utvidet informasjonsplikt, bl.a. i forhold til § 17-5 siste ledd om forhåndsinformasjon om innkreving av anleggsbidrag, men § 13-5 andre ledd krever at sluttbruker eller utbygger ber om mer informasjon av eget tiltak.

Forskriftens bestemmelser sier at *nettselskapet skal på forhånd informere* ***kunden om*** ..... Det kan tidvis være uenighet om hvem som er å forstå som "kunde" slik dette uttrykkes i forskriften, dvs. å bestemme hvem som skal ha informasjon om anleggsbidraget. Vi kan opplyse at benevnelsen "kunde" i denne sammenheng er å oppfatte som den juridiske person som ber om å bli tilknyttet overføringsnettet. En kunde i denne betydning kan være en sluttbruker, det kan være en utbygger som bygger boliger mv. for videresalg eller utleie, et borettslag etc. Benevnelsen "kunde" iht. forskriftens § 17-5 behøver derfor nødvendigvis ikke være den sluttbruker eller juridiske person som senere inngår

en avtale med nettselskapet om overføring av strøm og som løpende faktureres av nettselskapet (og kraftleverandøren) for sine strømuttak.

Nettselskapets informasjonsplikt etter forskriftens § 17-5 siste ledd er ikke betinget av at kunde eller utbygger ber om konkrete opplysninger av eget tiltak. § 17-5 siste ledd uttrykker ikke hvilke konkret informasjon nettselskapet skal gi, detaljeringsgrad etc. NVE legger til grunn at som et minimum skal nettselskapet opplyse om hjemmelsgrunnlaget for innkreving av tilknytningsgebyr og anleggsbidrag. I tillegg skal nettselskapet opplyse kunden om hvilke kostnader som nettselskapet kan kreve dekket gjennom et anleggsbidrag. Utover disse opplysningene bør nettselskapet så langt mulig kunne angi forventet størrelse på anleggsbidraget.

Andreassen skriver i sitt brev av nettilkoblingen til hans bolig ble bestilt av hans entreprenør. Etter NVEs vurdering er det da ikke urimelig at Askøy Energi antar at entreprenøren opptrer på kundens vegne og informerer entreprenøren som da har et eget ansvar for å bringe denne informasjonen videre til kunden.

Askøy Energi hevder at de har informert entreprenør, mens Andreassen hevder at han har vært i kontakt med entreprenør som hevder at han ikke har mottatt opplysninger fra Askøy Energi om det aktuelle anleggsbidraget. I e-post datert 5. mai 2004 ber NVE Askøy Energi dokumentere den informasjon som hevdes å være gitt samt opplyse om på hvilken måte denne er gitt. NVE mottar svar fra Askøy Energi i e-post av 13. mai 2004. Askøy Energi opplyser her at de har sendt ut generell informasjon om deres generelle praksis for innkreving av anleggsbidrag til alle entreprenører i Askøy i brev datert 5. juli 2001. Kopi av dette brevet og adresseliste for mottakere fulgte vedlagt. Den entreprenør som Andreassen har benyttet står på denne adresselisten. Som nevnt er hvert anleggsbidrag kundespesifikt og skal opplyses kunden i forkant av en aktuell tilknytning, og/eller oppdimensjonering. Det brevet til entreprenørene som Askøy her henviser til er ikke tilstrekkelig informasjon i henhold til forskriftens bestemmelser. Å informere entreprenøren i 2001 om hvilke generelle regler som gjelder tilfredsstiller ikke forskriftens krav. Forskriftens bestemmelse § 17-5 om anleggsbidrag ble endret med virkning fra 1.1.2002. Dette betyr i tillegg at betingelsene for innkreving av anleggsbidrag var annerledes i 2002 enn i 2001 når brevet til entreprenørene ble sendt.

Askøy Energi opplyser videre i e-post av 13. mai 2004 at det er gitt informasjon om det spesifikke anleggsbidrag til Andreassen. Askøy skriver:

> *"I henhold til Standardtilknytningsvilkår § 2-2 bør tilknytning bestilles så tidlig som mulig i planfasen av et nytt anlegg/bygg. Tilknytning av Arve M. Andrassens bolig ble ikke forhåndsmeldt. Entreprenør leverte forhåndsmelding (bestilling) sammen med ferdigmelding, begge datert 16.12.02, med ønske om snarlig tilkobling. Dette ønsket ble etterkommet, men medførte samtidig at vi ikke fikk anledning til å verken informere om, eller beregne anleggsbidrag i forkant av tilkobling. Beregning av anleggsbidrag ble derfor gjort i etterkant av tilkobling.*
> *Vi er uansett av den oppfatning at entreprenør var oppmerksom på at anleggsbidrag ville bli beregnet og at han kunne informert Arve M. Andreassen om dette, blant annet som følge av at entreprenøren har fulgt de tekniske prosedyrene for forberedelsene av tilknytning som er beskrevet i vårt informasjonsskriv datert den 5.7.2001."*

Andreassen opplyser i sin e-post av 2. april 2004 at han har vært i kontakt med Askøy Kommune som ikke har opplyst om anleggsbidraget, samt Askøy Energi sine hjemmesider på internett. Askøy Energi opplyser at kommunen ikke har myndighet til å svare på vegne av dem. Generelt er det slik at man for å skaffe seg informasjon som i dette tilfelle skal henvende seg til det selskapet man er kunde av og som krever inn den aktuelle betalingen. Forskriften stiller ikke krav til informasjon av denne sort på internett.

Etter NVEs vurdering har Askøy Energi sin rutine for informering av anleggsbidrag rom for forbedringer. Forskriftens bestemmelse er relativt klar og sier at kunden skal informere på forhånd om innkreving av og beregningsgrunnlaget for det aktuelle anleggsbidraget. Som nevnt over er det NVEs vurdering at denne informasjonen som et minimum skal inneholde en opplysning om hjemmelsgrunnlaget for innkreving av tilknytningsgebyr og anleggsbidrag. I tillegg skal nettselskapet opplyse kunden om hvilke kostnader som nettselskapet kan kreve dekket gjennom et anleggsbidrag. Utover disse opplysningene bør nettselskapet så langt mulig kunne angi forventet størrelse på anleggsbidraget. Denne informasjonen skal i tillegg gis på forhånd slik at kunden har en reell mulighet til å velge hvorvidt han ønsker å knytte seg til nettet eller ikke basert på de kostnader som blir lagt fram. På bakgrunn av den informasjon NVE har mottatt i denne saken kan vi ikke se at Askøy Energi har oppfylt forskriftens krav til informasjon ved innkreving av anleggsbidrag. NVE vil derfor pålegge Askøy Energi å legge om sine rutiner for informasjon ved innkreving av anleggsbidrag i henhold til forskriftens bestemmelser, og sørge for at det i framtiden ikke hersker tvil om hvorvidt informasjon til kunden er gitt/mottatt eller ikke.

Informasjonspliktens påvirkning på anleggsbidraget størrelse

Askøy Energi har ikke gitt tilstrekkelig informasjon om det aktuelle anleggsbidraget i henhold til de krav som er satt i forskriften . Det er imidlertid grunn til å regne med at denne feilen ikke har virket bestemmende på vedtakets innhold, jf forvaltningsloven § 41. Som nevnt over har Askøy Energi handlet i henhold til forskriftens bestemmelser ved beregning av det aktuelle anleggsbidraget og størrelsen på dette. Hvis Askøy hadde gitt tilstrekkelig informasjon om anleggsbidraget i henhold til forskriftens bestemmelse, hadde ikke dette påvirket kostnaden ved den aktuelle tilknytningen og således størrelsen på anleggsbidraget. Huset til Andreassen var bygd og det er således ikke rimelig grunn for å anta at han ville valgt å flytte et nytt sted, til en evt. billigere tilknytning som følge av størrelsen på anleggsbidraget. Konklusjonen blir således at det aktuelle anlegget/komponentene ville uansett måtte bygges for å forsyne Andreassen, og for at denne kostnaden ikke skal belastes de andre kundene i nettet er det rimelig at Andreassen selv må dekke disse kostnadene.

Endre kraftleverandør ved flytting

Når en kunde flytter er det kundens eget ansvar å si opp sitt abonnement i den boligen man flytter fra. Følgelig er det også kundens eget ansvar og opprette et nytt abonnement i sin nye bolig og velge seg en kraftleverandør blant de kraftleverandører som er tilgjengelige i det området man er flyttet til. Nettselskapet har imidlertid leveringsplikt til kunder som tar ut kraft på en spenning under 22 kV. Hvis kunden ikke selv velger en kraftleverandør er det nettselskapet som har plikt til å sørge for at kunden likevel blir levert strøm og blir opplyst om hvilke vilkår som gjelder for leveransen. Pris på kraft levert i henhold til leveringsplikten settes normalt høyere enn vanlig kraftpris for å gi kunden insentiv til å velge seg ny kraftleverandør så fort som mulig.

Generelt reguleres dette gjennom forskrift for måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester nr. 301 § 2-1 andre ledd som lyder:

> *"Nettselskapet skal informere sluttbrukere uten kraftleveringskontrakt om hvilke leverandører som leverer kraft i nettområdet eller hvor sluttbrukere kan finne en nøytral oversikt over kraftleverandører."*

Det er altså nettselskapet som har plikt til å informere deg om at du må velge ny kraftleverandør når han har fått opplysninger om at du ikke har gjort dette selv. Det tar normalt en del tid før nettselskapet har denne informasjonen. Vi registrerer at forholdet er brakt til orden og vil derfor ikke vurdere hvorvidt forskriftens bestemmelser er overholdt i dette tilfellet.

Vedtak

Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer nr. 302 § 18-1 lyder:

> *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskrift og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."*

NVE finner ikke at Askøy Energi har opptrådt i strid med gjeldende regelverk ved innkreving av anleggsbidrag og tilknytningsgebyr.

Når det gjelder forskriftens krav om forhåndsinformasjon om anleggsbidrag er det NVEs vurdering av Askøy Energi ikke har gitt tilstrekkelig informasjon i henhold til forskriftens bestemmelse. NVE pålegger Askøy å gjennomgå sine informasjonsrutiner umiddelbart og sørge for forbedringer som minimum tilfredsstiller de minstekrav til informasjon som NVE har skissert ovenfor.

NVE ber Askøy komme tilbake til NVE med opplysninger om hvordan de har lagt om sine rutiner for informasjon ved innkreving av anleggsbidrag innen 15. september 2004.

Med hilsen

for Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

SAK NR. 23

RØD KOPI

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

Holm Frank
Hyttengveien 32
1404 SIGGERUD

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 05.07.2004
Vår ref.: NVE 200401088-4 emk/pgy
Arkiv: 912-653.4 /Energi 1/Follo
Deres dato: 27.04.2004
Deres ref.:

Saksbehandler:
Paul Martin Gystad
22 95 90 77

Vedr. klage på økning i nettleie - Energi 1 Follo Røyken

Frank Harold Holm og Gry Iren Holm klagde i brev av 27. april 2004 på Energi 1 Follo Røyken sin økning i overføringstariffen (nettleien) fra første kvartal 2003 til første kvartal 2004. NVE har vurdert saken i forhold til bestemmelsene i energiloven og tilhørende forskrifter. På bakgrunn av informasjonen NVE sitter med i denne saken, finner vi ikke at tariffen Energi 1 Follo Røyken praktiserer er i strid med gjeldende regelverk.

Det vises til brev av 27. april 2004 hvor Frank Harold Holm og Gry Iren Holm klager på Energi 1 Follo Røyken sin økning i tariffen fra første kvartal 2003 til første kvartal 2004. De viser i klagen til at fastleddet har økt fra 1860 kr/år til 2108 kr/år, og at energileddet har økt fra 17,52 øre/kWh til 23,9 øre/kWh (ekskl. forbruksavgift).

NVE ba i brev av 18. mai 2004 Energi 1 Follo Røyken om å kommentere klagen. NVE fikk svar fra Energi 1 Follo Røyken i brev av 2. juni 2004. I følge Energi 1 Follo Røyken skyldes økningen i tariffen i første rekke at de i flere år har krevd inn lavere nettleie enn hva inntektsrammen tillater. Tariffen er økt slik at Energi 1 Follo Røyken kan hente inn så mye inntekt som inntektsrammen tillater. I tillegg til innhenting av mindreinntekt skyldes tarifføkningen i følge Energi 1 Follo Røyken økte kostnader i regionalnettet, økning i inntektsrammen, reduksjon i strømforbruket og økning i lovpålagt innbetaling til energifond.

NVEs vurdering

Nettselskapene har monopol på overføring av kraft til kunder innenfor sine forsyningsområder, og virksomheten blir regulert av NVE. Energiloven og tilhørende forskrifter legger rammer for hvordan nettselskapene kan utforme sin overføringstariff. Nettselskapet er selv ansvarlig for at utarbeidelse av tariffen skjer i henhold til gjeldende regelverk. Hvis NVE får informasjon om at et nettselskap

praktiserer en tariff som er i strid med bestemmelsene i gjeldende forskrifter, kan NVE pålegge nettselskapet å endre den. NVE foretar imidlertid ingen detaljstyring av utformingen av overføringstariffen, og har ikke hjemmel til å pålegge nettselskaper å redusere sine tariffer, så lenge de er utformet i tråd med de bestemmelser som gjelder.

I forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer § 13-1 heter det at tariffene skal gi nettselskapene inntekter til dekning av kostnader innenfor tildelt inntektsramme, kostnader i overliggende nett, innbetalt eiendomsskatt og lovpålagt innbetaling til energifond. Selskapets inntektsramme er fastsatt av NVE. Nivået på inntektsrammen fastsettes slik at inntekten over tid skal dekke kostnadene ved drift og avskrivning av nettet, samt gi en rimelig avkastning på investert kapital gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet. NVE kontrollerer årlig hvorvidt inntektene fra nettvirksomheten har vært høyere eller lavere enn hva som er tillatt. Hvis selskapene henter inn mer inntekt fra sine kunder enn det som er tillatt blir de pålagt å betale dette tilbake til sine kunder gjennom lavere tariffer i de påfølgende år. Hvis selskapene henter inn mindre inntekter enn det som er tillatt kan de hente dette inn fra sine kunder i de påfølgende år.

Hovedårsaken til tarifføkningen er i følge Energi 1 Follo Røyken at de i gjennom flere år har hentet inn mindre inntekter enn hva som er tillatt i henhold til inntektsrammen. Dermed har det oppstått en betydelig mindreinntekt, som Energi 1 Follo Røyken nå ønsker å hente inn. At Energi 1 Follo Røyken nå har økt sine tariffer for å hente inn mindreinntekt er ikke i strid med gjeldende regelverk. NVE vil imidlertid bemerke at etter NVEs syn er Energi 1 Follo Røyken sin tidligere praksis, som har medført en betydelig akkumulert mindreinntekt, uheldig. Så lenge Energi 1 Follo Røyken har hatt intensjoner om å hente inn det maksimale av hva NVEs regelverk tillater, burde tariffene vært justert i henhold til inntektsrammen på et tidligere tidspunkt.

NVE har som tidligere nevnt ikke hjemmel til å pålegge nettselskaper å redusere sine tariffer, så lenge de er utformet i tråd med de bestemmelser som gjelder. På nåværende tidspunkt har ikke NVE grunnlag for å hevde at Energi 1 Follo Røyken sine inntekter fra tariffene blir høyere enn det som er tillatt, og kan ikke se at Energi 1 Follo Røyken sine tariffer er i strid med gjeldende regelverk. Hvis det imidlertid gjennom NVEs ordinære kontroll av selskapenes inntekter skulle vise seg at Energi 1 Follo Røyken i 2004 får høyere inntekter enn tillatt vil de bli pålagt å betale dette tilbake til sine kunder gjennom lavere tariffer i de påfølgende år.

Vedtak

NVE fatter vedtak med hjemmel i forskriftens § 18-1, som sier at NVE kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av den forskrift og de vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven. NVE finner ikke at Energi 1 Follo Røyken sin tarifføkning er i strid med gjeldende regelverk.

Vi har ikke funnet grunnlag for å hevde at tariffene er satt høyere enn det selskapets inntektsramme tillater. Om det likevel viser seg at inntekten for 2004 blir høyere enn tillatt, vil NVE i 2005 fatte vedtak som innebærer at merinntekten blir tilbakeført kundene gjennom utformingen av tariffene i de etterfølgende år.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

for Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

Kopi: Energi 1 Follo/Røyken AS, Postboks 103, 1407 VINTERBRO

SAK NR. 24

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Norsk Miljøkraft Tromsø AS
Postboks 5215 Tromsdalen
9285 TROMSØ

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 05. 07. 2004
Vår ref.: NVE 200401948-2 emk/ave
Arkiv: 653.3
Deres dato: 04.06.2004
Deres ref.:

Saksbehandler:
Arne Venjum
22 95 92 58

Beregning av anleggsbidrag. Framdrift.

Vi viser til Norsk Miljøkraft Tromsø AS (Miljøkraft) sitt brev av 4. juni 2004 om beregning av anleggsbidrag.

Vi understreker at NVE vil behandle saken som er forespørsel. Dette innebærer at Miljøkrafts brev vil bli besvart basert på direktoratets prinsipielle betraktninger til de problemstillinger som tas opp. Den forestående ferieavviklingen gjør også at de vurderinger som gjøres vil bli forholdsvis kortfattet.

a) Miljøkraft hevder at "*anleggsbidrag skal baseres på faktiske kostnader etter innhentet tilbud på produksjonslinjen. Dette med bakgrunn i at en ønsker å redusere usikkerhet i prosjektet og dermed minimalisere risiko*".

Alle nettselskapene er pliktige til å opplyse nettkunder som ber om tilknytning til strømnettet om de kostnader som kan overveltes kundene gjennom innkreving av anleggsbidrag. Det må imidlertid aksepteres at før et anlegg er avsluttet og et regnskap foreligger så vil anleggsbidragets størrelse måtte bygge på prognoserte tall. Siden prognoser i sin natur er beheftet med usikkerhet vil nettselskapet ikke kunne opplyse om prosjektets faktiske kostnader før anlegget er avsluttet. Graden av usikkerhet avhenger av en rekke forhold, bl.a. anleggets størrelse, kompleksitet, prosjektstadium og kravet til prognosesikkerhet.

For noen kunder vil forutsigbarhet og lav risiko være spesielt viktig. I slike tilfeller bør nettselskapene kunne gi en fast pris til kunden. Dette ville imidlertid kreve at nettselskapene måtte øke sin ressursbruk i planleggingsfasen for å øke prognosesikkerheten, samtidig som nettselskapene ville gjøre et risikopåslag for å gardere seg mot den foreliggende prognoseusikkerhet. For kunden som skal betale et anleggsbidrag vil det risikopåslaget som nettselskapet gjør være å anse som en premie kunden må betale for økt forutsigbarhet om de kostnader kunden må bære.

Nettselskapet står i utgangspunktet fritt til å velge entreprenør til nettanlegg som bygges iht. konsesjoner gitt nettselskapet, og som nettselskapet skal ha det operative og driftsmessige ansvaret for. Den avtale som inngås mellom nettselskapet og entreprenøren er for så vidt nettkunden uvedkommende. Miljøkraft kan imidlertid som nettkunde kreve at nettselskapet redegjør for de kostnadsforutsetninger som anleggsbidraget er basert på. Denne informasjonen skal være såpass

detaljert at Miljøkraft har mulighet til å vurdere om anleggsbidraget er basert på rimelige og konkurransedyktige vilkår.

b) Miljøkraft viser til at nettselskapet har anslått en byggetid på 18 måneder, men "*har fått opplyst hos relevant entreprenør en byggetid som er det halve av det netteier oppgir*".

Verken konsesjonsvilkår eller det regelverket som regulerer nettselskapene fastsetter bestemte grenser for byggetid. Det anses heller ikke som hensiktsmessig eller praktisk mulig å fastsette slike grenser, da prosjektenes omfang og kompleksitet mv. kan variere betydelig. Likeledes kan tilgangen på planleggingsressurser og tilbudet av entreprenørtjenester variere over tid. Det må imidlertid forventes at både planlegging og gjennomføring av prosjektet gjøres innen rimelig tid og uten unødig opphold. Dette innebærer bl.a. at et nettselskap ikke kan vise til knapphet på egne planressurser som grunnlag for å øke byggetiden, gitt at de ressurser som kreves kan kjøpes eksternt, og tilsvarende må nettselskapet vurdere alternative entreprenører om dette i vesentlig grad kan redusere byggetiden.

Vi vil avslutningsvis legge til at NVE kan stille i et felles møte med Miljøkraft og Troms Kraft om disse partene anser dette som hensiktsmessig.

Med hilsen

Tore Langset
seksjonssjef

Arne Venjum
Rådgiver

Kopi: Troms Kraft Nett AS, 9291 TROMSØ

SAK NR. 25

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Kollbotn Olina
Vallbrekkevegen 1
6863 LEIKANGER

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

18. 08. 2004

Vår dato:
Vår ref.: NVE 200402647-2 emk/pgy
Arkiv: 912-653.3 /Sognekraft
Deres dato: 02.08.2004
Deres ref.:

Saksbehandler:
Paul Martin Gystad
22 95 90 77

Svar på forespørsel vedr. forskjeller i nettleie mellom Sognekraft og Trondheim Energiverk

Det vises til brev av 2. august 2004 hvor det bes om at NVE vurderer lovligheten av at Sognekrafts nettleie (overføringstariffer) for husholdning har et betydelig høyere fastledd og energiledd enn Trondheim Energiverk Netts nettleie for husholdning. NVE vil innledningsvis gjøre oppmerksom på at henvendelsen er behandlet som en forespørsel og ikke en klage.

Generelt om fastsettelse av nettleie

Nettselskapene har monopol på overføring/transport av strøm og er derfor underlagt offentlig regulering. Den økonomiske reguleringen av nettvirksomheten foregår forenklet sagt ved at NVE hvert år fastsetter en inntektsramme for hvert enkelt selskap. Inntektsrammen er en øvre grense for hvor høy inntekt nettselskapet kan hente inn gjennom nettleien. Nivået på inntektsrammen fastsettes slik at inntekten over tid skal dekke kostnadene ved drift og avskrivning av nettet, samt gi en rimelig avkastning på investert kapital gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet. NVE kontrollerer årlig hvorvidt inntektene fra nettvirksomheten har vært høyere eller lavere enn hva inntektsrammen tillater. Hvis et nettselskap henter inn mer inntekt fra sine kunder enn det som er tillatt i henhold til inntektsrammen blir det pålagt å betale dette tilbake til sine kunder gjennom lavere nettleie i de påfølgende år.

Gjennom forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer gis det også føringer for utformingen av nettleien. For husholdninger skal nettleien bestå av et fastledd og et energiledd. Fastleddet er et fast kronebeløp per år, og skal som et minimum dekke kundespesifikke kostnader. Dette er kostnader til måling, avregning, fakturering og lignende. Energileddet (omtalt som overføring i faktura fra Sognekraft og energitransport i faktura fra Trondheim Energiverk) i nettleien er et forbruksavhengig ledd (øre/kWh), og skal som et minimum dekke kostnaden ved elektriske tap i nettet. Fordeling av de resterende kostnadene mellom energiledd og fastledd er opp til nettselskapet selv å avgjøre. Dette betyr at nettselskapene innenfor visse rammer selv kan avgjøre hvor stor andel av kostnadene som hentes inn gjennom energi- versus fastleddet.

Dette betyr at nettleien vil variere fra nettselskap til nettselskap. Generelt sett kan forskjeller i nettleie for kunder med likt forbruk, men som er tilknyttet forskjellige nettselskap, skyldes to forhold. Enten

forskjeller i selskapenes kostnader ved å eie og drive nettet, eller at nettselskapene har valgt ulik fordeling av innhenting kostnader gjennom energiledd og fastledd.

Forskjeller i nettleie mellom Trondheim Energiverk Nett og Sognekraft

Ulikheter i oppsettet av fakturaen gjør at forskjellen i nettleie mellom Sognekraft og Trondheim Energiverk ser noe større ut enn hva den i realiteten er. Forskjellen i fastleddet er av den størrelsesorden De oppgir i Deres brev, men forskjellen i energileddet er betydelig lavere. Sognekraft har oppgitt energileddet (overføring) inklusive forbruksavgift, mens Trondheim Energiverk har oppgitt energileddet (energitransport) eksklusive forbruksavgift (forbruksavgiften oppgis eksplisitt på egen linje). Forbruksavgiften inklusive mva. er 12 øre/kWh, dvs. at Sognekrafts energiledd eksklusive forbruksavgift er 26,4 øre/kWh.

I tillegg er det slik at energileddet kan differensieres mellom sommer og vinter. I praksis betyr dette at energileddet er lavere på sommeren enn om vinteren. Det kan se ut for at Sognekraft praktiserer likt energiledd sommer og vinter, mens det hos Trondheim Energiverk er differensiert mellom sommer og vinter. Dvs. at gjennomsnittlig energiledd hos Trondheim Energiverk (sammenlignbart med Sognekrafts) er noe høyere enn det energiledd som fremkommer av fakturaen vedlagt Deres brev. Tabellen nedenfor viser overføringstariffer for husholdning (nettleien) per 1. januar 2004 i Sognekraft og Trondheim Energiverk Nett i sammenlignbare størrelser (energiledd inkl. forbruksavgift), samt landsgjennomsnittet.

EVERK	Fastledd kr/kunde	Energiledd øre/kWh	Omregnet m/20.000 kWh øre/kWh
Trondheim Energiverk Nett AS	868	34,6	38,9
Sognekraft AS	2195	38,4	49,4
Landsgjennomsnitt (veid)	1774	33,0	41,9

Forskjellen i energileddet er altså ikke så stor som det kan se ut for i fakturaene vedlagt Deres brev. Det kan også nevnes at Trondheim Energiverk Nett har økt energileddet inklusive forbruksavgift til 37,0 øre/kWh fra 1. august 2004. Fastleddet hos Sognekraft er imidlertid vesentlig høyere enn fastleddet hos Trondheim Energiverk Nett. Det må imidlertid i den forbindelse nevnes at Trondheim Energiverk Nett har et av de laveste fastleddene i landet. Årsaken til at nettleien er høyere for kunder hos Sognekraft enn hos Trondheim Energiverk Nett er at Sognekraft relativt sett har høyere kostnader ved å eie og drive nettet enn Trondheim Energiverk Nett. Disse forskjellene vil i stor grad kunne forklares i ulike rammebetingelser. Dette vil for eksempel kunne være topografiske og klimatiske forhold, samt at et spredtbebygd område er mer kostnadskrevende enn tettbebygd område. NVE kan ikke på nåværende tidspunkt finne grunnlag for å hevde at nettleien hos Sognekraft er høyere enn tillatt. NVE kontrollerer imidlertid årlig inntektene til nettselskapene. Hvis det gjennom denne kontrollen viser seg at Sognekraft har hatt høyere inntekter enn tillatt, vil NVE pålegge Sognekraft å betale dette tilbake til sine kunder gjennom lavere nettleie de kommende år.

Med hilsen

Tore Langset
Seksjonssjef

Paul Martin Gystad
rådgiver

SAK NR. 26

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Arstadfossen Kraftverk AS
8110 MOLDJORD

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 10.09.2004
Vår ref.: NVE 200401480-4 emk/lav
Arkiv: 912-653.4 /Sjøfossen Energi AS
Deres dato: 29.04.2004
Deres ref.:

Saksbehandler:
Lisbeth Anita Vingås
22 95 91 57

Svar på spørsmål til innmatningstariff hos Sjøfossen Energi - enkeltvedtak

Arstadfossen kraftverk klager på den innmatingstariffen de må betale til Sjøfossen Energi og mener de bør få et negativt energiledd fordi deres innmating reduserer tapene i det lokale nettet.
NVE har vurdert saken i henhold til energiloven og tilhørende forskrifter.
NVE kan ikke finne at tariffen som Sjøfossen Energi her benytter er i strid med forskriftens bestemmelser.

Vi viser til brev fra Arstafossen Kraftverk av 29. april 2004 hvor det stilles spørsmål til den innmatingstariffen som Arstafossen møter hos Sjøfossen Energi.

NVE vil her gjøre et vedtak i denne saken og denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Saksopplysninger

I brev av 29. juli 2004 ber NVE Sjøfossen om å kommentere vedlagte brev av 29. april 2004 fra Arstafossen.

NVE mottar svar fra Sjøfossen Energi i brev av 3. juni 2004.

Tariff for innmating generelt

Tariffstrukturen reguleres gjennom del V i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302. Her inneholder kapittel 16 bestemmelser om tariff for innmating. § 16-1 lyder:

> *"Energileddet for innmating skal avspeile de marginale tapskostnader i nettet ved innmating i tilknytningspunktet. § 14-1 første ledd gjelder tilsvarende."*

Videre sier forskriftens § 16-2:

> *"Sentralnettets innmatingstariffer skal være retningsgivende for andre tariffledd ved innmating i regional- og distribusjonsnettet.*
> *Avregnet mengde skal være basert på kraftverkets midlere årsproduksjon. For kraftverk med installert ytelse mindre enn 1 MW skal avregnet mengde maksimalt være 30 prosent av installert effekt multiplisert med 5000 timer."*

Generelt gjelder altså at tariffen for innmating skal bestå av et energiledd som er referert det enkelte tilknytningspunkt i nettet. Videre er sentralnettet retningsgivende når det gjelder andre ledd i tariffen. Dette betyr at Statnett som sentralnettsoperatør setter tariffens andre ledd for innmating og de andre nettnivå skal følge opp dette. Tariffens andre ledd for innmating skal altså normalt være likt på alle nettnivå og for 2004 har Statnett satt dette leddet til å være 0,6 øre/kWh.

NVEs vurdering av den aktuelle tariffen

Som nevnt over sier forskriften når det gjelder tariffens andre ledd for innmating at kraftverk med installert ytelse lavere enn 1 MW skal sette avregnet mengde til maks 30 % av installert effekt multiplisert med 5000 timer. I brev av 3. juni 2004 opplyser Sjøfossen Energi at installert effekt for Arstadfossen kraftverk er 0,9 MW som omregnet med 5000 timer gir en avregnet mengde på 1350 MWh. Dette er altså hva avregningsgrunnlaget for andre ledd i tariffen maksimalt kan settes til. NVE kan ikke se at vi har informasjon i denne saken som sier hva midlere årsproduksjon for dette kraftverket ville være og om dette evt. er mindre enn de 30 %. Hvis så var tilfelle skal avregningsgrunnlaget reduseres. Det er imidlertid energileddet i tariffen som er tatt opp i denne klagen fra Arstadfossen.

Energileddet

Arstadfossen stiller hovedsakelig spørsmålstegn ved måten Sjøfossen beregner energileddet i tariffen på. De er av den oppfatning at Arstadfossen bidrar til å redusere tapet i nettet til Sjøfossen og at de bør kompenseres for dette.

Som nevnt skal energileddet for innmating avspeile de marginale tapskostnader i nettet ved innmating i tilknytningspunktet. De marginale tapsprosenter skal så langt som mulig beregnes med hensyn til systembelastningen i et samlet nettsystem og en produksjons- og lastsituasjon som er representativ for hvert enkelt tidsavsnitt. Sjøfossen skriver i sitt brev av 3. juni 2004 at NORSEC gjør beregninger for Sjøfossen når det gjelder marginaltapssatser i regional- og lokalnett. Sjøfossen sier videre at det ikke er andre kunder tilknyttet i samme punkt som Arstadfossen og at det er netto innmating i punktet. Kraftverket timesmåles i punktet både for innmating og uttak, og de betaler for netto innmating.

Forskriften setter ingen eksplisitte krav til hvilken modell som skal benyttes for beregning av marginale tap i tilknytningspunktet annet enn at tapene skal beregnes basert på systembelastningen i et samlet nettsystem, være symmetrisk og tidsdifferensieres. Et av hovedmålene med tariffene er at disse i størst mulig grad skal sikre en effektiv utnyttelse av nettet. Dette betyr at man ved prissignaler gitt gjennom tariffen i størst mulig grad skal ta hensyn til hele nettsystemet. Dette er ideelt sett hele det nordiske nettet, men sentralnettet benytter per i dag lastflyten kun for det norske og svenske systemet. Arstadfossen hevder at deres kraftstasjon vil redusere tapene i nettet fordi dette er et underskuddsområde, noe som er riktig hvis man kun ser på det lokale nettet. Ser man imidlertid på det totale nettsystemet er saken en annen.

I brev av 30. august 2004 beskriver Sjøfossen Energi hvordan marginale tap blir beregnet i deres nett. Kopi av dette brevet følger vedlagt. Den modellen Sjøfossen har valgt beregner tap i punktene basert

på lastflyten i Sjøfossens nett og til disse legges tapene fra regional- og sentralnett. På denne måten blir de aktuelle tapsprosentene i større grad basert på det totale nettsystemet. Dette er en modell som NVE tidligere har akseptert.

Saltenområde er et overskuddsområde for produksjon av elektrisk kraft. Dette betyr at det er positive tapsmarginaler i regional- og sentralnettet i dette området. Innmating fra Arstadfossen reduserer tapene i det lokale nettet til Sjøfossen, men gir tilsvarende større økning i tapene i regional- og sentralnettet som følge av det der er overskudd av produksjon i dette området. For nettet som helhet vil altså innmating fra Arstadfossen i de aktuelle punkt bidra til økte tap. Dette skal reflekteres gjennom tariffen og derfor kreves Arstadfossen her et positivt tapsledd.

Konklusjon

Basert på de opplysninger vi har mottatt i denne saken kan vi ikke se at den modellen som Sjøfossen benytter for beregning av marginale tap for innmating er utenfor de krav som stilles i energiloven og tilhørende forskrifter. Forskriftens § 18-1 sier at: *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskrift og vilkår satt i konsesjonert gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."*

Basert på den informasjon NVE har mottatt i denne saken finner vi ikke at Sjøfossen sin tariffering av Arstadfossen er i strid med bestemmelsene i energiloven og tilhørende forskrifter.

Med hilsen

Marit L. Fossdal
Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Lisbeth Vingås
for Tore Langset
seksjonssjef

1 vedlegg

Kopi: Sjøfossen Energi, 8140 INNDYR

SAK NR. 27

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Asker og Bærum Boligbyggelag
Postboks 385
1301 SANDVIKA

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 15.09.2004
Vår ref.: NVE 200400908-6 emk/lav
Arkiv: 912-653.3 /Hafslund Nett
Deres dato: 05.05.2004
Deres ref.:

Saksbehandler:
Lisbeth Anita Vingås
22 95 91 57

Klage på tariff for fellesmålte anlegg hos Hafslund - enkeltvedtak

ABBL klager på tariffen de møter hos Hafslund for Gullhella Boligfelt som blir fellesmålt på nivå 4 og som selv eier nettet bak punktet. ABBL mener at tarifforskjellen på nivå 4 og 5 er for liten og at de således ikke får dekt kostnadene i det privateide nettet.
NVE har vurdert saken på bakgrunn av energiloven og tilhørende forskrifter.
NVE finner ikke at den tariffen som Hafslund her praktiserer er i strid med gjeldende regelverk.

Vi viser til brev fra Asker og Bærum Boligbyggelag (ABBL) datert 5. mai 2004 hvor de klager på tariff som Deres Gullhella Boligfelt møter hos Hafslund Nett.

NVE avgjør denne saken basert på energiloven og tilhørende forskrifter. Spesielt reguleres tariffer i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302, og det er denne forskriften det henvises til i dette brevet.

Avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Saksopplysninger

I brev av 5. mai 2004 klager ABBL på tariffen for Gullhella Boligfelt. Dette er en fellesmålt kunde som består av et boligfelt med 212 utbygde leiligheter av totalt 269 planlagte leiligheter. Gullhella er tilknyttet på lavspent, 400 V, på lavspenningstavle i nettstasjon og med fellemåling i nettstasjon. ABBL ber NVE enten utarbeide nye retningslinjer for tariffering av anlegg der kunden selv investerer, eier og driver lavspennings distribusjonsnett, med felles tilknytning på nettnivå 4, eller pålegge Hafslund å utarbeide en mer riktig tariff for slike anlegg.

I brev av 16. juni 2004 ber NVE Hafslund om å kommentere klagen fra ABBL.

NVE mottar svar fra Hafslund i brev av 13. august 2004. Hafslund skriver i sitt brev at Gullhella tarifferes etter en såkalt kombinasjonstariff (effekttariff) med et kvantumsdifferensiert effektledd og et sesongdifferensiert energiledd. Hafslund skriver at det er anleggets overbelastningsvern målt i ampere som er bestemmende for om et anlegg med ordinær tilknytning skal tildeles denne

kombinasjonstariffen eller en energitariff. Grensen er satt til 125 A, og Gullhella har for begge sine anlegg (3*1280 A og 3*480 A) og ligger altså over denne grensen.

NVEs vurdering

Innledningsvis vil NVE påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt etter forvaltningslovens § 25 til å imøtegå alt det en part har anført, jf. Frihagens "Forvaltningsrett" bind II, femte reviderte utgave s. 215. NVE vil ta for seg partenes anførsel ut fra sakens viktighet og det som ellers er nødvendig for å begrunne resulatet.

De generelle prinsippene for tariffering som er nedsatt i energiloven og tilhørende forskrifter gjelder i alle tilfeller. I tillegg er det utformet en del unntaksbestemmelser for spesielle tilfeller. Forskriftens bestemmelser sier ikke noe eksplisitt om tariffering av fellesmålte kunder og de generelle tarifferingsprinsipp er derfor de som er gjeldene.

Forskriften sier at tariffstrukturen vil være ulik for kunder som energiavregnes og kunder som effektavregnes. Utover dette sier ikke forskriften noe om hvilke kundegrupper som skal opprettes for distribusjonsnettet. Forskriftens § 13-1 e) sier at *"tariffene kan differensieres etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold."* I prinsippet betyr dette at dersom nettselskapet ønsker å kreve ulike tariffer fra kunder i sitt nett kan dette kun gjøres om det er basert på objektive kriterier knyttet til forhold som er relevante for nettet. I tillegg sier forskriftens § 13-1 c) at *"nettselskapet plikter å tilby alle som etterspør nettjenester ikke-diskriminerende og objektive punkttariffer og vilkår.* I praksis betyr dette at "like" kunder skal behandles likt. For å tilfredsstille kravet om ikke-diskriminering har NVE uttalt at tariffen for fellesmålte kunder bør settes tilsvarende som for ellers likestilte kunder som i utgangspunktet har samme strukturelle oppbygning (mht. størrelse, energi- og effektforbruk m.m.) eller juridiske status. Dersom et visst antall energimålte kunder samles i et abonnement, mener NVE det kan være rimelig at det innføres en effektmåler og at disse kundene betaler en tariff basert på effekt.

En egen tariffgruppe for fellesmålte kunder vil i utgangspunktet kunne være noe problematisk da fellesmålte kunder kan være alt fra en hyttegrend, et bolighus med to leiligheter, en blokk, et boligfelt som Gullhella etc. Disse ulike fellesmålte kundene vil da normalt ha mer til felles med andre eksisterende tariffgrupper enn med hverandre. Svært få nettselskap opererer med egne tariffer for fellesmålte kunder. De som gjør dette praktiserer normalt en energitariff med et forhøyet fastledd, og har stort sett fellesmålte kunder som består av blokker der en og en blokk er fellesmålt. De aller fleste nettselskap tarifferer fellesmålte kunder med den samme tariff som gjelder for effektmålte næringskunder i deres distribusjonsnett slik som Hafslund gjør her. Hafslund praktiserer en amperegrense for å bestemme hvilke kunder som skal energiavregnes og hvilke som skal effektavregnes. Dette er en generell grense og er således i henhold til forskriftens bestemmelser.

ABBL skriver i sitt brev at de mener det bør være større differanse i tariffen i henhold til om man tar ut kraft på nettnivå 4 eller 5 for at kunder som Gullhella her skal få dekt sine kostnader i det privateide nettet. Forskriftens § 14-2 tredje ledd sier at det skal være ulike tariffer for høyspent og lavspent. For lavspent uttak skal effektleddene være kvantumsdifferensierte. Dette medfører at kunder betaler samme pris for uttak opp til første trinn og lavere satser ved neste trinn. Da denne bestemmelsen ble innført ble begrepene nettnivå 4 versus nettnivå 5 fjernet, og det skilles normalt ikke lenger mellom disse nivåene annet enn i enkelte tariffstatistikker. Her gjøres en omregning for at tallene skal være sammenlignbare med statistikker utarbeidet før denne bestemmelsen kom. Hafslund har ikke anledning til å ta ulike tariffer fra kunder avhengig om de har et privateid nett bak punktet eller ikke. NVE ser heller ikke noe grunnlag for å endre regelverket slik at dette skal være tillatt. Det er et overordnet mål at tariffene skal fastsettes slik at de bidrar til en best mulig utnyttelse og utvikling av

nettet. Derfor kan man, som nevnt over, kun forskjellsbehandle kunder med bakgrunn i relevante nettforhold. Brukstid kunne her vært en faktor, men Hafslund skriver i sitt brev at erfart brukstid for Gullhella tvert i mot er lavere enn gjennomsnittlig brukstid for kunder som er satt på kombinasjonstariffen (effekttariffen hos Hafslund). Kunden med relativt lavere brukstid er opphav til relativt høyere kostnader i nettet knyttet til dimensjonering og det er således ikke grunnlag for å gi Gullhella en lavere tariff med hensyn på brukstid.

Dagens regelverk gir nettselskapet rett til å endre tariffen når som helst i løpet av året. De fleste nettselskap velger imidlertid å endre tariffen sin ved årsskiftet. Innenfor de rammer som er lagt i tarifforskriften har nettselskapet rett til å endre på tariffstrukturen for sine kundegrupper dersom de ønsker dette.

Vedtak

Nettselskapet er selv ansvarlig for å utarbeide tariffer for sitt nett innenfor gitt inntektsramme og innenfor de bestemmelser om tariffstruktur som er satt i forskriften. Differensiering av tariffen mellom kunder/grupper skal skje basert på objektive og kontrollerbare kriterier som igjen er basert på relevante nettforhold. På bakgrunn av den informasjon NVE har mottatt i denne saken kan vi ikke finne at den tariffen som Hafslund Nett benytter for tariffering av Gullhella er i strid med bestemmelsene i energiloven og tilhørende forskrifter.

NVE gjør vedtak med hjemme i forskriftens § 18-1 som lyder: "*Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskrift og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven.*"

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Elisabeth Vangås
for Tore Langset
seksjonssjef

Vedlegg: 1

Kopi: Hafslund Nett, 0247 OSLO

SAK NR. 28

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Statens Vegvesen
Askedalen 4
6863 LEIKANGER

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 16. 09. 2004
Vår ref.: NVE 200401022-4 emk/ave
Arkiv: 912-653.4
Dykkar dato:
Dykkar ref.:

Sakshandsamar:
Arne Venjum
22 95 92 58

Tvistesak om tariffar, anleggsbidrag m.m. - E 16 Lærdalstunnelen

Vegvesenet har innvendingar mot korleis Lærdalstunnelen vert tariffert, storleiken på anleggsbidraget til bygging av straumnettet og val av kabeltverrsnitt. NVE kan ikkje sjå at dei aktuelle nettselskapa, Lærdal Energi og Aurland Energiverk, har opptredd på ein måte som er strid med regelverket.

Statens Vegvesen – Region vest (Vegvesenet) har i brev av 19. mars 2004 klaga på Lærdal Energi AS og Aurland Energiverk AS si fastsetjing av tariffar og andre vilkår som vedrører E 16 Lærdalstunnelen.

Aurland Energiverk har gitt sine merknader i brev av 14. mai 2004. Aurland Energiverk opplyser i brevet at dei i saka representerar både Aurland Energiverk AS og Lærdal Energi AS (Energiverka).

Om Lærdalstunnelen

Lærdalstunnelen er ein del av riksveg E 16 og ligg mellom Lærdal og Aurland i Sogn. Tunnelen er over 24 km lang og den lengste tunnelen i verda. Tunnelen vart satt under trafikk i 2000.

Grunnlaget for å klage

Vegvesenet viser i sitt brev til at dei er usamde med Energiverka på tre områder. Desse er:

- Tarifferinga av Lærdalstunnelen.
- Storleiken på anleggsbidraget.
- "*Avtale om kabeltverrsnitt, kobling til tariff for tunnelen.*".

Tarifferinga

Vegvesenet opplyser at straumforbruket i tunnelen i hovudsak vert nytta til lys og ventilasjon. Lysanlegga har eit årsforbruk på om lag 1 GWh og 130 kW. Tilvarande forbruk for ventilasjonsanlegga er om lag 2,3 GWh og 2500 kW.

Vegvesenet meiner at straumuttaka til "*avrekning for nettkostnader skal skje etter tariff type 4, dvs. utan effektledd, kombinert med at Statens vegvesen dekker alle investeringskostnader som knyter seg*

til 22-kV-nettet, inklusiv transformatorstasjonar/brytarar, for tunnelen.". Vegvesenet viser til at ein effektbasert tariff er svært utgunstig sidan ventilasjonsanlegga berre går med full effekt i korte periodar. Det største ventilasjonsbehovet er i ferietrafikken om sommaren og trafikken i påske- og pinsehøgtida.

Energiverka opplyser at alle kundar med større effektuttak enn 50 kW må betala for sine effektuttak. Energiverka opplyser vidare at Vegvesenet vert avrekna etter ein spesialtariff for kundar med lågspent effektuttak større enn 500 kW og som blir forsynt over fleire nettstasjonar.

Anleggsbidrag

Vegvesenet viser til at anleggsbidraget er rekna ut med bakgrunn i investeringskostnaden og venta energiforbruk i tunnelen. Vegvesenet nemner at "*Så langt vi har forstått vert auken i inntektsramma som følgje av Lærdalstunnelen rekna ut på grunnlag av nettleige og antatt forbruk. Så langt vi ser brukar E-verka ved utrekning av anleggsbidraget satsar for nett-leiga som tilsvarar T4. Dette er heilt andre satsar enn den nettleiga i tariff T3 som Statens vegvesen vert fakturert med.*".

Energiverka hevdar at anleggsbidraga for å bygge eit straumnett til tunnelen er basert på det regelverket som var gjeldande i tilknytingsåret. Om utrekninga av anleggsbidraget opplyser Energiverka at det var semje mellom partane om dei faktiske anleggskostnadane. Ved fastsetting av "inntektsfrådraget" har Energiverka sett prisen lik "*inntektsramme delt på forventa mengde energi levert til sluttbrukar i distribusjonsnettet*". Forbruksgrunnlaget er basert på faktiske målingar.

Kabeltverrsnitt

Vegvesenet meiner at det kabeltverrsnittet som er valt til forsyninga av tunnelen er større enn det som er naudsynleg for å oppfylle effekttrongen til tunnelen, og at dette har medført ei unødig auke i kostnadsgrunnlaget for anleggsbidraget. Vegvesenet foreslår her at "*For å kome til einigheit går Statens vegvesen med på å betale 50% av oppdimensjoneringa frå 95 til 150 mm2 kabel, mot at nettleiga for heile tunnelen vert avrekna etter tariffen for det E-verket som har lågast sats.*".

Om kabeldimensjoneringa nemner Energiverka at det var mange usikre faktorar ved etablering av straumforsyninga til Lærdalstunnelen, men at det var semje mellom Energiverka og Vegvesenet om å velje ein 150 Al kabel. Kostnadsauken ved å velja dette kabeltverrsnittet skulle i følgje Energiverka delast mellom Vegvesenet og nettselskapa.

NVE si vurdering

Vi vil først opplysa om at NVE vil gjere sine vurderingar og vedtak i saka basert på energilova, forskrifter gjort i medhald av denne og den praksis som NVE har nytta i tilsvarande saker. Om heimelsgrunnlaget vil vi særleg vise til forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om kontroll av nettverksemd.

Vegvesenet meiner at betaling av anleggsbidrag skal gje reduserte overføringstariffar. Dette er ikkje ei rett forståing, for verken regelverket eller den praksis som er forvaltninga har akseptert gjev støtte for at Vegvesenet kan krevje dette. Hovudregelen er at den tariffen ein kunde skal betale skal fastsetjast utan omsyn til om kunden har betalt eit anleggsbidrag eller ikkje. Det er likevel slik at når eit nettselskap krev inn anleggsbidrag så vil dette medføre lågare overføringstariffar enn om selskapet vel å finansiere heile investeringa sjølv. Denne verknaden vil kome alle selskapet sine kundar til gode og ikkje berre den eller dei kundane som faktisk har betalt eit anleggsbidrag.

Regelverket set ikkje absolutte krav om kva for tariffledd nettselskapa skal nytta andsynes sine kundar eller storleiksforholdet mellom dei ulike tariffledda. Dette må likevel ikkje forståast slik at det er fritt fram for nettselskapa, då det finst både generelle og særskilte reglar som nettselskapa må innretta seg etter. Ein slik regel er mellom anna forskrifta sitt krav om ikkje-diskriminering. Om tariffleddstrukturen meiner NVE at nettselskapa gjerne må nytta ein tariffstruktur som også inneheld

eit effektavhengig ledd, då bruk av effektledd er eit tenleg virkemiddel for oppnå ei fordeling av kostnadane i nettverksemda som best mogeleg samsvarar med enkeltkunden sitt faktiske kostnadsansvar. Det blir på denne bakgrunn galt å argumentere for å ikkje bli avrekna etter ein effektbasert tariff ved å vise til at maksimaleffekten si brukstid er låg. Det kan tvert i mot hevdast at store forskjellar i brukstid gjer det spesielt viktig å bruke tariffar som gjer det mogeleg å ta omsyn til dette i tarifferinga. Viss nettselskapet i slike situasjonar berre nyttar energiavhengige tariffledd, eventuelt saman med eit fastledd, så kan dette ha som verknad at kundar med låg brukstid vil yte urimeleg lite til dekning av dei kostnadane i nettet som ikkje eller berre i mindre grad avhenger av energioverføringa til kunden. Sidan overføringsnettet er kjenneteikna med store faste kostnader, er også viktig å utforme tariffane for å ta omsyn til dette.

Drivinga av Lærdalstunnelen gjekk føre seg frå byrjinga av 1995 til tunnelen vart opna for trafikk seinhausten 2000. Spørsmål om anleggsbidrag og spesifikasjonskrav vart teke stilling til før og under anleggsperioden. Med tanke på alle dei åra som er gått sidan desse spørsmåla hadde sin relevans og aktualitet, kan det reisast tvil om grunnlaget for at NVE skal ta stilling til desse tvistepunkta er oppfylt. NVE finn likevel å ville komme med nokre synspunkt til desse tvistepunkta.

Vegvesenet meiner at inntektsfrådraget er satt for lågt ved utrekninga av anleggsbidraget. Vegvesenet skriv mellom anna at *"Så langt vi ser brukar E-verka ved utrekning av anleggsbidraget satsar for nett-leiga som tilsvarar tariff T4. Dette er heilt andre satsar enn den nettleiga i tariff T3 som Statens vegvesen ert fakturert med.*". Vi vil her først skyta inn at regelverket om anleggsbidrag vart endra frå og med 2002, slik at nettselskapa ikkje lenger kan gjere eit inntektsfrådrag ved fastsetjinga av anleggsbidraget. Før dette skulle nettselskapa gjere eit frådrag tilsvarande den auken i inntektsramma som ein kunne venta ved å knytte ein ny kunde til nettet. Denne inntektsverknaden skulle fastsetjast basert på forventa energiuttak og med ein pris lik inntektsramme/levert energi. Dette skulle gjerast for alle kundar uavhengig av kva for tariff kunden seinare ville bli avrekna etter. Det følgjer av dette at Vegvesenet vil ikkje finne støtte i regelverket om at den same satsen som kunden blir avrekna etter for sine straumuttak skulle leggjast til grunn når anleggsbidraget vert rekna ut.

Om val av kabeltverrsnitt så er det i utgangspunktet nettselskapet som tek stilling til tekniske løysingar og spesifikasjonskrav for dei nettanlegg som selskapet byggjer. Skulle selskapet velje ei nettløysing med større kapasitet enn det kunden ber om, kan som hovudregel likevel ikkje nettselskapet krevje at kunden betaler ei eventuell meirkostnad som følgje av dette. NVE meiner det er grunn for å hevde at på det tidspunktet "kabeltverrsnittet" vart avgjort, var det usikkert kor stor overføringstrongen til tunnelen faktisk ville bli. NVE vurderar det difor slik at Energiverka hadde god grunn for å velje 150 mm2 i staden for 95 mm2 kabel i dette høvet. Det må her også tilleggjast at prisforskjellen mellom desse kabeltverrsnitta er relativt liten, og viss det er tvil om kva som er rett eller tilstrekkeleg tverrsnitt bør difor den største dimensjoneringa veljast. Energiverka har også opplyst at det i ettertid har vist seg at det var rett å velje eit kabeltverrsnitt på 150 mm2. Grunngjevinga for dette et at under dei høgste effekttoppane er som målt ville spenningsfallet vorte større enn 10 % basert på ei einsidig innmating viss eit kabeltverrsnitt på 95 mm2 hadde vorte valt.

Det vert i sakspapira vist til at det var "semje" mellom partane om enkelte av dei avgjerder som vart gjort. Vi kan oppopplyse at NVE tek ikkje stilling til innhaldet eller forståinga av dei munnlege eller skriftlege avtaler som måtte vere inngått. Er det usemje om dette må saka bringast inn for domstolane.

Vedtak

NVE kan ikkje sjå at Aurland Energiverk og Lærdal Energi i fastsetjinga av anleggbidraget eller tarifferinga av Lærdalstunnelen har opptredd i strid med regelverket. NVE har heller ikkje noko å innvende mot den nettløysinga desse nettselskapa valte for Lærdalstunnelen. NVE har difor ikkje grunnlag for pålegge nettselskapa å sette særskilte tiltak.

***

Denne avgjerda kan påklagast til Olje- og energidepartementet innan tre veker frå det tidspunktet underretninga er kome fram til partane, jf. forvaltningslova kap VI. Ei eventuell klage skal grunngjevast skriftleg, stilast til Olje- og energidepartementet og sendast gjennom NVE.

Med helsing

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

for Tore Langset
seksjonssjef

SAK NR. 29

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Krødsherad Everk
3536 NORESUND

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 28. 10. 2004
Vår ref.: NVE 200402595-4 emk/pgy
Arkiv: 912-653.3 /Krødsherad Elverk
Deres dato: 29.07.2004
Deres ref.:

Saksbehandler:
Paul Martin Gystad
22 95 90 77

Klage på Krødsherad Everks hyttetariff - enkeltvedtak

NVE har mottatt klager på Krødsherad Everks tariff for hyttekunder fra Sidsel Eidsvold og Torgeir Mandt. NVE har vurdert saken i forhold til energiloven med tilhørende forskrifter. Etter NVEs vurdering har Krødsherad Everk utformet sine tariffer på en måte som kan sies å være diskriminerende. NVE pålegger derfor Krødsherad Everk å endre sine tariffer fra 1.1.2005.

Sidsel Eidsvold har i e-post av 29. juli 2004 klaget på Krødsherad Everks tariff for hyttekunder. Tilsvarende klage har også kommet fra Torgeir Mandt i e-post av 3. september 2004. Bakgrunnen for begge klagene er økningen av fastleddet for hyttekunder f.o.m. 2. august 2004. Mandt påpeker i sin klage at tariffen for husholding ikke øker, og han mener everket favoriserer kommunens innbyggere på bekostning av fritidsboligeierne.

NVE ba i brev av 29. juli 2004 Krødsherad Everk gjøre rede for bakgrunnen for tarifføkningen, samt begrunne den økte differensieringen av tariffene mellom husholdnings- og hyttekunder. NVE fikk svar fra Krødsherad Everk i brev av 19. august 2004. Krødsherad Everk viser til at de over flere år har hatt lavere inntekter enn hva inntektsrammen fastsatt av NVE tillater. Krødsherad Everk hadde ved utgangen 2003 en akkumulert mindreinntekt på i overkant av 1,2 mill. kr og har beregnet at nåværende tariffer vil medføre at mindreinntekten ved utgangen av 2004 vil være redusert til 8-900 000 kr. Årsaken til at økningen kun gjelder hyttekunder er at en typisk hyttekunde, i følge Krødsherad Everks beregninger, tidligere har dekket mindre av de faste kostnadene enn en typisk husholdningskunde med lignende tilknytning. I følge Krødsherad Everks beregninger vil en typisk hyttekunde også etter tariffendringen dekke en lavere andel av de faste kostnadene enn en typisk husholdningskunde.

NVEs vurdering

NVE regulerer nettselskapene gjennom forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer. NVE fastsetter årlig en inntektsramme for hvert enkelt selskap. Inntektsrammen er en øvre grense for hvor høy inntekt nettselskapet kan

hente inn gjennom nettvirksomheten. Nivået på inntektsrammen fastsettes slik at inntekten over tid skal dekke kostnadene ved drift og avskrivning av nettet, samt gi en rimelig avkastning på investert kapital gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet. Hvis et nettselskap henter inn mer inntekt fra sine kunder enn det som er tillatt i henhold til inntektsrammen skal dette tilbakeføres til kundene gjennom lavere tariffer i de påfølgende år. Mens hvis et nettselskap henter mindre inntekt enn tillatt kan de hente dette inn gjennom høyere tariffer de påfølgende år. NVE kontrollerer årlig det enkelte nettselskaps inntekter. NVE har i behandlingen av denne saken ikke gjort noen nærmere vurdering av hvorvidt tarifføkningen vil kunne medføre at Krødsherad Everks inntekter vil bli høyere enn tillatt, da dette forholdet vil ivaretas gjennom den årlige kontrollen av nettselskapenes inntekter.

Forskriften gir også føringer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffer. Sentrale bestemmelser i denne saken er § 13-1 og § 14-2. I § 13-1 stilles det krav om at tariffene skal være objektive og ikke-diskriminerende. Videre heter det at tariffene kan differensieres etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold. § 14-2 omhandler utforming av tariffer for ordinære uttak i distribusjonsnett. Her heter det bl.a. at tariffen for kunder uten effektavregning skal bestå av et fastledd og et energiledd. Fastleddet skal minimum dekke kundespesifikke kostnader, dvs. kostnader til måling, avregning, fakturering og lignende. Energileddet er et forbruksavhengig ledd (øre/kWh) og skal minimum dekke marginale tapskostnader ved overføring i nettet. I et typisk distribusjonsnett utgjør dette ca. 5 øre/kWh ved normale kraftpriser. Energileddet kan i tillegg dekke en andel av de faste kostnader som ikke dekkes inn gjennom fastleddet.

NVE har akseptert at nettselskapene differensierer tariffen gjennom at de deler sine kunder i tariffgrupper basert på typiske og sammenfallende uttaksprofiler, brukstid, etc. For lavspentkunder uten effektmåling har dette gitt seg utslag i at mange nettselskap har følgende inndeling i tariffgrupper: næringskunder, husholdningskunder (og jordbruk) og hyttekunder (fritidsboliger). At Krødsherad Energiverk opererer med ulik tariff for husholdnings- og hyttekunder er altså ikke i strid med gjeldende regelverk.

Når det gjelder nivået på fastleddet og energileddet er det vanlig praksis at nettselskapene velger å dekke en større andel av de faste (residuale) kostnadene gjennom energileddet, dvs. at energileddet settes høyere enn verdien av de marginale tapskostnadene. Siden hyttekunder normalt har et langt lavere gjennomsnittsforbruk enn husholdninger, vil disse kundene dekke en mindre del av de faste kostnadene i nettet gjennom energileddet enn husholdningene. Forskjellen i denne inndekningen avhenger av energileddets størrelse. Med et lavt energiledd blir forskjellen mellom disse kundegruppene mindre.

Brukstid gir uttrykk for forholdstallet mellom årlig energiuttak og årets maksimaleffekt. Gitt at samme energimengde overføres, vil kort brukstid (dvs. et relativt høyt maksimalt effektuttak i forhold til energiuttaket) medføre at nettet må dimensjoneres sterkere sammenliknet med om brukstiden er lang (dvs. et relativt lavt effektuttak i forhold til energiuttaket i perioden). Når det gjelder faste, residuale tariffledd er det NVEs vurdering at disse leddene kan differensieres mellom hyttekunder og husholdningskunder med begrunnelse i at hyttekundene typisk vil ha en lavere brukstid enn husholdningskundene, og for å ta hensyn til at hyttekundene ellers ville bidra til en lavere dekning av faste kostnader i nettet på grunn av gjennomsnittlig lavere energiuttak. Forskjellen i gjennomsnittlig forbruk og brukstid kan etter NVEs oppfatning forsvare for eksempel et noe høyere fastledd for hyttekundene enn for husholdningskundene. Dette betyr imidlertid ikke at en hyttekunde skal betale mer til dekning av faste kostnader enn en husholdningskunde med tilsvarende nettilknytning.

NVE har i en rekke saker lagt til grunn at det må anses som urimelig dersom en hyttekunde må betale mer til dekning av faste og bruksuavhengige kostnader i nettet enn en husholdningskunde med

tilsvarende nettilknytning. Vi vil på dette grunnlag sammenligne Krødsherad Everk sine tariffer for hytte- og husholdningskundene.

Sammenligning av hytte- og husholdningtariffen

NVE har i en rekke tilsvarende saker benyttet en standard metode for beregning av hvor mye en typisk hyttekunde og en typisk husholdningskunde bidrar til dekning av faste kostnader i nettet. Metoden er basert på at en tar utgangspunkt i gjennomsnittsforbruket for henholdsvis hytte- og husholdningskunder for å definere forbruket til en typisk hyttekunde og en typisk husholdningskunde. En kundes bidrag til dekning av faste kostnader vil i tillegg til fastleddet være det kunden bidrar med gjennom energileddet. Tariffens energiledd utgjør per i dag 22,32 øre/kWh for hytter og 21,08 øre/kWh for husholdninger (ekskl. forbruksavgift). Dersom vi legger til grunn at marginale tapskostnader ved overføring i nettet utgjør omtrent 5 øre/kWh ved normale kraftpriser, vil de resterende 17,32 og 16,08 øre/kWh av hytte- og husholdningstariffens energiledd gå til dekning av de faste kostnadene i nettet.

Krødsherad Everk har i sin beregning av en typisk hyttekundes versus en typisk husholdningskundes bidrag til dekning av faste kostnader i nettet tatt utgangspunkt i den beskrevne beregningsmetodikk. Krødsherad Everk har imidlertid ikke trukket ut den marginale tapskostnaden når bidraget til faste kostnader i nettet skulle beregnes, noe som medfører at beregningen i brev av 19. august 2004 blir feil.

Ved å legge forbrukstall tall fra 2003 samt gjeldende tariff til grunn finner vi følgende bidrag til dekning av faste kostnader fra en typisk hyttekunde og en typisk husholdningskunde:

Tariff/kunde-gruppe	Gjennomsnittlig årsforbruk 03	Fastledd per år	Faste kostnader dekket gjennom energileddet	Total dekning av faste kostnader
Husholdning	16 422 kWh	1 240 kr	2 641 kr	3 881 kr
Hytte	7 637 kWh	2 728 kr	1 323 kr	4 051 kr

Av tabellen ovenfor ser vi at en typisk hyttekunde bidrar med 170 kr mer til dekning av faste kostnader i nettet enn en typisk husholdningskunde. Som tidligere nevnt har NVE i tilsvarende saker lagt til grunn at en typisk hyttekundes bidrag til dekning av faste kostnader i nettet ikke skal være høyere enn bidraget fra en typisk husholdningskunde. NVE finner med bakgrunn av dette at utformingen av tariffen er diskriminerende og dermed i strid med forskriftens § 13-1. NVE finner derfor grunnlag for å pålegge Krødsherad Everk å endre sine tariffer. I og med at fastleddet for hyttekunder var lavere t.o.m august 2004 vil imidlertid ikke nødvendigvis en typisk hyttekundes bidrag til dekning av faste kostnader i 2004 bli høyere enn typisk husholdningskunde. Dette vurdert sammen med de administrative kostnadene med å endre tariffen tilbake i tid gjør at NVE finner det hensiktsmessig å fatte pålegg om endring av tariffen med virkning fra 1. januar 2005.

Vedtak

NVE vil med hjemmel i § 18-1 i forskrift om kontroll av nettvirksomhet pålegge Krødsherad Everk å endre sine tariffer til husholdningskunder og hyttekunder. Tariffene skal utformes slik at en typisk hyttekunde ikke betaler mer til dekning av residuale kostnader enn en typisk husholdningskunde. Endringen skal gjennomføres senest med virkning fra 1. januar 2005.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
Avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

Kopi: Sidsel Eidsvold
Torgeir Mandt

SAK NR. 30

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Hafslund Nett AS

0247 OSLO

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 04. 11. 2004
Vår ref.: NVE 200400551-3 emk/hnz
Arkiv: 912-653.4 /Viken Nett
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Hilde Nyvoll Zanota
22 95 98 80

Klage på nettilknytning i Brenneveien, Bærum - enkeltvedtak

Stine og Are Torstensen og Hans Petter Michaelsen klager på Hafslund Nett (tidligere Viken Nett) sin informasjon og betingelser i forbindelse med nettilknytning for deres eiendommer i Brenneveien, Bærum kommune. NVE har vurdert klagen i forhold til bestemmelsene i energiloven og tilhørende forskrifter. På bakgrunn av den informasjon NVE sitter med, finner vi ikke at Hafslund har brutt regelverkets bestemmelser om beregning av anleggsbidrag. NVE mener imidlertid at Hafslund har brutt informasjonsplikten i § 13-5, og selskapet pålegges å gi mer utførlig informasjon om anleggsbidragets beregningsgrunnlag, ved forespørsel fra kunden.

NVE viser til brev datert 12.2.2004 fra advokat Olav Føllesdal, på vegne av Stine og Are Torstensen og Hans Petter Michaelsen, med klage på Hafslund Netts (tidligere Viken Netts) betingelser for nettilknytning. I brevet går det frem at Torstensen og Michaelsen mener Hafslund ikke har gitt fullstendige opplysninger i forbindelse med bygging av eneboliger i Brenneveien. Klagerne ber også NVE vurdere Hafslunds valg av forsyningsløsning og størrelse på anleggsbidrag.

Klagerne påpeker at Hafslund i sine uttalelser til kommunens reguleringsplaner for eiendommene ikke hadde noen merknader. De mener nettselskapet i uttalelsene skulle ha opplyst om de endringer/oppgraderinger som ville bli nødvendige i forbindelse med tilknytningen.

Ifølge Stine og Are Torstensen fikk deres elektroinstallatør først opplyst av Hafslund at de skulle tilknyttes et 230 volts anlegg, og boligens anlegg ble dimensjonert deretter. Senere kom Hafslund til at man vil fremføre et 400 volts anlegg, som innebærer at Torstensens anlegg må bygges om. I vedlegg til klagen, brev fra Stine og Are Torstensen til Hafslund datert 5.1.2004, vises til at søknad om strømtilkobling ble sendt fra elektroinstallatør til Hafslund i begynnelsen av juli 2003. Ifølge Torstensens brev, opplyser Hafslund i "Melding av Elektriske installasjoner" 27.10.2003 at det skal installeres 230V trefase strøm, hvoretter nettselskapet i en ny melding datert 24.11.2003 sier at det istedet skal installeres 400V trefase strøm. Torstensen viser videre til et brev fra Hafslund datert 26.11.2003, "Varsel om prognosert anleggsbidrag", hvor Hafslunds valg av forsyningsløsning er skissert, og anleggsbidrag er estimert til 40.000 kroner pluss gravekostnader.

I brevet til Hafslund datert 5.1.2004, etterlyser Torstensen en oversikt over alternative forsyningsløsninger, herunder bl.a. luftstrekk, og kostnader ved disse.

Klagerne stiller også spørsmålstegn ved at Hafslund mener boligene ikke kan knyttes til det eksisterende strømnettet som er ført forbi eiendommene i luftstrekk, men at det må legges en ny kabel, og at disse kostnadene vil belastes huseierne. Kostnadene ble estimert til totalt 350.000 kroner, dvs. 70-80.000 kroner per eiendom, ifølge klagen av 12.2.2004.

Klagerne ber NVE vurdere om det kan være grunnlag for å etablere et luftstrekk frem til eiendommene, og om de ulemper og kostnader som har oppstått i denne anledning kan eller bør kompenseres ved at størrelsen på anleggsbidraget blir redusert.

NVE har bedt Hafslund kommentere klagen, og i brev datert 27.4, samt 10.8.2004, redegjør nettselskapet for valget av forsyningsløsning.

Hafslund sier beboerne i Brenneveien i utgangspunktet skulle vært tilknyttet i nettstasjon B2111 i krysset Ulvenstuveien-Angerstenveien, men at de nye boligene istedenfor måtte tilknyttes nettstasjon B1562 i Orkideveien ca. 350 meter unna, fordi det ikke var mulig å få til noen avtale med en grunneier om graving av en kabelgrøft over et jorde. Hafslund hadde kontakt med grunneierens advokat per telefon, og sier grunneier nektet å diskutere mulighetene for graving over eiendommen. Hafslund fremmet ikke tilbud om kompensasjon, fordi selskapet oppfattet at etablering av kabelgrøft uansett var uaktuelt for grunneieren.

Ekspropriasjon kunne vært en alternativ løsning, men ble ikke valgt pga. store kostnader og usikkerhet med hensyn til tidspunktet når eventuelle rettigheter kunne vært ordnet, sier Hafslund i brev av 10.8.

Økningen av spenningen fra 230 til 400 volt var en konsekvens av at forholdsvis mye effekt skal overføres over en lengre strekning enn først antatt, sier Hafslund i sitt brev av 27.4.

Når det gjelder informasjonen til kundene, påpeker nettselskapet at uttalelser til kommunens reguleringsplaner er av generell karakter, og at det ikke blir gitt informasjon om anleggsbidrag i slike uttalelser. I denne saken var det ikke aktuelt å si noe spesielt vedrørende strømforsyningen, siden man i utgangspunktet mente boligene kunne tilknyttes nettstasjon B2111, sier Hafslund.

Selskapet sier kundene i Brenneveien har blitt orientert om anleggsbidraget i henhold til "vanlige rutiner", dvs. at kundene mottar "relevant informasjon" og "en orientering om anleggsbidrag" etter at *"Melding om installasjonsarbeid"* har blitt sendt nettselskapet fra kundens elektroinstallatør. Det er også orientert muntlig om ordningen med anleggsbidrag, sier Hafslund.

I brev av 10.8.2004, kommer Hafslund med en oversikt over tre ulike forsyningsalternativer (disse vil bli skissert nærmere nedenfor): forsyning fra nettstasjon B2111 med jordkabel, fra nettstasjon B1562 med jordkabel, og fra nettstasjon B1562 med nytt luftnett på nye master.

Hafslund valgte alternativ to. Nettselskapet sier alternativet med luftstrekk på den aktuelle strekningen ville ha medført at ledningsanlegget måtte ha blitt forsterket/byttet ut. Jordkabel ble valgt blant annet på grunn av usikkerhet om et nytt ledningsanlegg i luft kunne gjennomføres innenfor en akseptabel tidsfrist, samt stor sannsynlighet for klager og innsigelser fra beboere i området, ifølge selskapet.

Hafslund opplyser videre at selskapet ikke er kjent med at det planlegges nye boliger i området, og at det nye kabelanlegget ikke er planlagt å skulle forsyne andre boliger enn de som nå er bygget.

I e-post 4.10.2004 presiserer Hafslund at den endelige totalsummen for arbeidene ble 298.000 kroner. Av dette utgjorde anleggsbidraget til Hafslund 124.000 kroner, mens grøftekostnader på 174.000 kroner ble betalt av de nye nettkundene direkte til graveentreprenøren.

NVEs vurdering

NVE regulerer nettselskapenes virksomhet på bakgrunn av energiloven med tilhørende forskrifter. Når det gjelder anleggsbidrag, sier forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11.3.1999 nr. 302 (forskrift om kontroll av nettvirksomhet) i § 17-5:

"Nettselskapene kan fastsette et anleggsbidrag for å dekke anleggskostnadene ved nye nettilknytninger eller ved forsterkninger av nettet til eksisterende kunder."

"Anleggsbidraget skal beregnes ut fra kostnadene som følger av kundens tilknytning til nettet."

"Anleggsbidrag skal fastsettes uavhengig av kundens forventete energiuttak og kan maksimalt settes til anleggskostnad for anlegget minus tilknytningsgebyr."

Anleggskostnad settes lik nødvendige kostnader ved tilknytningen eller forsterkningen, inklusive timeverk for personell, maskiner og utstyr."

Nettselskapet skal generelt velge den utbyggingsmetode som gir lavest kostnad. Det er imidlertid nettselskapet som eier nettet, og som må vurdere hvilken utbyggingsløsning som er mest hensiktsmessig i enhver situasjon. Dette gjelder både valg av ledningstrase og spenningsnivå.

Hafslund har presentert tre ulike forsyningsalternativer med estimerte kostnader. NVE har vurdert hvert enkelt kostnadselement ved å benyttet tallverdier fra NVE-rapport nr 26/1998 vedr. utbyggingskostnader i hovedfordelings- og fordelingsnettet, samt erfaringsverdier.

Alternativ 1 – *forsyning fra nettstasjon B2111 med jordkabel:*

0,3 km kabelgrøft inkl. arbeide m.m.	kr 65 600,-
0,6 km kabel inkl. kabelskap, arbeide m.m.	kr 72 900,-
Kabelskap	kr 6 300,-
Prosjektering, dokumentasjon m.m.	kr 15 500,-
Antatte ekspropriasjonskostnader	kr 150 000,-
Summert	**kr 304 000,-**

Alternativ 2 – *forsyning fra nettstasjon B1562 med jordkabel:*

0,41 km kabelgrøft inkl. arbeide m.m.	kr 174 000,-
0,6 km kabel inkl. kabelskap, arbeide m.m.	kr 50 100,-
Kabelskap inkl. arbeide m.m.	kr 9 200,-
Trafoskift, andel, inkl. arbeider m.m.	kr 20 000,-
Prosjektering, dokumentasjon m.m.	kr 8 600,-
Summert	**kr 261 900,-**

Alternativ 3 – *forsyning fra nettstasjon B1562 med nytt luftnett på nye master:*

9 stk nye mastepunkter inkl. arbeide m.m.	kr 180 000,-
0,05 km kabelgrøft inkl. arbeide m.m.	kr 30 000,-
0,07 km kabel inkl. arbeide m.m.	kr 11 600,-
Kabelskap inkl. arbeide m.m.	kr 9 200,-
Trafoskift, andel, inkl. arbeider m.m.	kr 20 000,-
Prosjektering, dokumentasjon m.m.	kr 23 600,-
Summert	**kr 274 400,-**

NVE mener de ulike kostnadselementene virker fornuftige, sett ut fra tidligere erfaringsverdier med samme komponenter. Det knytter seg imidlertid en viss usikkerhet til kostnaden for ekspropriasjon, på 150.000 kroner, under alternativ 1. Det er vanskelig å si om denne kostnaden er riktig, og dette uttrykker for så vidt også Hafslund i sitt brev. Det er også usikkert om ekspropriasjon faktisk ville være nødvendig, eller om man ved forhandlinger kunne fått til en løsning med kompensasjon til grunneier. Et annet alternativ ville være en domstolsavgjørelse. Uansett må man kunne anta at både ekspropriasjon, kompensasjon eller en rettsavgjørelse ville medføre høye kostnader og være tidkrevende. Det er derfor mulig at disse kostnadene ville overstige besparelsen ved dette alternativet.

Alternativ 2 var løsningen som ble valgt. De faktiske kostnadene som påløp for dette alternativet var 298.000 kroner, i henhold til e-post fra Hafslund 4.10.2004. Det faktiske beløpet ble da noe dyrere enn det kalkulerte, men dette er en usikkerhet som også gjelder for de andre alternativene. Det vil derfor være fornuftig å benytte den kalkulerte kostnaden i oversikten over, når alternativene sammenlignes. Det er jo også en slik sammenstilling som gir løsningsalternativet i forkant av et prosjekt, før noen faktiske kostnader foreligger.

På bakgrunn av den informasjonen som er fremkommet, kan ikke NVE finne momenter som tyder på at Hafslund ved fastsetting av anleggsbidrag har brutt forskriftens bestemmelser eller valgt en løsning som ikke er samfunnsøkonomisk fornuftig eller har påført kundene unødvendig store kostnader.

Når det gjelder informasjon om anleggsbidrag heter det i forskriftens § 17-5, siste ledd:
"Nettselskapet skal på forhånd informere kunden om innkreving av, og beregningsgrunnlaget for anleggsbidraget."

I tillegg sier § 13-5, andre ledd, følgende om informasjonsplikten:
"Nettselskapene plikter på forespørsel og innen rimelig tid å gi kunder informasjon om beregningsgrunnlaget for egne tariffer og beregningen av tariffene for de ulike kundegruppene."

Vi understreker at anleggsbidrag og tilknytningsgebyr i denne forbindelse er å forstå som *"tariffer"*, jfr. definisjonene i forskriftens § 1-3.

§ 17-5 siste ledd uttrykker ikke konkret hvilken informasjon nettselskapet skal gi, detaljeringsgrad etc. NVE legger til grunn at nettselskapet som et minimum opplyser om hjemmelsgrunnlaget for innkreving av tilknytningsgebyr og anleggsbidrag. I tillegg skal nettselskapet opplyse kunden om hvilke kostnader som nettselskapet kan kreve dekket gjennom et anleggsbidrag. Utover disse opplysningene bør nettselskapet så langt mulig kunne angi forventet størrelse på anleggsbidraget.

Etter § 13-5, andre ledd, har nettselskapene en utvidet informasjonsplikt, bl.a. i forhold til § 17-5 siste ledd, men § 13-5 krever at kunde eller utbygger ber om mer informasjon på eget initiativ. Når en kunde ber om det, skal nettselskapet gi de opplysninger kunden trenger for å kunne vurdere rimeligheten av de kostnadsberegninger nettselskapet har lagt til grunn ved beregningen av anleggsbidraget.

I denne saken klager Torstensen og Michaelsen blant annet på informasjonen Hafslund har gitt i sine uttalelser til kommunens reguleringsplaner. NVEs forskrifter regulerer informasjonsplikten mellom nettselskap og kunde. Et nettselskaps uttalelser til reguleringsplaner er imidlertid korrespondanse mellom nettselskapet og kommunen, og dermed ikke regulert av NVEs regelverk. Informasjonen som blir gitt i uttalelser til reguleringsplaner vil derfor ikke være relevant for NVEs behandling av saken.

Ifølge de opplysninger NVE har fått, ble søknad om strømtilkobling sendt nettselskapet i begynnelsen av juli 2003, og kundene mottok skriftlig informasjon om anleggsbidrag i brev fra Hafslund av 26.11.2003. Denne informasjonen er ikke dokumentert overfor NVE, og det er derfor ikke tatt stilling til om innholdet i brevet oppfyller forskriftens krav i § 17-5, siste ledd. Klagen går imidlertid ikke på brevets innhold i forhold til denne bestemmelsen, og NVE forutsetter derfor at nettselskapet her har gitt relevante opplysninger i henhold til forskriften.

NVE finner det imidlertid uheldig at Hafslund ikke har gitt skriftlig informasjon om anleggsbidraget på et tidligere tidspunkt, og selskapet bes bedre sine rutiner på dette området.

I brevet til Hafslund datert 5.1.2004, etterlyser Torstensen en oversikt over alternative forsyningsløsninger, herunder bl.a. luftstrekk, og kostnader ved disse for å kunne evaluere hva som er gunstigst. I sitt svarbrev datert 12.1.2004, gir Hafslund en kort begrunnelse for hvorfor forsyning med luftstrekk ikke er valgt, men opplysningene kan ikke anses å være tilstrekkelige for at kunden skal kunne vurdere rimeligheten av de kostnadsberegninger nettselskapet har lagt til grunn ved beregningen av anleggsbidraget, som nevnt i kommentaren til § 13-5 ovenfor.

NVE mener derfor Hafslund har brutt forskriftens § 13-5, og selskapet pålegges å gi mer utførlig informasjon om anleggsbidragets beregningsgrunnlag når en kunde ber om det.

Når det gjelder meldingene datert 27.10. og 24.11.2003, hvor Hafslund opplyser om installasjon av 230V og deretter 400V, finner NVE dette beklagelig, og mener Hafslund burde unngått dette. Vårt regelverk stiller imidlertid ingen eksplisitte krav til hvorvidt et nettselskap er bundet til den informasjon som allerede er gitt, eller om det kan endre sine utbyggingsplaner underveis i prosessen. De avtaler om installasjon som blir gjort mellom nettselskap og kunde er privatrettslige avtaler, og dersom Føllesdals klienter mener de urettmessig har lidt økonomisk tap som følge av at Hafslund har endret sin informasjon underveis, må saken forfølges privatrettslig.

NVE vil for øvrig presisere at selv om et nettselskap har brutt bestemmelsene om informasjonsplikt, fratas det ikke retten til å innkreve anleggsbidrag. NVE har ikke hjemmel til å pålegge nettselskapet å gi kunden noen form for erstatning som følge av brudd på informasjonsplikten. Også her blir alternativet å forfølge saken privatrettslig, dersom klagerne mener dette regelverksbruddet har påført dem urettmessige kostnader.

Vedtak

NVE fatter vedtak med hjemmel i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 18-1, som sier at NVE *"kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av den forskrift og de vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven"*.

På bakgrunn av den informasjon NVE sitter med, kan vi ikke finne at Hafslund Nett (tidligere Viken Nett) har brutt regelverkets bestemmelser om beregning av anleggsbidrag.

NVE mener imidlertid at selskapet har brutt bestemmelsene om informasjonsplikt i forskriftens § 13-5 og Hafslund pålegges å gi mer utførlig informasjon om anleggsbidragets beregningsgrunnlag ved forespørsel fra kunden. Nettselskapet skal gi de opplysninger kunden trenger for å kunne vurdere rimeligheten av de kostnadsberegninger som er lagt til grunn ved beregningen av anleggsbidraget.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

Kopi (vedlagt brev fra Hafslund datert 27.4.2004 og 10.8.2004, samt e-post av 4.10.2004):

Advokat Olav Føllesdal, Sandvika Advokatkontor, Postboks 535, 1302 Sandvika
Stine og Are Torstensen, Brennevn. 77, 1339 Vøyenenga
Hans Petter Michaelsen, Granalleen 25, 1363 Høvik

SAK NR. 31

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Strømmen Arthur
Seimslia 3
5260 INDRE ARNA

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 09. 11. 2004
Vår ref.: NVE 200400239-4 emk/nsp
Arkiv: 912-653.3 /BKK Nett AS
Dykkar dato: 07.04.2004
Dykkar ref.:

Sakshandsamar:
Nils Spjeldnæs
22 95 92 74

Spørsmål om auke i nettleiga - BKK

Arthur Strømmen har i brev av 16. januar og 7. april 2004, fremja spørsmål om BKK Nett AS sine tariffar for 2004 til hushald. Strømmen meiner at BKK Nett AS sin tariff til hushald har auka urimeleg mykje dei par siste åra. Spesielt peker Strømmen på auka i fastleddet. I ein analog sak har NVE bedt om ei forklaring på BKK Nett AS sin tariffauke. NVE kan ikkje finne at tariffane BKK Nett AS nyttar er i strid med gjeldande regelverk.

Vi viser til Dykkar brev datert 16. januar og 7. april 2004, der du har spørsmål om BKK Nett AS sin tariffering. NVE gav i brev av 5. februar 2004 lovnad om å komme tilbake med svar når utsegn frå BKK Nett AS førelåg. NVE mottok svar frå BKK Nett AS 10. mars 2004 i samband med ein klagesak. Her har BKK Nett AS mellom anna kommentert bakgrunnen for tariffauken. Den 14. mai fatta NVE vedtak i saka (vedlagt). NVE ber om årsak for at vårt svar ikkje er sendt ut tidligare.

Relevante forhold ved NVEs regulering

Nettselskapas rammar for fastsetting av tariffar er gitt i energiloven og dei tilhørande forskriftene. I høve der selskapa ikkje har utforma tariffane i tråd med gjeldande regelverk kan NVE krevje at selskapa endrar tariffane.

NVE regulerar nettselskapas inntekter gjennom inntektsrammer. Kvart selskap får fastsett ei årleg inntektsramme der kostnadane ved å drive og eige nett er inkludert. Storleiken på inntektsrammene avhenger difor mellom anna av dei karakteristika som kjenneteiknar området som nettselskapa forsyner. Inntektsrammene skal og gje ein rimeleg avkastning på investert kapital. I tillegg gjer NVE kvart år vedtak om tillaten meir- / mindreinntekt. Meir- /mindreinntekt oppstår når selskapas inntekter i eit år avvik frå dei gitte inntektsrammene. I praksis betyr dette at dersom selskapa hentar inn meir enn inntektsramma tillet i eit år, så skal selskapa fastsette tariffane på ein slik måte at den akkumulerte meirinntekta reduserast i påfølgande periode.

I motsett høve, når selskapa hentar inn mindre inntekter enn det inntektsramma tillet, så kan selskapa hente inn mindreinntekt gjennom tariffauke i påfølgande periode.

I forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302 (forskrift om kontroll av nettverksemda) § 14-2 settast det rammer for nettselskapas moglegheit for deling av kostnader på energiledd og fastledd. Som eit minstekrav heiter det at energileddet skal dekke dei marginale tapskostnadene som følgjer av transport av kraft i nettet. I tillegg kan energileddet dekke deler av dei andre (faste) kostnadene som ikkje dekkast inn gjennom fastleddet. Fastleddet skal som eit minimum dekke dei kundespesifikke kostnadene. Om lag 5 prosent av dei totale kostnadene til nettselskapa er marginale tapskostnader. Med andre ord står selskapa relativt fritt til å dele inntektene på høvesvis fastledd og energiledd.

BKK Nett AS sine merknader til tarifferinga

BKK Nett AS informerer i vedlagte klagesak at dei har lagt om tarifferinga frå 2003 til 2004. Eit mål er å gje kostnadsriktige tariffar gjennom at ein større del av inntektene blir henta inn gjennom fastleddet. I tillegg har BKK Nett AS valt å dele inn kundane i kundegrupper basert på anleggets dimensjonering. Selskapet legg i svar til NVE ved utrekningar som viser at typiske kundar i dei ulike kundegruppene har hatt ein auke i nettleiga på om lag 10 prosent. Bakgrunnen for denne auka er i følgje BKK Nett AS ein tidlegare akkumulert mindreinntekt, som selskapet ønskjer å hente inn i løpet i perioden fram til og med 2006. BKK Nett AS opplyser at dei ventar ein reduksjon i tariffane frå 2007.

NVE sine merknader

NVE vil først peike på at nettselskapa står framfor både generelle og spesifikke krav om effektivisering. I praksis medverkar dette forholdet isolert til ei gradvis lågare inntektsramme. Til dømes vil den samla inntektsramma (eksklusive meir- /mindreinntekt) for alle nettselskapa falle med om lag 2 prosent frå 2004 til 2005.

I løpet av dei siste årene har nettleiga for hushaldskundar som du skriver vore aukande, og ved starten av 2004 var det eit landsdekkande gjennomsnitt på 25,2 øre/kWh (ekskl. mva.) gitt eit forbruk på 20.000 kWh. Likevel finn ein at dersom ein samanliknar desse prisane med 1993 så har det berre vore ei auke på 0,2 øre/kWh (indeksjustert til 2004), tilsvarande ein årleg kostnad på om lag 50 kroner (inkl. mva.).

Den tørre hausten i 2002 førte med seg høge priser i det nordiske kraftmarknaden. Samstundes reduserte fleire sluttbrukarar forbruket. Ein stor del av inntektene til nettselskapa hentes inn gjennom energileddet (øre/kWh) og det reduserte forbruket førte såleis til at fleire nettselskap fikk lågare inntekter enn det inntektsramma gav høve til og selskapa hadde planlagt. NVE er kjend med at fleire nettselskap har auka tariffane for å hente inn mindreinntekt som oppsto i løpet av 2003, da forbruket hos sluttkundane var lågt.

Vi vil vise til det vedlagte vedtaket for ein gjennomgang av NVEs synspunkt når det gjeld BKK Nett AS sin tariffering i samband med inndeling i tariffgrupper.

NVE vil her samanfatte med at vi ikkje fant at tariffutforminga til BKK Nett AS var i strid med dei rammene som er gitt i energilova med tilhørande forskrifter. NVE vil likevel gjere merksam på at dersom det i ettertid viser seg at BKK Nett AS sine inntekter gjennom tariffane vert høgare enn det NVE tillet, så vil NVE fatte vedtak som fører til at ein eventuell meirinntekt blir ført tilbake til kundane.

Med helsing

Tore Langset
seksjonssjef

Nils Spjeldnæs
rådgiver

Vedlegg: NVE's vedtak av 14. mai 2004 (NVE 200400310-4 emk/hnz)

SAK NR. 32

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Kragerø Energi A/S
Kirkegt. 7
3770 KRAGERØ

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 16. 11. 2004
Vår ref.: NVE 200402141-4 emk/pgy
Arkiv: 912-653.3
Deres dato: 19.08.2004
Deres ref.: ptj/ks

Saksbehandler:
Paul Martin Gystad
22 95 90 77

Klage på overføringstariff - Enkeltvedtak

Dag Ellingsen har i e-post av 25. juni 2004 klaget på innplassering i tariffgruppe hos Kragerø Energi AS. NVE har vurdert saken i forhold til bestemmelsene i energiloven og tilhørende forskrifter. NVE finner på bakgrunn av den informasjon NVE sitter med i saken at, Kragerø Energis tariffering av Ellingsen har vært i strid med forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer § 13-1 bokstav c og e. Etter NVEs syn skulle Ellingsen vært tariffert etter husholdningstariff.

Det vises til e-post av 25. juni 2004 hvor Dag Ellingsen klager på innplassering i tariffgruppe. NVE ba i brev av 27. juli 2004 Kragerø Energi om å kommentere klagen fra Ellingsen. Kragerø Energi har i brev av 23. august 2004 kommentert klagen.

Sakens faktagrunnlag

Kragerø Energi praktiserer differensiert tariff mellom husholdning og fritidsbolig, hvor fritidsbolig har et høyere fastledd enn husholdning. Innplassering i tariffgruppe skjer som hovedregel basert på kundens bopelsadresse i folkeregisteret. Hvis kunden ikke har folkeregistrert adresse i Kragerø blir kunden i utgangspunktet plassert i tariffgruppe fritidsbolig.

Ellingsen kjøpte i august 2000 hus i Kragerø og ble da registrert som kunde hos Kragerø Energi. Ellingsen hadde som intensjon å bosette seg i Kragerø og ble registrert som husholdningskunde. Etter som Ellingsen i juli 2002 ennå ikke hadde bosatt seg i Kragerø, ble kundeforholdet endret til tariffgruppe fritidsbolig. Kundeforholdet varte frem til mai 2004 da huset ble solgt.

Ellingsen mener det er rimelig at det praktiseres ulik tariff for fritidsbolig og husholdning, men mener hans kundeforhold burde vært basert på husholdningstariff hele perioden. Dette begrunner han med at huset hele tiden har vært utleid og at bruken av anlegget derfor har vært tilsvarende bruken av anlegget den gang huset var eid av personer bosatt i Kragerø. Disse forholdene kan ifølge Ellingsen dokumenteres, og er heller ikke bestridt av Kragerø Energi.

Ellingsen mener også at kategorisering etter folkeregistrert adresse er diskriminerende fordi hytteeiere bosatt i Kragerø etter denne kategoriseringen vil betale husholdningstariff for sine hytter. Dette blir

imidlertid tilbakevist av Kragerø Energi. Hvis en kunde registrert bosatt i Kragerø har flere anlegg skal det dokumenteres at disse ikke er fritidsboliger hvis en skal få husholdningstariff.

NVEs vurdering

NVE regulerer nettselskapenes virksomhet på bakgrunn av energiloven med tilhørende forskrifter. En sentral bestemmelse i forhold til denne saken er § 13-1 i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302. I henhold til forskriftens § 13-1 c) skal nettselskapene tilby ikke-diskriminerende og objektive tariffer til alle kunder. Samtidig sier forskriftens § 13-1 e) at tariffene kan differensieres *"etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold"*.

Utgangspunktet for denne saken er at Kragerø Energi praktiserer ulik tariff for husholdning og hytter. Dette er en praksis som Kragerø Energi deler med en rekke andre nettselskap og en praksis som NVE i tidligere saker har akseptert. Bakgrunnen for dette er at hyttekunder normalt har en lavere brukstid enn husholdninger. Brukstid er et forholdstall for årlig energiforbruk dividert på årets maksimaleffekt, og NVE har akseptert at dette kan anses for å være et *"relevant nettforhold"* jf. forskriftens § 13-1 bokstav e, og dermed et grunnlag for å differensiere tariffene. Gitt at samme energimengde overføres vil kort brukstid (relativt høyt effektuttak) medføre relativt høyere kostnader til dimensjonering av nettet sammenlignet med lengre brukstid. En hytte vil gjennom energileddet bidra til lavere dekning av faste kostnader i nettet på grunn av normalt sett lavere energibruk. Forskjellen i gjennomsnittlig forbruk og brukstid kan etter NVEs oppfatning forsvare et noe høyere fastledd for hyttekunder enn for husholdningskunder.

Ellingsen sier også i sin klage at han ser rimeligheten i at det er ulik tariff for husholdning og hytte. Det altså ingen uenighet om hvorvidt differensiering av tariffen mellom husholdning og hytte er i tråd med forskriften. Derimot vedrører saken kriteriene for å innplassere den enkelte kunde i tariffgruppe.

Kragerø Energi bruker folkeregisteret som utgangspunkt for innpassering i tariffgruppe. Folkeregistrert adresse vil kunne være et praktisk utgangspunkt for innplassering i tariffgruppe, da bopel og folkeregistrert adresse i de fleste tilfeller vil være identiske. Likeledes vil det som oftest være samsvar mellom abonnent og bruker av et anlegg. I enkelte tilfeller vil imidlertid ikke dette stemme overens. Eksempelvis kan dette være misvisende i forhold til studenter og pendlere, samt for boliger som er utleid inkl. strøm. Å bruke kun folkeregistrert adresse som kriterium kan derfor være problematisk.

Opplysningene i denne saken viser da også at Kragerø Energi ikke kun bruker opplysninger om hvorvidt abonnenten er folkeregistrert i Kragerø eller ikke som kriterium for innplassering i kundegruppe. Ellingsen ble eksempelvis opprinnelig tariffert som husholdning da Kragerø Energi gikk ut fra at han skulle bosette seg i Kragerø. Videre opplyser Kragerø Energi at hvis kunder folkeregistrert i Kragerø skal ha mer enn ett anlegg med husholdningstariff må dette dokumenteres i hvert enkelt tilfelle.

Denne saken gir ikke NVE grunnlag for å hevde at Kragerø Energis kriterier for oppdeling i og innpassering i tariffgrupper generelt sett bryter med forskriften. Folkeregistrert adresse må kunne sies å være et praktisk og hensiktsmessig utgangspunkt for innplassering i henholdsvis tariffgruppe husholdning og hytte. I enkelte tilfeller vil dette kriteriet imidlertid kunne føre til åpenbare feilplasseringer av enkeltkunder og dermed være i strid med forskriftens § 13-1. I denne aktuelle saken gjelder det et anlegg hvor abonnent er en annen enn bruker av anlegget. I følge klager kan det dokumenteres at huset har vært utleid og benyttet som bolig, og at forbruk, forbruksmønster og brukstid dermed har vært som for husholdning og ikke som for hytte. I slike tilfeller vil det være en tvilsom praksis å bruke folkeregistrert adresse som eneste kriterium for innplassering i kundegruppe. NVE mener Kragerø Energi i denne saken burde tatt hensyn til den faktiske bruken av anlegget ved innplassering i tariffgruppe, på lik linje med at innbyggerne i Kragerø på bakgrunn av dokumentasjon

kan ha flere anlegg med husholdningstariff. NVE finner derfor at Kragerø Energis tariffering av Ellingsen etter hyttetariff å være i strid med forskriftens § 13-1. Både bestemmelsens bokstav c, ved at det ikke tilbys ikke-diskriminerende og objektive punkttariffer, men også bestemmelsens bokstav e, da Kragerø energi i dette tilfellet ikke har differensiert tariffene etter objektive og kontrollerbare kriterier etter relevante nettforhold. Ellingsen skulle, med bakgrunn i at han kan dokumentere at bruken av anlegget har vært som husholdning og ikke fritidsbolig, vært tariffert etter husholdningstariff. NVE vil derfor anmode Kragerø Energi om å tilbakebetale differansen mellom husholdningstariff og hyttetariff for den perioden Ellingsen har blitt tariffert som hyttekunde.

Vedtak

NVE fatter vedtak med hjemmel i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer § 18-1, som sier at NVE *"kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskrift og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven"*.

NVE finner at Kragerø Energis tariffering av Ellingsen har vært i strid med forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer § 13-1, bokstav c og bokstav e. Ellingsen skulle vært tariffert etter husholdningstariff og ikke hyttetariff.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
Avdelingsdirektør

Tore Langset
Seksjonssjef

SAK NR. 33

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Ryen Hans
Langeland
1925 BLAKER

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 07. 12. 2004
Vår ref.: NVE 200403313-4 emk/pgy
Arkiv: 912-653.4 /Hafslund Nett
Deres dato: 12.10.2004
Deres ref.:

Saksbehandler:
Paul Martin Gystad
22 95 90 77

Svar på spørsmål vedrørende anleggsbidrag

Det vises til brev av 12. oktober 2004 hvor du gjør rede for en konflikt mellom deg og Hafslund Nett. NVE har valgt å behandle din henvendelse som en forespørsel og ikke en klagesak. I praksis betyr dette at NVE ikke har forelagt saken for nettselskapet, men har kun foretatt en vurdering av saken basert på de opplysninger som gis i brev av 12. oktober 2004. NVE vil i dette brev gjøre rede for gjeldende regelverk, samt gi sin vurdering av de problemstillinger som tas opp i brev av 12. oktober 2004. Etter NVEs syn vil de opplysninger som gis i dette brev kunne gi grunnlag for ny dialog mellom deg og nettselskapet, slik at saken kan løses. Hvis det imidlertid skulle vise seg at du fortsatt ikke kommer til enighet med nettselskapet vil du kunne bringe saken inn for NVE for ordinær klagebehandling.

Anleggsbidrag

Regelverket for innkreving av anleggsbidrag er gitt i forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer § 17-5. Her heter det i første og andre ledd:

> "Nettselskapene kan fastsette et anleggsbidrag for å dekke anleggskostnadene ved nye nettilknytninger eller ved forsterkning av nettet til eksisterende kunder.
>
> Anleggsbidrag ved forsterkning av en tilknytning kan beregnes når kunden krever økt kapasitet eller kvalitet som utløser behov for forsterkning. Anleggsbidraget skal beregnes ut fra kostnadene som følger av kundens tilknytning til nettet."

I denne saken står nettselskapet ovenfor en bestilling av tilknytning av et nytt anlegg på 3x63 A. Dette betyr at dette vil være å regne som en nytilknytning. Dermed vil det være grunnlag for å kreve anleggsbidrag. Ut fra de opplysninger som gis i brev av 12. oktober 2004 ser det heller ikke ut for at det er uenighet om dette punktet. Derimot ser uenigheten ut for å gjelde beregningsgrunnlaget for anleggsbidraget. Det som det først og fremst stilles spørsmålstegn ved er nødvendigheten av forsterkningen, samt hvilke kostnader som kan belastes kunden.

Anleggsbidraget skal beregnes ut fra kostnadene som følger av tilknytningen til nettet. Videre heter det i 17-5 femte ledd at anleggsbidraget maksimalt kan settes til "anleggskostnad for anlegget minus tilknytningsgebyr". I sjette ledd heter det at:

"Anleggskostnad settes lik nødvendige kostnader ved tilknytningen eller forsterkningen, inklusive timeverk for personell, maskiner og utstyr."

Dette betyr at gitt at forsterkningen er nødvendig kan Hafslund Nett maksimalt avkreve deg et anleggsbidrag lik kostnaden med anlegget. Dette inkluderer også timeverk for personell for eksempel i forbindelse med prosjektering eller lignende. Så lenge det er snakk om saksbehandling direkte relatert til det aktuelle anlegget kan altså også kostnader med dette inkluderes i anleggsbidraget.

Vurdering av nødvendigheten av forsterkning

Når låven tidligere hadde forsyning via våningshuset fremsto tilknytningen som ett anlegg med 3x50 A hovedsikring og nettet er dimensjonert ut i fra dette. Når det nå bestilles tilknytning av et nytt anlegg med 3x63 A hovedsikring må dimensjoneringen av nettet vurderes med utgangspunkt i to anlegg med hovedsikringer på hhv. 3x50 A og 3x63 A, dvs. samlet 133 A.

En vurdering av nødvendig dimensjoneringen av nettet vil ta utgangspunkt i tre forhold:

- Strøm
- Spenning/spenningsfall
- Andre leveringskvalitetsaspekter

Når det gjelder strøm kan en EX 3x50 mm^2, iht. Nexans som produserer EX-ledninger, overføre maksimalt 140 A kontinuerlig (ved 20^oC omgivelsestemperatur). Dette betyr at i forhold til termisk grenselast kan to anlegg med hovedsikringer på hhv. 3x50 A og 3x63 A, til sammen 113 A, forsynes over en EX 3x50 mm^2.

Ved dimensjonering må en imidlertid også ta hensyn til spenning/spenningsfall. NVE har utarbeidet en ny forskrift om leveringskvalitet som vil tre i kraft 1. januar 2005. Her settes det krav til at nettselskapet skal sørge for at langsomme variasjoner i spenningens effektivverdi er innenfor et intervall på ± 10 % av nominell spenning, målt som gjennomsnitt over ett minutt, i tilknytningspunkt i lavspenningsnettet. Dette vil gi en nedre grense på 207 V. Dette er en absolutt nedre grense og det enkelte nettselskap vil derfor i sine interne utbyggingskriterier kunne sette en høyere grense. Hafslund Netts interne utbyggingskriterier angir at ved utbygging av distribusjonsnettet skal kravet om spenning i høylast ikke være lavere enn 215 V.

Selv om det av opplysningene i brev av 12. oktober 2004 ser ut for at det er tvilsomt at en noen gang vil ha maksimalbelastning på begge anlegg samtidig, vil dette være utenfor nettselskapets kontroll. Nettselskapet må derfor ta hensyn til hva som er det mest ugunstigste forholdet som kan oppstå, dvs. at maksimal last i begge anlegg (113 A) skal føres gjennom EX-ledningen.

Spenningsfallet pr. fase i ledningen er produktet av strømmen i ledningen (proporsjonal med effektuttaket) og motstanden i ledningen (proporsjonal med lengden på ledningen). Dette spenningsfallet pr. fase må multipliseres med kvadratroten av 3 for å finne linjespenningen i et trefasesystem. For å hensynta uttak av reaktiv effekt er det vanlig å regne med en effektfaktor på 0,9. For 50 mm^2 aluminiumsledere er motstanden 0,641 ohm/km.

Dette gir et spenningsfall lik 113 A x 0,641 ohm/km x 0,2 km x 1,73 / 0,9 = 28 V. I tillegg vil det være spenningsfall i småbrukets interne husinstallasjonsanlegg. Når spenningen ved transformator normalt er i intervallet 230-240 V vil derfor, etter NVEs syn, ønsket om kapasitetsutvidelse på 3x63 A nødvendiggjøre en forsterkning av inntaksledningen.

Når det gjelder andre leveringskvalitetsaspekter er det ikke gitt opplysninger i saken som tilsier at det er behov for forsterkning.

Med utgangspunkt i den bestilling som er levert, dvs. to anlegg med hovedsikringer på hhv. 3x50 A og 3x63 A, er det nødvendig med forsterkning. Dette for å sikre at ikke spenningen faller under nedre grense i leveringspunktet. Ut i fra de opplysninger som gis i saken stiller imidlertid NVE spørsmålstegn ved om ikke en annen utforming av kundens anlegg kan forhindre nødvendigheten av en forsterkning.

Vurdering av andre løsninger

Som nevnt må Hafslund Nett dimensjonere sitt nett ut fra begrensninger (hovedsikringene) i anleggene. Fram til i dag er det totale behovet dekket med 3x50 A. I saken blir det opplyst at det ikke er noen lastøkning som utløser behovet for to anlegg. Er det da et reelt behov for økt uttak av effekt, eller kan man gå ned en (eller flere) sikringsstørrelser? Med ett nytt anlegg i låven på 3x63 A kan man ta ut hele 25 kW i tillegg til et lastuttak på 20 kW i våningshuset.

Dersom elinstallatøren installerer 3x35 A hovedsikringer (14 kW uttak) i det eksisterende anlegget og tilsvarende ytelse i låven, vil spenningsfallet i ledningen bli maksimalt 17 V. Dette burde, avhengig av spenningen ved transformatoren, være et akseptabelt spenningsfall og dermed ikke utløse behov for forsterkning med tilhørende anleggsbidrag

Et annet alternativ dersom det ikke er behov for effektutvidelser, men kun behov for å dele opp anlegget i to separate anlegg med egne målere, vil kunne være å montere egen intern måler for forbruket som går til låven. Ved en slik fremgangsmåte kan eksisterende inntak benyttes og anleggseier har kun et målepunkt til nettselskapet. Dermed vil anleggene fremstå som et anlegg med hovedsikring 3x50 A slik som i dag. Det må imidlertid da presiseres at det også vil fremstå som en kunde ovenfor nettselskapet. Det betyr at fordeling av kostnader mellom våningshus og låve/næringsbygg, vil være en sak mellom eier av våningshuset og driver av næringsvirksomheten i låven/næringsbygget basert på intern måling/avregning.

Svar på de konkrete spørsmål som stilles i brev av 12. oktober 2004

Spørsmål 1: Hvor mange ampere kan en føre gjennom en EX 50 mm^2 på 197 meter i forhold til forskriften?

Teknisk kan man føre 140 A kontinuerlig gjennom EX 50 mm^2 AL. NVE vil imidlertid presisere at det ikke er strømstyrken, men spenningsfallet, som er begrensende i denne saken.

Spørsmål 2: Hva blir forskjellen i ampere om man sender 9000 W gjennom en eller to EX 50 mm^2 EX-ledninger over en avstand på 197 meter?

Anlegget på småbruket er tilknyttet trefase. Trefaseeffekt er produktet av fasestrøm og linjespenning multiplisert kvadratroten av 3. Ut fra dette kan strømmen i en EX-ledning utledes til 9000/(230*1.73) = 22 A. Med to parallelle ledninger blir strømstyrken halvert, dvs. 11 A.

Spørsmål 3: Kan man få et anlegg i nybygget på 3x50 A dersom det skulle mangle litt på å få et anlegg på 3x63 A?

Lavere sikringsstørrelse vil kunne forhindre nødvendigheten av forsterkningen, selv om å kun gå ned til 3x50 A i nybygget ikke vil være nok. Derimot vil sannsynligvis dagens linje kunne forsyne to anlegg på 3x35 A, jf. vurderingen ovenfor.

Spørsmål 4: Kan saksbehandlingskostnader belastes kunden?

Alle kostnader direkte relatert til anlegget kan inngå i beregningen av anleggsbidraget. Dette gjelder også saksbehandlingskostnader som er direkte relatert til anlegget.

Konklusjon

Basert på den innformasjon som er gitt i brev av 12. oktober 2004 mener NVE at tilknytting av et nytt anlegg med 3x63 A hovedsikring i tillegg til eksisterende tilknyting med 3x50 A hovedsikring nødvendiggjør en forsterkning. Et krav om anleggsbidrag i den forbindelse vil også være berettiget. Nødvendigheten av forsterkningen er begrunnet i det spenningsfall som vil oppstå ved uttak av maksimal effekt på begge anleggene samtidig.

NVE stiller imidlertid, med utgangspunkt i opplysningen om at bruken av de to anleggene vil være tilsvarende bruken av anleggene i dag, spørsmålstegn ved om det er nødvendig med muligheter for et såpass høyt effektuttak. NVE mener derfor at det bør gjøres en vurdering av det faktiske behov for effektuttak. Hvis det ikke er behov for et høyere effektuttak enn i dag kan det som nevnt finnes andre alternative utforminger av kundens anlegg som kan forhindre behovet for forsterkning. NVE vil derfor anbefale deg, i samråd med elinstallatør og/eller nettselskap, å vurdere hva som er den mest hensiktsmessige utformingen av eget anlegg.

Basert på de vurderinger og opplysninger NVE har gitt i dette brev, mener NVE at saken burde kunne løses gjennom dialog mellom kunde og nettselskap. Hvis du og nettselskapet fortsatt ikke kommer til enighet, eller du mener det er forhold av betydning som ikke er hensyntatt i NVEs vurdering, kan du sende en klage til NVE. NVE vil da foreta en formell behandling av klagen, og fatte et vedtak i saken.

Med hilsen

Tore Langset
Seksjonssjef

Paul Martin Gystad
rådgiver

Kopi: Hafslund Nett, 0247 Oslo

SAK NR. 34

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Mjøskraft AS
Strandgata 30
2821 GJØVIK

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 09. 12. 2004
Vår ref.: NVE 200402139-6 emk/lav
Arkiv: 912-653.4 /Oppland Energi Nett AS
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Lisbeth Anita Vingås
22 95 91 57

Tariffering i fellesnett Oppland - enkeltvedtak

Mjøskraft Nett og Raufoss Nett klager i sitt brev på økningen i tariffen fra Fellesnett Oppland og den utstrekning som Fellesnett Oppland har i dag.
NVE har vurdert saken i henhold til energiloven og tilhørende forskrifter.
NVE kan ikke finne at Fellesnett Opplands praktisering av k-faktor modellen er i strid med gjeldende regelverk.

I brev av 17. juni 2004 klager Mjøskraft Nett (MN) og Raufoss Nett (RA) på den tariffering de møter i Fellesnettet Oppland. MN og RA klager hovedsakelig på to punkt, det ene er økningen i tariff som følge av bruk av k-faktor modellen og det andre er utstrekningen på Fellesnett Oppland.

Saksopplysninger

Mjøskraft Nett og Raufoss Nett er kunder i Fellesnett Oppland hvor Oppland Energi Nett er operatør. Mjøskraft Nett er også med i Fellesnett Oppland. Mjøskraft Nett og Raufoss Nett klager i brev av 17. juni 2004 på økningen i den tariffen de betaler til Fellesnett Oppland, og viser i sitt brev til økning i tariffen for MN fra 1997-2004 og for RA fra 2000-2004.

I brev av 17. juni 2004 skriver MN og RA at økningen i tariffen etter deres oppfatning hovedsakelig er skjedd fordi innmatingstariffen med årene er redusert, og at innføring av k-faktor modellen i Fellesnett Oppland har gitt en omfordeling som gjør at MN og RA får en økt tariff.

Videre skriver MN og RA i sitt brev at utstrekningen på fellesnettet ikke er i samsvar med deres interesser og at den etter deres mening bør bli endret.

I brev av 5. juli 2004 ber NVE Oppland Energi Nett som operatør av fellesnett Oppland kommentere henvendelsen fra MN og RA. NVE mottar svar fra Oppland Energi Nett i brev av 30. august 2004.

NVEs vurdering

I brev av 17. juni 2004 klager MN og RA på utstrekningen til Fellesnett Oppland. I forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer nr. 302 defineres fellesnett som et *"nettområde med minimum felles tariff, måling og avregning. Et fellesnett består av*

for uttak i noen tilfeller kan få en relativt stor endring. Det at man i noen nett kan få relativt store omfordelinger kan i utgangspunktet anses som uheldig, men vil i prinsippet ikke være i strid med forskriftens bestemmelser. Det er ingen krav at underliggende nett skal innføre k-faktor modellen selv om sentralnettet har valgt å gjøre dette. Hensiktsmessigheten av å innføre k-faktor modellen i underliggende nett bør vurderes av hver enkelt netteier. Hvis en velger å gå over til denne modellen så bør dette være fordi en mener at k-faktor modellen er et bedre alternativ enn eksisterende tariffstruktur. Som nevnt er det likevel den enkelte netteier som setter tariffer for sitt nett, og på bakgrunn av den informasjon NVE har mottatt i denne saken kan vi ikke finne at Fellesnett Opplands praktisering av k-faktor modellen er i strid med dagens regelverk.

Vedtak

Med hjemmel i forskriftens § 18-1 kan NVE gi de pålegg som er nødvendig for gjennomføring av forskriftens bestemmelser og vilkår satt i konsesjoner gitt av NVE i medhold av energiloven.

Når det gjelder fellesnettets utstrekning er dette noe som bestemmes gjennom forhandlinger mellom deltakerne i fellesnettet. NVE har ikke funnet noen grunn til å gripe inn ovenfor den aktuelle utstrekningen på Fellesnett Oppland.

NVE kan ikke finne at Fellesnett Opplands praktisering av k-faktor modellen er i strid med gjeldende regelverk.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

Kopi: Oppland Energi Nett, Postboks 1145 Skurva, 2605 LILLEHAMMER

SAK NR. 35

RØD KOPI

Norges
vassdrags- og
energidirektorat
NVE

Koparvike Kraft AS
Strand
2900 FAGERNES

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 09. 12. 2004
Vår ref.: NVE 200400518-5 emk/ave
Arkiv: 912-653.4
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Arne Venjum
22 95 92 58

Klage på tilknytningsvilkår og tariffering - Sør-Aurdal Energi BA

Koparvike Kraft AS er uenig i tilknytningsvilkår og tariffer fastsatt av Sør Aurdal Energi. Etter NVEs vurdering kan det ikke hevdes at nettselskapet har opptrådt i strid med regelverket. For øvrig er de fleste av tvistepunktene regulert i en avtale inngått mellom partene. I tilfelle uenighet om forståelsen av denne avtalen må dette eventuelt avgjøres privatrettslig.

Koparvike Kraft AS (Koparvike) har i brev av 22. januar 2004 sagt seg uenig i de tilknytningsvilkår og tariffer Sør Aurdal Energi BA (Sør Aurdal Energi) har fastsatt for Koparvike. For ordens skyld vil vi bemerke at brevet fra Koparvike er journalført i NVE 11. februar 2004.

Sør Aurdal Energi har gitt sine kommentarer til saken i brev av 14. april 2004.

Koparvike sine anførsler og Sør Aurdal Energi sine kommentarer

Koparvike klager på tariffer og tilknytningsvilkår i tre punkter.

1. *"Bygging og idriftsetting av høyspenningsanlegg."*

   Koparvike opplyser at totalkostnad for anlegget først ble kalkulert til knappe 728 000 kr. Senere ble beløpet redusert til 534 000 kr etter *"en lang forhandlingsrunde"* som Koparvike uttrykker det. Iflg. Koparvike skulle dette beløpet være å anse som *"en fastpris og ikke et anleggsbidrag"*. Koparvike viser også til at etter samtaler med andre kraftverkseiere er det en *"felles oppfatning at også denne prisen ligger for høyt"*.

   Sør Aurdal Energi opplyser at selskapet er tildelt anleggskonsesjon for det anlegget det vises til. Nettselskapet har forutsatt at anlegget blir fullfinansiert gjennom anleggsbidrag. Sør Aurdal Energi bekrefter at anleggsbidraget ble reduserte undervegs i prosessen, og at dette skyldes reduserte priser på materiell. Sør Aurdal Energi understreker at det beregnete anleggsbidraget er å anse som en foreløpig beregning, og nettselskapet hevder at kostnader til grunnerverv ikke er innarbeidet i anleggsbidraget.

2. *"Tjenester vedrørende måleravlesing"*

Koparvike viser til at kraftverket blir *"fakturert for fastledd, produksjon og energi"* og i tillegg får kraftverket en *"tilleggsfaktura på 10.000 NOK pr år for måleravlesning samt utgifter for drift av måler"*. Koparvike mener at *"dette bør ligge inn i fastleddet som Sør Aurdal Energi BA fakturerer"*.

Iflg. Sør Aurdal Energi er fastleddet i innmatingstariffen satt til 10 000 kr for 2004. I 2003 var fastleddet 8 000 kr. Fastleddet forutsettes å dekke kostnader til måling og fjernstyringsanlegg. Sør Aurdal Energi skriver at *"fastleddet er likt for alle kraftprodusenter i vårt nett"*. Nettselskapet viser også til den avtale som er inngått med Koparvike om bl.a. *"prising av tjenester og leveranser"*. Det framgår også av denne avtalen at kraftverket årlig skal betale 10 000 kr som godtgjørelse for *"ansvaret knyttet til anleggskonsesjonen for kraftverket"*.

3. *"Kostnader vedrørende egetforbruk."*

Koparvike hevder at "uttak av egetforbruk" blir fakturert *"ut fra hovedsikringer som er instalert for kraftverket"*. For kraftverket har dette gitt en kostnad på vel 4200 kr for uttak av 16 kWh i løpet av ett kvartal. Koparvike mener dette er urimelig.

For uttak til kraftstasjonen benyttes en såkalt NN3-tariff. Denne tariffen består av tre tariffledd: fastledd, energiledd og effektledd. Sør Aurdal Energi bemerker at tarifferingen av Koparvike gjøres som for hvilken som helst annen uttakskunde i samme kundegruppe. Nettselskapet legger også til de har *"vurdert å etablere en egen tariffgruppe for småkraftverk med lokalt uttak, for bedre å legge forholdene til rette for slike utbygginger"*.

NVEs vurdering

NVE vil vurdere saken punktvis slik dette framgår av det ovenstående. Reguleringen av nettselskapene skjer først og fremst etter bestemmelser nedfelt i forskrift 11. mars 1999 nr. 301 og 302.

1. NVE oppfatter at det ikke er uenighet om Koparvike skal betale et anleggsbidrag eller ikke, men at uenigheten dreier seg om størrelsen på anleggsbidraget og om det avtalte bidraget er å oppfatte som endelig.

Vi kan opplyse at regelverkt har ingen bestemmelser om et oppgitt anleggsbidrag er å oppfatte som endelig ("fastpris") eller midlertidig. Med "midlertidig" menes her at anleggsbidraget er å anse som et prognosert, foreløpig anslag som skal justeres når prosjektregnskapet foreligger. NVE har akseptert begge disse tilnærmingene og latt det være et anliggende mellom nettselskapet og nettkunden om det oppgitte anleggsbidraget er å regne som endelig eller ikke. NVE mener samtidig at når en kunde ber om få oppgitt anleggsbidraget på forhånd (fastpris) eller som et øvre tak (maksimalbeløp) bør nettselskapet imøtekomme dette. Grunnlaget for dette er at kunden har krav på å få vite på forhånd hvor stort anleggsbidraget kan bli.

Sør Aurdal Energi hevder med henvisning til inngåtte avtaler at skjønnskostnader ikke var innarbeidet i anleggsbidraget, men at dette ville bli gjort når skjønnsforretning var avholdt på et senere tidspunkt. Vi vil understreke at NVE ikke har myndighet til å ta stilling til uenighet om forståelsen av den avtale som måtte være inngått mellom Sør Aurdal Energi og Koparvike. NVE vil imidlertid påpeke at det eventuelt ikke vil være i strid med regelverket å la kostnader til gjennomføring av skjønn inngå i kostnadsgrunnlaget for anleggsbidraget. Generelt sett er det også slik at partene har frihet til å inngå de avtaler de måtte være enige om, så lenge avtalen ikke bryter med energiloven eller tilhørende forskrifter.

Koparvike sitt grunnlag for å hevde at anleggsbidraget er satt for høyt er at *"etter samtale med andre mini kraftverkseier er det den felles oppfatning at denne prisen er satt for høyt"*. NVE finner det vanskelig å ha noen oppfatning av realitetene i den påstand som her framsettes, men NVE anser uansett at de sammenligninger som måtte være gjort har liten relevans. Grunnlaget for å hevde dette er at anleggsbidraget fastsettes individuelt for hver enkelt tilknytning og bidrag således kan variere mye mellom ulike tilknytninger.

Vi vil for øvrig vise til den kostnadsspesifikasjon om anleggsbidraget som Sør Aurdal Energi har utarbeidet. Etter NVEs oppfatning burde denne spesifikasjonen være tilstrekkelig for at Koparvike skulle kunne vurdere rimeligheten av de anleggskostnader som følger av denne aktuelle tilknytningen, og uavhengig av hva andre tilknytninger har kostet. NVE har oppfattet at Koparvike har gjort en slik vurdering og at anleggsbidraget ble redusert etter *"en lang forhandlingsrunde"* med Sør Aurdal Energi.

Den kostnadsmessig største enkeltkomponenten i anleggsbidraget er innkjøp av lastbryter. Det har blitt stilt spørsmål om denne bryteren streng tatt er nødvendig som følge av tilknytningen av Koparvike. NVE har derfor gjort en vurdering av det bryteroppsettet som ble valgt ved tilknytningen av kraftverket. NVE konkluderer med at den valgte lastbryteren med sikring anses som nødvendig for å ivareta leveringskvaliteten for nettselskapets øvrige kunder etter at Koparvike ble tilkoblet.

2. Som opplyst av Sør Aurdal Energi så foreligger det en avtale mellom partene om at Koparvike skal betale en godtgjørelse tilvarende 10 000 kr per år "for *ansvaret knyttet til anleggskonsesjonen*". NVE oppfatter at dette er en avtalt godtgjørelse for de konsesjonspliktige overføringsanlegg som tilhører kraftverket, men som er bygget og driftet iht. konsesjon tildelt Sør Aurdal Energi. Fastsettelsen av denne godtgjørelsen er avtalebasert og er ikke direkte regulert i regelverket. NVE har derfor heller ikke synspunkter på denne delen av avtalen.

Hva gjelder tarifferingen av kraftverk skal dette gjøres etter kapittel 16 i forskrift nr. 302 om tariffer mv. Bruk av fastledd er ikke spesielt nevnt her, men NVE har akseptert at nettselskapene kan benytte et fastledd til dekning av målekostnader med henvisning til § 3-6 i forskrift nr. 301 om måling og avregning. NVE har ikke fastsatt noen grenser på hva som kan være riktig nivå på fastleddet, men det må forventes at dette fastleddet faktisk reflekterer kostnader til målerutstyr og måling. NVE har merket seg at størrelsen på dette fastleddet også er nevnt i den avtale som er inngått mellom partene, og fra en regulators ståsted er det også uproblematisk om en kunde inngår avtale som innebærer at vedkommende betaler mer enn han strengt tatt må iht. forskriftens bestemmelser. Jf. for øvrig det som er sagt i det ovenstående om privatrettslige avtaler. Vi kan legge til at hvis Koparvike ber om dette må Sør Aurdal Energi kunne legge fram kostnadsgrunnlaget for dette fastleddet.

3. All kraftutveksling som skjer i det definerte utvekslingspunktet mellom Sør Aurdal Energi og Koparvike skal tarifferes. Det er i denne sammenheng uten betydning om det aktuelle tilknytningspunktet primært er å anse som et nettomessig innmatingspunkt, et uttakspunkt eller "nullutvekslingspunkt", dvs. at det er balanse mellom produksjon og forbruk bak utvekslingspunktet. Det følger herav at Sør Aurdal Energi kan tariffere Koparvike som en uttakskunde i det aktuelle punktet, i tillegg til at kraftverket faktureres for sin produksjonsinnmating. En slik uttakstariff kan være sammensatt av flere tariffledd, f.eks. avhengig av kundens energi- og effektuttak, men uttakstariffen kan også bestå av tariffledd som fastsettes på grunnlag av kundens overbelastningsvern eller som et fastledd (kr/år). De to sistnevnte tariffleddene vil bli belastet kunden uavhengig av om kunden faktisk har energi- og effektuttak i avregningsperioden. Årsaken til at nettselskapene kan fakturere kunder uten at det er registrert forbruk i perioden skyldes at en vesentlig andel av kostnaden for å bygge og drifte overføringsanleggene ikke avhenger av om nettet faktisk benyttes til kraftoverføring eller ikke. Koparvike opplyser at selskapet i første kvartal 2004 betalte vel 4200 kr for et forbruk på 16 kWh. Det er ingen tvil om at dette gir en svært høy overføringspris regnet per kWh,

men betyr nødvendigvis ikke at tarifferingen er uriktig eller diskriminerende. Dette skyldes at energiuttaket sier lite eller ingen ting om kostnadene til bygging og vedlikehold av overføringsnettet.

NVE ser gjerne at nettkunder avregnes etter effektavhengig tariffledd, i tillegg til et energiledd som så langt praktisk mulig gjenspeiler marginaltapet. NVE har derfor ingen prinsipielle innvendinger mot at Sør Aurdal Energi benytter effektavhengige ledd, da dette gjør det mulig å ta hensyn til variasjoner i maksimaleffektens brukstid og bidra til å oppnå en fordeling av nettkostnadene som i større grad samsvarer med enkeltkundens effekt- eller dimensjoneringsansvar.

NVE har heller ingen prinsipielle innvendinger mot at det benyttes et fastledd. Ikke minst vil dette være aktuelt i utvekslingspunkt med både produksjonsinnmating og uttak. Det kan her tenkes at i enkelte perioder vil det være balanse i punktet, dvs. ingen utveksling. For at forbruket bak punktet uansett skal yte et bidrag til dekning av kapitalkostnader og bruksuavhengige drifts- og vedlikeholdskostnader i denne perioden må dette gjøres gjennom et tariffledd som ikke avhenger av strømuttaket i perioden, dvs. gjennom et fastledd. Sør Aurdal Energi har satt fastleddet til 10 000 kr. Dette tilsvarer det beløpet en hvilken som helst tilsvarende uttakskunde innplassert i "Tariff NN3" må betale. NVE kan ikke se at denne praksis er i strid med gjeldende regelverk.

Overføring av anleggskonsesjon

Som det framgår i siste avsnitt av Koparvike sitt brev av 22. januar 2004 søker kraftverket om at anleggskonsesjonen for høyspenningsanlegget overføres fra Sør Aurdal Energi til Koparvike. Vi kan opplyse at denne søknaden vil bli behandlet som en særskilt sak, og spørsmålet om overføring anleggskonsesjon vil således ikke bli diskutert i denne ekspedisjonen.

Vedtak

Etter NVEs vurdering er diverse tilknytingsvilkår og tariffer regulert i avtale inngått mellom Sør Aurdal Energi og Koparvike. NVE mener at det ikke er åpenbart at de avtaler som er inngått mellom partene er i strid med energiloven eller bestemmelsen gitt i medhold med denne. NVE kan derfor heller ikke pålegge Sør Aurdal Energi å endre deler av den avtale som er inngått. Uenighet om avtalevilkår må eventuelt avgjøres privatrettslig.

***

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
Avdelingsdirektør

Tore Langset
Seksjonssjef

SAK NR. 36

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

RØD KOPI

Knut Oaland
Nedre Eidane
4110 FORSAND

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 16 12. 2004
Vår ref.: NVE 200402593-4 emk/lav
Arkiv: 912-653.3
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Lisbeth Anita Vingås
22 95 91 57

Klage på tilknytningsgebyr for mini-/mikrokraftverk-enkeltvedtak

I Deres brev klager De på det tilknytningsgebyr som Forsand Elverk innkrever for tilknytning av Deres mikrokraftverk.
NVE har vurdert saken i henhold til energiloven og bestemmelsene i tilhørende forskrifter.
NVE kan ikke finne at Forsand Elverk har handlet i strid med gjeldende regelverk ved innkreving av det aktuelle tilknytningsgebyr.

I e-post av 28. juli 2004 klager Ove Oaland på vegne av Dem på tilknytningsgebyr på kr 10 000 som De er pålagt å betale til Forsand Elverk for tilknytning av et mikrokraftverk.

NVE ber Forsand Elverk om å kommentere klagen fra Dem i brev av 30. august 2004. NVE mottar svar fra Forsand i brev datert 10. september 2004.

De skriver i Deres e-post at mikrokraftverket er koblet inn på eksisterende kabel mellom trafostasjon og gårdsbruket. Måleren er så flyttet til kraftstasjonen og man har overført eksisterende kabel fra kraftstasjon til gården. Forsand benytter generelt både anleggsbidrag og tilknytningsgebyr for nytilknytninger. Alle nytilknytninger betaler et generelt tilknytningsgebyr på kr 10 000. Siden anleggsbidraget i dette tilfellet er lavere enn tilknytningsgebyret på kr 10 000 blir De kun belastet tilknytningsgebyr.

I brev av 12. november 2004 ber NVE Forsand om ytterligere kommentarer rundt faktura som er sendt som vedlegg til brevet fra deg. NVE mottar svar fra Forsand i brev av 8. desember 2004. Her klargjøres det at De ikke er belastet anleggsbidrag, men kun tilknytningsgebyr da dette oversteg anleggsbidraget. Videre klargjøres det at "rekningsarbeid" i faktura gjelder en intern kabel som De har overtatt/kjøpt fra Forsand etter avtale dem i mellom. Oppgjøret for dette er ikke forbundet med verken anleggsbidraget eller tilknytningsavgiften.

Generelt

Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 nr. 302 § 17-4 sier:

"Tilknytningsgebyr kan benyttes ved nye tilknytninger eller ved oppdimensjonering av en eksisterende tilknytning.
Tilknytningsgebyret skal være generelt og pålegges alle nye tilknytninger i nettet.
Tilknytningsgebyret kan differensieres etter overbelastningsvern (sikringsstørrelse)."

Netteieren velger altså selv hvorvidt han vil benytte tilknytningsgebyr eller ikke. Velger netteier å benytte tilknytningsgebyr skal dette være generelt og pålegges alle. Mange nettselskapet som praktiserer tilknytningsgebyr har valgt å differensiere dette etter sikringsstørrelse, hvor høyere sikringsstørrelse betyr høyere tilknytningsgebyr. I de tilfeller der nettselskapet både benytter tilknytningsgebyr og anleggsbidrag, skal tilknytningsgebyret gå til fratrekk i anleggsbidraget. Dette for at kunden ikke skal betale dobbelt opp.

Tilknytningsgebyret er en inntekt for netteier innenfor tildelt inntektsramme, men utover dette sier ikke forskriften noe eksplisitt om størrelsen på et eventuelt tilknytningsgebyr. Forsand Elverk har valgt å sette tilknytningsgebyret til 10 000 kr for sine kunder, og sier at dette er ment å dekke mindre kostnader som kabel, tilkobling, registrering i kundedatabase og andre kostnader som vedkommer tilkoblingen. Tilknytningsgebyret på kr 10 000 belastes alle nye tilknytninger til nettet.

NVEs vurdering

Som nevnt sier forskriften at tilknytningsgebyr kan benyttes ved nye tilknytninger. Til forskjell fra anleggsbidrag er ikke tilknytningsgebyr satt for å dekke den faktiske anleggskostnaden ved en nytilknytning, men er mer et generelt administrativt gebyr som skal dekke generelle kostnader ved nytilknytninger.

Bak enkelte tilknytningspunkt i nettet finnes det flere uttakskunder, evt. som her en uttakskunde og en innmatingskunde (mikrokraftverket). Det å være tilknyttet nettet betyr at en har "tilgang til markedet". Noe forenklet betyr det at uttaket vil bli forsynt med kraft om mikrokraftverket står, mens mikrokraftverket vil få levert ut sin kraft på nettet hvis produksjon er høyere enn forbruk. Begge parter er således tilknyttet nettet, og tilknytning til nettet av det nye mikrokraftverket må sies å være en nytilknytning selv om mikrokraftverket er tilkoblet områdekonsesjonærens nett i samme punkt som uttaket. Forskriften sier som nevnt at tilknytningsgebyr kan benyttes ved nye tilknytninger og Forsand Elverk har således rett til å belaste mikrokraftverket et tilknytningsgebyr.

Når det gjelder størrelsen på tilknytningsgebyret som Forsand har satt til kr 10 000, så sier ikke forskriften noe eksplisitt om maksgrensen for tilknytningsgebyret. Generelt er tilknytningsgebyret en inntekt under inntektsrammen som nettselskapet tildeles av NVE. Det betyr ikke at Forsand kan sette hvilken som helst størrelse på et evt. tilknytningsgebyr så lenge de holder seg innenfor tildelt inntektsramme, men at det må legges en skjønnsmessig vurdering til grunn for vurdering av den aktuelle størrelsen på dette gebyret. Forsand sier at størrelsen på tilknytningsgebyret er satt for generelt å dekke mindre kostnader som kabel, tilkobling, registrering i kundedatabase og andre kostnader som vedkommer tilkoblingen. Etter NVEs vurdering er ikke kr 10 000 et urimelig beløp i en slik sammenheng.

Vedtak

Forskriftens § 18-1 gir NVE myndighet til å gi evt. pålegg som er nødvendig for gjennomføring av forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av NVE.

På bakgrunn av den informasjon vi har mottatt i denne saken kan vi ikke finne at Forsand Elverk, ved fastsettelse av og innkreving av det aktuelle tilknytningsgebyr, har handlet i strid med forskriftens bestemmelser.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tore Langset
seksjonssjef

Kopi: Forsand Elverk, 4110 FORSAND

Denne serien utgis av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Utgitt i Dokumentserien i 2005

Nr. 1 Lars-Evan Pettersson: Flomberegning for Eidfjordvassdraget. Flomsonekartprosjektet (20 s.)

Nr. 2 Eirik Traae: Program for økt sikkerhet mot leirskred. Risiko for kvikkleireskred Bragernes, Drammen Forslag til tiltak (21 s.)

Nr. 3 Inger Sætrang: Statistikk over tariffer i regional- og distribusjonsnettet 2005 (55 s.)

Nr. 4 Turid-Anne Drageset, Lars-Evan Pettersson: Flomberegning for Fjellhammarelva/Sagelva. Flomsonekartprosjektet (26 s.)

Nr. 5 Thomas Væringstad: Flomberegning for Valldøla. Flomsonekartprosjektet (19 s.)

Nr. 6 Inger Sætrang: Oversikt over vedtak og utvalgte saker. Tariffer og vilkår for overføring av kraft i 2004 (s.)

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no